

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ**

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΑΑ 2014-2020

Μονάδα επενδύσεων στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις

Ταχ. Δ/ση: Λ. Αθηνών 54-56, 10441 (ΑΘΗΝΑ)

Πληροφορίες: Κλεοπάτρα Πανοπούλου

Τηλ: 210 5275 230

e-mail: kranopoulou@mou.gr

Fax: 210 5275 270

Αθήνα, 9-1-2019

Α. Π. 160

ΦΕΚ 18/Β'/14-1-2019

ΑΠΟΦΑΣΗ

Καθορισμός πλαισίου εφαρμογής του Υπομέτρου 6.3 «Ανάπτυξη μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων» του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) της Ελλάδας 2014 – 2020

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τους Κανονισμούς και Αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης:
 - 1.1. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 για τη στήριξη της Αγροτικής Ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου όπως κάθε φορά ισχύει και ιδιαίτερα το άρθρο 19.
 - 1.2. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 352/78, (ΕΚ) αριθ. 165/94, (ΕΚ) αριθ. 2799/98, (ΕΚ) αριθ. 814/2000, (ΕΚ) αριθ. 1290/2005 και (ΕΚ) αριθ. 485/2008 του Συμβουλίου όπως κάθε φορά ισχύει.
 - 1.3. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 702/2014 της Επιτροπής της 25ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβασιμίων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπως κάθε φορά ισχύει και ιδιαίτερα το άρθρο 18.
 - 1.4. Τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 807/2014 της Επιτροπής της 11ης Μαρτίου 2014 για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και για τη θέσπιση μεταβατικών διατάξεων όπως κάθε φορά ισχύει και ιδίως το άρθρο 5.

- 1.5. Τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 808/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουλίου 2014 σχετικά με τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) όπως κάθε φορά ισχύει.
 - 1.6. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 809/2014 της Επιτροπής της 17^{ης} Ιουλίου 2014 για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου, τα μέτρα αγροτικής ανάπτυξης και την πολλαπλή συμμόρφωση όπως κάθε φορά ισχύει.
 - 1.7. Τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 640/2014 της Επιτροπής της 11ης Μαρτίου 2014 για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου και τους όρους απόρριψης ή ανάκτησης πληρωμών καθώς και τις διοικητικές κυρώσεις που εφαρμόζονται στις άμεσες ενισχύσεις, τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης και την πολλαπλή συμμόρφωση όπως κάθε φορά ισχύει.
 - 1.8. Την αριθ. C (2015) 9170/11.12.2015 Απόφαση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, για την έγκριση του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2014–2020, όπως κάθε φορά ισχύει.
2. Τις διατάξεις:
- 2.1. Του άρθρου 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και Κυβερνητικά όργανα» που κυρώθηκε με το πρώτο άρθρο του Π.Δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98/Α/2005).
 - 2.2. Του Π.Δ. 97/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων» (ΦΕΚ 138/Α/2017).
 - 2.3. Του Π.Δ. 24/2015 «Σύσταση και Μετονομασία Υπουργείων, μεταφορά της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων» (ΦΕΚ 20/Α/2015)
 - 2.4. Του Π.Δ. 70/22-09-2015 (ΦΕΚ 114/Α/2015) «Ανασύσταση των Υπουργείων Πολιτισμού και Αθλητισμού, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Ανασύσταση του Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου και μετονομασία του σε Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής. Μετονομασία του Υπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων σε Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, του Υπουργείου Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού σε Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και του Υπουργείου Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας σε Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Μεταφορά Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας στο Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού».
 - 2.5. Του Π.Δ. 88/29-08-2018 (ΦΕΚ 160/Α/2018) «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».
 - 2.6. Του Νόμου 3508/2006 (ΦΕΚ 249/Α/2006) «Ρυθμίσεις θεμάτων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων», ειδικότερα δε το άρθρο 3 αυτού.
 - 2.7. Του Νόμου 3874/2010 (ΦΕΚ 151/Α/2010) «Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων» όπως τροποποιήθηκε με τα άρθρα 40 και 41 του Νόμου 4235/2014 (ΦΕΚ 32/Α') και το άρθρο 65 του Νόμου 4389 (ΦΕΚ 94/Α') και όπως κάθε φορά ισχύει.
 - 2.8. Του Νόμου 2690/1997 (ΦΕΚ Α'45/9.3.1999) με τον οποίο κυρώθηκε ο Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας.
 - 2.9. Τις διατάξεις του Ν. 4314/2014 «Α) Για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014–2020, Β) Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/17 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2012 (ΕΕ L 156/16.6.2012) στο ελληνικό δίκαιο, τροποποίηση του Ν. 3419/2005 (ΦΕΚ Α' 297) και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α'265) και ιδίως την παράγραφο 2 του άρθρου 69 αυτού, όπως ισχύει κάθε φορά.

- 2.10. Της αριθ. 282966/09-07-2007 (ΦΕΚ 1205/Β/2007) Κοινής Απόφασης των κ.κ. Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων «Έγκριση του Κανονισμού διαδικασίας πληρωμών του Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία ΟΠΕΚΕΠΕ των ενισχύσεων που βαρύνουν τον ΕΛΕΓΕΠ».
 - 2.11. Της αριθ. 24944/20-09-2016 (ΦΕΚ 3066/Β/2016) Κοινής Υπουργικής Απόφασης των κ.κ. Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Αναδιάρθρωση, των Ειδικών Υπηρεσιών του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014–2020».
 - 2.12. Της αριθ. 1065/19-4-2016 (ΦΕΚ 1273/Β/4-5-2016) Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα «Θέσπιση διαδικασιών του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του Προγράμματος «Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας 2014–2020»όπως ισχύει κάθε φορά.
 - 2.13. Της αριθ. 2545/17-10-2016 (ΦΕΚ 3447/Β/2016) Κοινής Υπουργικής Απόφασης (ΚΥΑ) των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα «Εκχώρηση αρμοδιοτήτων της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης (ΕΥΔ ΠΑΑ) του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 (ΠΑΑ 2014-2020) Α. Στις Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΕΠ) Περιφερειών και Β. Στις Γενικές Διευθύνσεις Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειών, ως Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης (ΕΦΔ) Πράξεων ΠΑΑ».
3. Το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2014-2020 (ΠΑΑ 2014-2020) και ειδικότερα το σημείο 8.2.6 «Μ06 – Ανάπτυξη γεωργικών εκμεταλλεύσεων και επιχειρήσεων (άρθρο 19)» όπως κάθε φορά ισχύει.
 4. Τη σύμφωνη γνώμη της ΕΥΔ ΠΑΑ με το αρ. 4007/21-12-2018 έγγραφό της.
 5. Τη σύμφωνη γνώμη του ΟΠΕΚΕΠΕ με το αρ. 114145/21-12-2018 έγγραφό του.
 6. Το γεγονός ότι από την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας Απόφασης δεν προκαλείται δημόσια δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

Άρθρο 1

Σκοπός

Σκοπός της παρούσας είναι να καθορίσει το θεσμικό πλαίσιο για την εφαρμογή του υπομέτρου 6.3 «Ανάπτυξη μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων» του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2014 – 2020 (ΠΑΑ 2014 - 2020).

Άρθρο 2

Πεδίο Εφαρμογής

Το υπομέτρο 6.3 «Ανάπτυξη μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων» του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020» εφαρμόζεται σε δημοτικές και τοπικές κοινότητες της Χώρας με πληθυσμό έως και 5.000 κατοίκους όπου η αγροτική δραστηριότητα είναι σημαντική, εξαιρουμένων των περιοχών που αναφέρονται στην παράγραφο 11 του άρθρου 4, παρέχοντας στήριξη σε φυσικά πρόσωπα για την περαιτέρω ανάπτυξη των υφιστάμενων μικρών εκμεταλλεύσεών τους, λαμβάνοντας υπόψη τους όρους και τις προϋποθέσεις των επόμενων άρθρων και παραρτημάτων.

Άρθρο 3

Στόχοι του υπομέτρου 6.3 «Ανάπτυξη μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων»

1. Το υπομέτρο 6.3 έχει ως σκοπό την επίτευξη στόχων του άρθρου 5 του Καν. (ΕΕ) 1305/2013. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με το ΠΑΑ 2014-2020 το υπομέτρο 6.3 συμβάλλει στην περιοχή εστίασης 2α «Βελτίωση της οικονομικής αποδοτικότητας όλων των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και διευκόλυνση της αναδιάρθρωσης και του εκσυγχρονισμού των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, ιδίως προκειμένου να αυξηθεί η συμμετοχή και ο προσανατολισμός στην αγορά και η διαφοροποίηση της γεωργίας» του άρθρου 5 του ανωτέρω κανονισμού.
2. Στόχος του υπομέτρου 6.3 είναι οι μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις να αναπτύξουν περαιτέρω τις γεωργικές τους δραστηριότητες, μέσω ενεργειών που αφορούν, σε σχέση με την υφιστάμενη κατάσταση, τη βελτίωση της οικονομικής ή περιβαλλοντικής βιωσιμότητάς τους ή την εν γένει διαρθρωτική τους προσαρμογή (όπως παραγωγική, οργανωτική κλπ) ούτως ώστε να είναι «ικανές» να υποστηρίζουν μελλοντική επαγγελματική ενασχόληση των κατόχων τους στη γεωργία.
3. Για την επίτευξη του ανωτέρω στόχου προβλέπεται η παροχή κατ' αποκοπή οικονομικής ενίσχυσης σε επαγγελματίες αγρότες που δεν έχουν υπερβεί το 61^ο έτος της ηλικίας τους και κατοικούν σε μικρές κοινότητες έως 5.000 κατοίκων για την περαιτέρω ανάπτυξη των υφιστάμενων μικρών εκμεταλλεύσεων τους, οι οποίοι να διαθέτουν επαρκή επαγγελματικά προσόντα και να υλοποιούν επιχειρηματικά σχέδια για την ανάπτυξη των γεωργικών δραστηριοτήτων τους.

Άρθρο 4

Ορισμοί και Εννοιολογικοί Προσδιορισμοί

Για την εφαρμογή του υπομέτρου 6.3 «Ανάπτυξη μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων» του Π.Α.Α. 2014 – 2020, ισχύουν οι ορισμοί και εννοιολογικοί προσδιορισμοί που ακολουθούν:

1. Γεωργικός Τομέας

Γεωργικός τομέας νοείται το σύνολο των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή γεωργική παραγωγή, τη μεταποίηση και την εμπορία γεωργικών προϊόντων (Άρθρο 2§3 Καν. 702/2014).

2. Γεωργική εκμετάλλευση

Γεωργική εκμετάλλευση νοείται η οικονομική μονάδα που αποτελείται από γη, ζώα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμό που χρησιμοποιούνται στην πρωτογενή γεωργική παραγωγή για παραγωγή γεωργικών προϊόντων.

Για τους σκοπούς του υπομέτρου 6.3, στις δραστηριότητες της γεωργικής εκμετάλλευσης, πλην της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής (συμπεριλαμβανομένων δραστηριοτήτων όπως η διαλογή και η απλή συσκευασία ιδίων προϊόντων), δύνανται να περιλαμβάνονται η διακίνηση, μεταφορά, τυποποίηση, συσκευασία, αποθήκευση, μεταποίηση, χονδρική και λιανική πώληση αποκλειστικά προϊόντων που παράγει η εκμετάλλευση.

3. Αρχηγός Γεωργικής Εκμετάλλευσης

Αρχηγός γεωργικής εκμετάλλευσης νοείται το φυσικό πρόσωπο το οποίο έχει πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα, είναι κάτοχος αγροτικής εκμετάλλευσης και είναι νομικά και οικονομικά υπεύθυνο για την κανονική λειτουργία της.

4. Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων (ΜΑΑΕ):

Συστάθηκε με βάση το Νόμο 3874/2010 (ΦΕΚ 151/Α/2010), όπως ισχύει κάθε φορά, και σε αυτό εγγράφονται οι επαγγελματίες αγρότες, συμπεριλαμβανομένων των «νεοεισερχόμενων» στον αγροτικό τομέα, οι κάτοχοι αγροτικών εκμεταλλεύσεων και όσοι ασκούν στην Ελληνική επικράτεια αγροτική δραστηριότητα, είτε είναι δικαιούχοι ενιαίας ενίσχυσης είτε όχι.

5. Επαγγελματίας αγρότης

Ο επαγγελματίας αγρότης ορίζεται με βάση εθνικά κριτήρια και έχει υποχρέωση για εγγραφή στο ΜΑΑΕ όπως και στον αρμόδιο ασφαλιστικό φορέα, εκτός των εξαιρέσεων που αναφέρονται στις εθνικές διατάξεις. Ειδικότερα:

Επαγγελματίας αγρότης σύμφωνα με την περίπτωση α' του άρθρου 2 του νόμου 3874/2010 όπως κάθε φορά ισχύει, είναι το ενήλικο φυσικό πρόσωπο που έχει δικαίωμα εγγραφής στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων, εφόσον πληροί σωρευτικά τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

αα) Είναι κάτοχος αγροτικής εκμετάλλευσης.

αβ) Ασχολείται επαγγελματικά με αγροτική δραστηριότητα στην εκμετάλλευσή του τουλάχιστον κατά 30% του συνολικού ετήσιου χρόνου εργασίας του, σύμφωνα με την αριθμ. 169653/3-6-2011 (ΦΕΚ 1181/Β'/2011) Υπουργική Απόφαση του ΥΠΑΑΤ, όπως έχει τροποποιηθεί με την αριθμ. 1415/80082/12-07-2016 (ΦΕΚ 2386/Β'/2016) όμοιά της και ισχύει.

αγ) Λαμβάνει από την απασχόλησή του σε αγροτική δραστηριότητα το 50% τουλάχιστον του συνολικού ετήσιου εισοδήματός του, σύμφωνα με την αριθμ. 134430/2011 ΚΥΑ των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΦΕΚ 392/Β'/2011) όπως έχει τροποποιηθεί με την αριθμ. 329/78917/05-06-2018 (ΦΕΚ 2090/Β'/2018) όμοιά της και ισχύει και την αριθμ. 360/26071/1-3-2016 (ΑΔΑ 7Ω9Ρ4653ΠΓ-ΔΕΒ) εγκύκλιο, όπως κάθε φορά ισχύει.

αδ) Είναι ασφαλισμένος ο ίδιος και η αγροτική του παραγωγή, όπου απαιτείται, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

αε) Τηρεί λογιστικά βιβλία, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Η κατοχή αγροτικής εκμετάλλευσης αποδεικνύεται σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην αριθμ. 360/26071/1-3-2016 (ΑΔΑ 7Ω9Ρ4653ΠΓ-ΔΕΒ) εγκύκλιο του Γεν. Γραμματέα του ΥΠΑΑΤ, όπως κάθε φορά ισχύει.

Για τους σκοπούς του υπομέτρου 6.3, το αγροτικό εισόδημα των επαγγελματιών αγροτών προέρχεται από τον τομέα της γεωργίας και όχι από τον τομέα της αλιείας.

6. Τυπική Απόδοση

Η τυπική απόδοση ορίζεται ως η ακαθάριστη αξία της παραγωγής και εκφράζεται σε ευρώ. Η συνολική τυπική απόδοση της γεωργικής εκμετάλλευσης ισούται με το σύνολο των αξιών κάθε κλάδου παραγωγής, που προκύπτει πολλαπλασιάζοντας τους συντελεστές τυπικής απόδοσης ανά μονάδα για κάθε κλάδο παραγωγής (ευρώ/ μονάδα) με τον αντίστοιχο αριθμό των μονάδων (εκτάρια, κεφαλές ζώων, κυψέλες) που προκύπτουν από την Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης όπως έχει δηλωθεί από τον υποψήφιο/δικαιούχο.

Ειδικά για την εφαρμογή του υπομέτρου 6.3, προσδιορίζονται συντελεστές τυπικής απόδοσης ανά κλάδο σε επίπεδο χώρας.

Στο ΠΑΑ 2014-2020 ορίζεται η παραγωγική δυναμικότητα, δηλαδή το οικονομικό μέγεθος των γεωργικών εκμεταλλεύσεων για πρόσβαση στο υπομέτρο 6.3 των μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων με βάση την τυπική απόδοση.

Για τους σκοπούς του υπομέτρου 6.3, στον υπολογισμό της παραγωγικής δυναμικότητας (εκφρασμένη ως τυπική απόδοση) των καλλιεργειών μονίμων νεαρών φυτειών (π.χ. νεαρά δένδρα, αμπελώνες) χρησιμοποιείται το 50% της τυπικής απόδοσης που χρησιμοποιείται για τις φυτείες που έχουν μπει στην παραγωγή.

Αναλυτικά οι τυπικές αποδόσεις των κλάδων παραγωγής περιγράφονται στο Παράρτημα Ι.

7. Κατεύθυνση – Προσανατολισμός Παραγωγής Γεωργικής εκμετάλλευσης

Η παραγωγική κατεύθυνση της γεωργικής εκμετάλλευσης προκύπτει από τον κλάδο παραγωγής από τον οποίο προέρχεται το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγικής δυναμικότητας (εκφρασμένη ως τυπική απόδοση) της εκμετάλλευσης και χαρακτηρίζεται ως Φυτική, Κτηνοτροφική και Μικτή. Ειδικότερα, η παραγωγική κατεύθυνση της γεωργικής εκμετάλλευσης θεωρείται:

Φυτική: εφόσον ο κλάδος που συνεισφέρει στην παραγωγική δυναμικότητα (εκφρασμένη ως τυπική απόδοση) της εκμετάλλευσης σε ποσοστό άνω του 50% είναι η φυτική παραγωγή.

Κτηνοτροφική: εφόσον ο κλάδος που συνεισφέρει στην παραγωγική δυναμικότητα (εκφρασμένη ως τυπική απόδοση) της εκμετάλλευσης σε ποσοστό άνω του 50% είναι η ζωική παραγωγή.

Μικτή: εφόσον ο κλάδος που συνεισφέρει στην παραγωγική δυναμικότητα (εκφρασμένη ως τυπική απόδοση) της εκμετάλλευσης σε ποσοστό άνω του 50% είναι η μελισσοκομία ή η σηροτροφία και λοιπές μικτές εκμεταλλεύσεις ή σε κάθε άλλη περίπτωση.

8. Μόνιμη κατοικία

α) Μόνιμη κατοικία είναι η μόνιμη εγκατάσταση ενός ατόμου και της οικογένειάς του σ' ένα τόπο με πρόθεση να τον χρησιμοποιήσει στη διάρκεια του χρόνου ως κέντρο της κοινωνικής και οικονομικής του δραστηριότητας. Η πρόθεση συμπεραίνεται ύστερα από αντικειμενική εκτίμηση, τεκμαίρεται από ενέργειες, που οδηγούν στην διαπίστωση βούλησης διαρκούς και μόνιμης σύνδεσης με ορισμένο τόπο.

β) Διαμονή είναι η προσωρινή εγκατάσταση σ' έναν τόπο.

Σύμφωνα με το άρθρο 51 του Αστικού Κώδικα (Α.Κ.), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, ο/η υποψήφιος έχει κατοικία τον τόπο της κύριας και μόνιμης εγκατάστασής του. Δεν θεωρείται μόνιμη κατοικία η πρόσκαιρη εγκατάσταση ή η διαμονή σε ένα τόπο.

Το μόνιμο της κατοικίας βεβαιώνεται από τον οικείο Δήμο με βεβαίωση Δημάρχου. Ωστόσο σε περιπτώσεις αμφιβολιών ή καταγγελίας το μόνιμο της κατοικίας εξετάζεται και το βάρος της απόδειξης το φέρει ο ενδιαφερόμενος προσκομίζοντας δικαιολογητικά που αποδεικνύουν έμμεσα την μόνιμη κατοικία όπως, αποδείξεις οργανισμών κοινής ωφέλειας, βεβαίωση φοίτησης παιδιών, υποβολή φορολογικής δήλωσης κ.λπ.

Δεν γίνεται αποδεκτό ο / η υποψήφιος να διαθέτει συγχρόνως περισσότερες από μία μόνιμη κατοικία, ούτε να δηλώνει διαφορετική μόνιμη κατοικία από αυτή του / της συζύγου.

Επισημαίνεται ότι η ύπαρξη οικογενειακής μερίδας ή η εγγραφή στους εκλογικούς καταλόγους δε συνεπάγεται κατ' ανάγκη και την απόδειξη μόνιμης κατοικίας.

9. Ευρύτερη περιοχή του τόπου κατοικίας

Ευρύτερη περιοχή του τόπου κατοικίας νοείται η περιοχή στην οποία ο γεωργός έχει τη δυνατότητα πρόσβασης για την εύρυθμη λειτουργία της εκμετάλλευσης.

Η περιοχή αυτή δεν μπορεί να υπερβεί τα όρια των όμορων Περιφερειακών Ενοτήτων και κρίνεται κατά περίπτωση από τους αρμόδιους για την εφαρμογή του υπομέτρου 6.3 φορείς της Περιφέρειας με βάση το είδος της καλλιέργειας ή του κλάδου παραγωγής, τη βατότητα του οδικού δικτύου, το οικονομικό αποτέλεσμα κλπ.

10.Επαρκή επαγγελματικά προσόντα

Τα επαρκή επαγγελματικά προσόντα υφίστανται στο πρόσωπο του δικαιούχου εφόσον συντρέχει μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α. Κατέχει Τίτλο Σπουδών/Πτυχίο γεωτεχνικής κατεύθυνσης, τουλάχιστον επιπέδου 3 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων. Οι τίτλοι σπουδών/πτυχίων επιπέδων 3-5 πρέπει να βρίσκονται σε συνάφεια με τον προσανατολισμό της γεωργικής εκμετάλλευσης κάτι το οποίο δεν απαιτείται για τους τίτλους επιπέδου 6 ή ανώτερου επιπέδου. Ισχύει η εξής αντιστοίχιση πτυχίων/ διπλωμάτων για τα επίπεδα 3-8:

Επίπεδο Εθνικού Πλαισίου Προσόντων	Επαγγελματική Εκπαίδευση & Επαγγελματική Κατάρτιση	Ανώτατη Εκπαίδευση
3	Πτυχίο επαγγελματικής ειδικότητας, εκπαίδευσης και κατάρτισης Επιπέδου 3 (χορηγείται στους αποφοίτους των σχολών επαγγελματικής κατάρτισης Σ.Ε.Κ. και ΕΠΑ.Σ. του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων)	
4	Πτυχίο ΕΠΑ.Σ. Απολυτήριο Επαγγελματικού Λυκείου (ΕΠΑ.Λ.) Επιπέδου 4 (Ισότιμο με το Απολυτήριο Γενικού Λυκείου), [Χορηγείται στους αποφοίτους της Γ' τάξης των Επαγγελματικών Λυκείων (ΕΠΑ.Λ.) μετά από ενδοσχολικές εξετάσεις] Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, Επιπέδου 4 [Χορηγείται στους αποφοίτους της Γ' τάξης των Επαγγελματικών Λυκείων (ΕΠΑ.Λ.) μετά από ενδοσχολικές εξετάσεις]	
5	Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, Επιπέδου 5 [Χορηγείται στους αποφοίτους της τάξης μαθητείας των ΕΠΑ.Λ. μετά από πιστοποίηση] Δίπλωμα Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, επιπέδου 5 [Χορηγείται στους αποφοίτους Ι.Ε.Κ. μετά από πιστοποίηση] Δίπλωμα/Πτυχίο Ανωτέρας Σχολής (Τριτοβάθμια Ανώτερη και όχι Ανώτατη Εκπαίδευση)	
6		Πτυχίο Ανώτατης Εκπαίδευσης (Πανεπιστήμιο / ΤΕΙ)
7		Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης
8		Διδακτορικό Δίπλωμα

β. Κατέχει ή αποκτά βεβαίωση-πιστοποιητικό παρακολούθησης ανάλογης κατεύθυνσης (σε συνάφεια με το προσανατολισμό της γεωργικής εκμετάλλευσης) προγράμματος διάρκειας τουλάχιστον 90 ωρών, από τον ΕΛΓΟ «ΔΗΜΗΤΡΑ».

Τα επαρκή επαγγελματικά προσόντα πρέπει είτε να υφίστανται κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης και του φακέλου υποψηφιότητας είτε να αποκτηθούν σε διάστημα που δεν υπερβαίνει τους 36 μήνες από την ημερομηνία λήψης της απόφασης ένταξης.

11. Περιοχές εφαρμογής του Υπομέτρου 6.3

11.1 Το υπομέτρο 6.3 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 εφαρμόζεται σε δημοτικές και τοπικές κοινότητες με πληθυσμό έως και 5.000 κατοίκους στην επικράτεια της χώρας όπου η αγροτική δραστηριότητα είναι σημαντική, με τις εξής εξαιρέσεις:

11.1.1 Στην ΠΕ Θεσσαλονίκης, το υπομέτρο 6.3 δεν εφαρμόζεται στη Δημοτική Κοινότητα 5^ο Διαμερίσματος Θεσσαλονίκης.

11.1.2 Στην Περιφέρεια Αττικής το υπομέτρο 6.3 εφαρμόζεται στους Δήμους Νήσων καθώς και σε Δήμους και Κοινότητες με αγροτική δραστηριότητα αποκλείοντας το κατεξοχήν αστικό ιστό της Αττικής, δηλαδή σε περιοχές που σύμφωνα με τον βαθμό Αστικοποίησης (Degree of Urbanization), έχουν βαθμό Αστικοποίησης 2 και 3 (ενδιάμεσης πυκνότητας κατοικημένες και

αριοκατοικημένες περιοχές) και προσιδιάζουν αντίστοιχα σε ενδιάμεσες και κυρίως αγροτικές περιοχές της Αττικής, σύμφωνα με σχετικό πίνακα 8-1 του ΠΑΑ, οι οποίες αντιστοιχούν στους παρακάτω Δήμους με βάση τη διοικητική διαίρεση του Καλλικράτη.

Πίνακας περιοχών εφαρμογής του Υπομέτρου 6.3 του ΠΑΑ στην Περιφέρεια Αττικής

Π.Ε. ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ			
ΔΗΜΟΙ			
1	ΑΧΑΡΝΩΝ	8	ΠΑΙΑΝΙΑΣ
2	ΒΑΡΗΣ - ΒΟΥΛΑΣ - ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ	9	ΠΑΛΛΗΝΗΣ
3	ΔΙΟΝΥΣΟΥ	10	ΡΑΦΗΝΑΣ - ΠΙΚΕΡΜΙΟΥ
4	ΚΡΩΠΙΑΣ	11	ΣΑΡΩΝΙΚΟΥ
5	ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ	12	ΣΠΑΤΩΝ - ΑΡΤΕΜΙΔΑΣ
6	ΜΑΡΑΘΩΝΟΣ	13	ΩΡΩΠΟΥ
7	ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ ΜΕΣΟΓΑΙΑΣ		

Π.Ε. ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ			
ΔΗΜΟΙ			
1	ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟΥ	4	ΜΕΓΑΡΕΩΝ
2	ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ	5	ΦΥΛΗΣ
3	ΜΑΝΔΡΑΣ - ΕΙΔΥΛΛΙΑΣ		

Π.Ε. ΠΕΙΡΑΙΑ			
ΔΗΜΟΙ			
1	ΚΕΡΑΤΣΙΝΙΟΥ - ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑΣ	3	ΝΙΚΑΙΑΣ - ΑΓ. Ι. ΡΕΝΤΗ
2	ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΥ	4	ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ

Π.Ε. ΝΗΣΩΝ			
ΔΗΜΟΙ			
1	ΑΓΚΙΣΤΡΙΟΥ	5	ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ
2	ΑΙΓΙΝΑΣ	6	ΣΠΕΤΣΩΝ
3	ΚΥΘΗΡΩΝ	7	ΤΡΟΙΖΗΝΙΑΣ
4	ΠΟΡΟΥ	8	ΥΔΡΑΣ

11.2 Κατά την εφαρμογή του Μέτρου, ο μόνιμος πληθυσμός λαμβάνεται υπόψη σε επίπεδο Δημοτικής ή Τοπικής Κοινότητας και προσδιορίζεται από την τελευταία επικυρωμένη γενική απογραφή πληθυσμού της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος. Δεν λαμβάνονται υπόψη οι οικισμοί. Οι διοικητικές διαιρέσεις (Δημοτικές και Τοπικές Κοινότητες) αφορούν σε αυτές που θεσπίστηκαν με βάση τη διοικητική διαίρεση της Ελλάδας του Προγράμματος «Καλλικράτης» (Νόμος 3852/2010, ΦΕΚ 87/τ.Α'/2010) ή σε διοικητικές διαιρέσεις (όπως «Καποδιστριακοί» Δήμοι και Κοινότητες, Νομοί) οι οποίοι είχαν καθοριστεί με το Πρόγραμμα «Καποδίστριας» (Νόμος 2539/1997, ΦΕΚ 224/τ.Α'/1997) και έχουν αντιστοιχηθεί στις νέες διοικητικές διαιρέσεις του «Καλλικράτη».

11.3 Ως νησιωτικές περιοχές εφαρμογής χαρακτηρίζονται το σύνολο των νησιών του Αιγαίου και Ιονίου Πελάγους εκτός Κρήτης και Εύβοιας λόγω του μεγάλου μεγέθους τους.

12. Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ)

Το Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) περιλαμβάνει τις διαδικασίες και τα δεδομένα που απαιτούνται για τη διαχείριση, έλεγχο και υλοποίηση του υπομέτρου 6.3. Οι διαδικασίες αφορούν ενδεικτικά στην υποβολή αιτήσεων στήριξης, στον διοικητικό έλεγχό τους, στη βαθμολόγησή τους, στις τροποποιήσεις και ανακλήσεις πράξεων, στην υποβολή αιτημάτων πληρωμής, στον διοικητικό τους έλεγχο και γενικότερα στην εφαρμογή και διαχείριση με ηλεκτρονικό τρόπο των πράξεων υλοποίησης του υπομέτρου 6.3.

13. Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΟΠΣΑΑ)

Αποτελεί το πληροφοριακό σύστημα για την υλοποίηση των μέτρων, υπομέτρων και δράσεων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014 – 2020 του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Νόμο 4314/2014. Επιτρέπει δε, τη διασύνδεση με το ΠΣΚΕ και άλλα πληροφοριακά συστήματα για την ανταλλαγή δεδομένων που σχετίζονται με τον προγραμματισμό, την αξιολόγηση, τη διαχείριση και τον έλεγχο του ΠΑΑ.

14. Αίτηση στήριξης

Ως αίτηση στήριξης νοείται το σύνολο των απαραίτητων εγγράφων του φακέλου υποψηφιότητας που υποβάλλει ο δικαιούχος για ένταξη στο παρόν καθεστώς στήριξης. Ενδεικτικά αναφέρονται η αίτηση υπαγωγής στο μέτρο, το επιχειρηματικό σχέδιο, τα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας, τα απαραίτητα δικαιολογητικά για τη βαθμολόγηση της αίτησης κ.λπ., όπως εξειδικεύονται στην παρούσα απόφαση.

15. Έτος αναφοράς αίτησης στήριξης

Το έτος αναφοράς είναι το έτος βάση του οποίου συντάσσεται η αίτηση στήριξης και ορίζεται στην πρόσκληση υποβολής αιτημάτων στήριξης. Συνεπώς η αίτηση στήριξης συντάσσεται βάση των δεδομένων της Ενιαίας Αίτηση Ενίσχυσης του έτους αναφοράς.

16. Αίτηση πληρωμής

Ως αίτηση πληρωμής νοείται το σύνολο των απαραίτητων εγγράφων (φάκελος πληρωμής) που υποβάλλει ο δικαιούχος για να του καταβληθεί η αναλογούσα δημόσια οικονομική στήριξη. Ενδεικτικά αναφέρονται η αίτηση, τα παραστατικά, τα δικαιολογητικά κ.λπ..

17. Ανάκτηση

Ως ανάκτηση νοείται η επιστροφή των αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών.

18. Απόφαση ένταξης πράξης

Ως απόφαση ένταξης πράξης νοείται η απόφαση αρμόδιου οργάνου που περιγράφει τους όρους και τις προϋποθέσεις υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου και γίνεται αυτοδίκαια αποδεκτή.

19. Δικαιούχος

Ως δικαιούχος νοείται το φυσικό πρόσωπο για το οποίο έχει εκδοθεί απόφαση ένταξης πράξης.

20. Αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό

Ως αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό νοείται κάθε δαπάνη στην οποία δεν αντιστοιχεί ίσης ή μεγαλύτερης αξίας παραδοθέν προϊόν, έργο ή υπηρεσία σύμφωνα με τους όρους της απόφασης ένταξης πράξης με την οποία αναλήφθηκε η υποχρέωση της δαπάνης.

21. ΚΑΔ

Κωδικοί Αριθμοί Δραστηριότητας (ΚΑΔ) είναι κωδικοί δραστηριοτήτων σύμφωνα με την «Εθνικής Ονοματολογίας Οικονομικών Δραστηριοτήτων 2008».

Άρθρο 5

Υπηρεσίες και Φορείς Διαχείρισης, Εφαρμογής, Παρακολούθησης, Ελέγχου, Αναγνώρισης και Εκκαθάρισης Δαπάνης

1. Αρμόδιες Υπηρεσίες για τη Διαχείριση, Συντονισμό, Παρακολούθηση και Υλοποίηση της Εφαρμογής του υπομέτρου 6.3 του Π.Α.Α. 2014-2020, σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, είναι οι οριζόμενες στο άρθρο 62 του Νόμου 4314/2014.
2. Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΥΔ ΠΑΑ) 2014 – 2020 είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση και υλοποίηση του υπομέτρου 6.3 εκτός των αρμοδιοτήτων που έχει εκχωρήσει στους Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης (Ε.Φ.Δ.) και στην Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ (ΕΥΕ ΠΑΑ), σύμφωνα με τις παραγράφους 3 και 4 του παρόντος άρθρου.
3. Η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΥΕ ΠΑΑ) 2014-2020 έχει την ευθύνη για την έκδοση θεσμικού πλαισίου και εγκυκλίων εφαρμογής, την παρακολούθηση και τον συντονισμό των Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης.
4. Ως Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης ορίζονται οι Γενικές Διευθύνσεις Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειών της Ελλάδος στις οποίες εκχωρούνται οι κατά τόπους αρμοδιότητες για την εφαρμογή του υπομέτρου 6.3, σύμφωνα με την αρ. 2545/17-10-2016 ΚΥΑ (ΦΕΚ 3447/Β/2016) όπως κάθε φορά ισχύει
5. Την ευθύνη των διαδικασιών για την εφαρμογή και υλοποίηση του υπομέτρου 6.3 έχουν οι Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας των Περιφερειών (ΔΑΟΠ ή ΔΑΟ των Περιφερειών) συνεπικουρούμενες από τις Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ) των Περιφερειακών Ενοτήτων. Ειδικότερα:
 - 5.1. Οι Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας των Περιφερειών έχουν την γενικότερη ευθύνη και εποπτεία της οργάνωσης, δημοσιοποίησης, εφαρμογής και παρακολούθησης του υπομέτρου 6.3 και εισηγούνται στον Περιφερειάρχη την έκδοση όλων των σχετικών αποφάσεων. Επίσης, έχουν την ευθύνη της έκδοσης των καταστάσεων πληρωμής και τη διαβίβασή τους στον αρμόδιο φορέα πληρωμών
 - 5.2. Οι Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων υποδέχονται, εξετάζουν και γνωμοδοτούν επί των διαφόρων αιτημάτων των δικαιούχων (στήριξης, τροποποίησης, πληρωμής κ.λπ.) τηρώντας σχετικό αρχείο. Διαβιβάζουν τις σχετικές γνωμοδοτήσεις στις ΔΑΟ των Περιφερειών. Πραγματοποιούν τους απαραίτητους διοικητικούς ελέγχους συμπεριλαμβανομένων και των σχετικών με αυτούς επιτόπιων επισκέψεων και διαβιβάζουν τις σχετικές γνωμοδοτήσεις στις ΔΑΟΠ.
6. Αρμόδιος φορέας για τη διαχείριση και έλεγχο των δαπανών είναι ο ΟΠΕΚΕΠΕ, ο οποίος έχει την ευθύνη των αιτήσεων πληρωμής των δικαιούχων και της καταβολής των ενισχύσεων εκτός των αρμοδιοτήτων που έχει εκχωρήσει στις Περιφέρειες για τις οποίες ασκεί εποπτεία.

Άρθρο 6

Κριτήρια Επιλεξιμότητας Υποψηφίων

Δικαίωμα υποβολής αίτησης στήριξης και δυνατότητα να κριθούν δικαιούχοι του υπομέτρου 6.3 έχουν τα φυσικά πρόσωπα, κάτοχοι γεωργικών εκμεταλλεύσεων, εφόσον κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στήριξης, πληρούνται αθροιστικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

1. Έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους, έχουν πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα και φερεγγυότητα σύμφωνα με τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα και δεν έχουν υπερβεί το 61ο έτος της ηλικίας τους.
2. Είναι μόνιμοι κάτοικοι των περιοχών εφαρμογής του υπομέτρου 6.3, σύμφωνα με την παράγραφο 11 του άρθρου 4 της παρούσας
3. Είναι αρχηγοί σε υφιστάμενες γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

4. Είναι εγγεγραμμένοι στο Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΟΣΔΕ) και έχουν υποβάλλει Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης κατά το έτος αναφοράς της αίτησης στήριξης στο υπομέτρο 6.3.
5. Είναι εγγεγραμμένοι στο ΜΑΑΕ ως επαγγελματίες αγρότες (όχι νεοεισερχόμενοι).
6. Έχουν ατομικό αγροτικό εισόδημα από 0,01 ευρώ έως και 3.000 ευρώ και συνολικό οικογενειακό εισόδημα (υποψηφίου, συζύγου και ανηλίκων τέκνων από όλες τις πηγές) έως και 15.000 ευρώ. Το ατομικό αγροτικό εισόδημα υπολογίζεται ως ο μέσος όρος των ατομικών αγροτικών εισοδημάτων των διαθέσιμων φορολογικών στοιχείων των τριών τελευταίων ετών, σύμφωνα με την παράγραφο 5(αγ) του άρθρου 4 της παρούσας. Το συνολικό οικογενειακό εισόδημα υπολογίζεται ως ο μέσος όρος των συνολικών οικογενειακών εισοδημάτων των διαθέσιμων δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος των τριών τελευταίων ετών.
7. Διαθέτουν επαρκή επαγγελματικά προσόντα ή αναλαμβάνουν τη δέσμευση να τα αποκτήσουν μέσω του υπομέτρου 1.1 του ΠΑΑ 2014 – 2020 εντός 36 μηνών από την ημερομηνία της απόφασης έγκρισης πράξης.
8. Υποβάλλουν Επιχειρηματικό Σχέδιο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 9, με ελάχιστη διάρκεια υλοποίησης τα τρία (3) έτη και μέγιστη τα τέσσερα (4) έτη με δεσμεύσεις και χρονικές προθεσμίες, όπως αναλυτικότερα προσδιορίζονται στο άρθρο 10, για την ανάπτυξη των γεωργικών δραστηριοτήτων τους.
9. Δεν emπίπτουν στις κατηγορίες μη επιλέξιμων υποψηφίων, σύμφωνα με το άρθρο 8 της παρούσας.

Άρθρο 7

Κριτήρια Επιλεξιμότητας της Γεωργικής Εκμετάλλευσης

1. Η γεωργική εκμετάλλευση πρέπει να βρίσκεται στην ευρύτερη περιοχή του τόπου της μόνιμης κατοικίας του/της αρχηγού της εκμετάλλευσης. Εκμεταλλεύσεις ή τμήματα εκμεταλλεύσεων που δεν βρίσκονται στην ευρύτερη περιοχή του τόπου μόνιμης κατοικίας του αρχηγού της εκμετάλλευσης δεν γίνονται αποδεκτά για τους σκοπούς του προγράμματος.
2. Η γεωργική εκμετάλλευση πρέπει να έχει μέγεθος παραγωγικής δυναμικότητας (εκφρασμένη ως τυπική απόδοση) τουλάχιστον ίσο με 5.000 € έως και 7.999 € στην αρχική κατάσταση.
3. Τα αγροτεμάχια της εκμετάλλευσης πρέπει να είναι:
 - 3.1. Ιδιόκτητα ή μισθωμένα ή συνδυασμός τους.
 - 3.2. Μεγαλύτερα ή ίσα της ελάχιστης έκτασης κατά τύπο αγροτεμαχίου που είναι επιλέξιμη στα καθεστώτα της ενιαίας ενίσχυσης.
4. Το ζωικό και μελισσοκομικό κεφάλαιο της εκμετάλλευσης πρέπει να είναι ιδιόκτητο.
5. Το σύνολο της γεωργικής εκμετάλλευσης πρέπει να έχει περιληφθεί στην Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης του έτους αναφοράς.
6. Ως προς τις οικογενειακές εκμεταλλεύσεις ισχύουν επιπλέον τα ακόλουθα:
 - 6.1. Μόνο ένας εκ των συζύγων μπορεί να θεωρηθεί ως αρχηγός της οικογενειακής εκμετάλλευσης. Μεταβίβαση της αρχηγίας γεωργικής εκμετάλλευσης από σύζυγο που είναι εγγεγραμμένος στο ΜΑΑΕ με την ιδιότητα του επαγγελματία αγρότη ή έχει τις προϋποθέσεις χαρακτηρισμού στο ΜΑΑΕ ως επαγγελματία αγρότη, δεν γίνεται αποδεκτή για την ένταξη στο υπομέτρο 6.3
 - 6.2. Το σύνολο της οικογενειακής εκμετάλλευσης πρέπει να έχει περιληφθεί στην Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης που ο υποψήφιος έχει υποβάλλει στον ΟΠΕΚΕΠΕ κατά το έτος αναφοράς της αίτησης στήριξης στο υπομέτρο 6.3.
 - 6.3. Για τις ανάγκες του υπομέτρου 6.3, το σύνολο των ιδιόκτητων αγροτεμαχίων/ζωικού κεφαλαίου της οικογένειας θεωρείται ότι κατέχεται από τον υποψήφιο κατά την υποβολή της αίτησης στήριξης στο υπομέτρο 6.3.
7. Η βασική οικονομική δραστηριότητά (ΚΑΔ) του αφορά τον πρωτογενή τομέα και την άσκηση γεωργικής δραστηριότητας σύμφωνα με τα οριζόμενα στον πρωτογενή τομέα, ήτοι emπίπτει στην Ομάδα ΚΑΔ 01 (εκτός του ΚΑΔ 01.6: υποστηρικτικές δραστηριότητες προς τη γεωργία και του ΚΑΔ 01.7: Θήρα).

Άρθρο 8

Μη επιλέξιμοι υποψήφιοι

Δεν είναι επιλέξιμοι ως υποψήφιοι για ένταξη στο πρόγραμμα ανάπτυξης μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων και δεν δύνανται να κριθούν δικαιούχοι στήριξης οι εξής:

1. Τα Νομικά πρόσωπα.
2. Δικαιούχοι των υπομέτρων 6.1 «Εγκατάσταση Νέων Γεωργών» του ΠΑΑ 2014 – 2020.
3. Όσοι έχουν υπάρξει στο παρελθόν δικαιούχοι μέτρων «νέων γεωργών» του ΠΑΑ 2007-2013 ή του ΕΠΑΑ-ΑΥ 2000-2006.
4. Όσοι έχουν σύζυγο που είναι είτε επαγγελματίας αγρότης εγγεγραμμένος στο ΜΑΑΕ ή έχει τις προϋποθέσεις για να οριστεί ως επαγγελματίας αγρότης από το ΜΑΑΕ, εξαιρουμένων των συζύγων των επαγγελματιών αγροτών στο τομέα της αλιείας.
5. Όσοι έχουν σύζυγο που έχει υποβάλλει Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης κατά το έτος αναφοράς της αίτησης στήριξης στο υπομέτρο 6.3.
6. Όσοι είναι σπουδάστριες – σπουδαστές ή φοιτήτριες – φοιτητές από την έναρξη της φοίτησης έως τη συμπλήρωση του αριθμού των προβλεπόμενων ετών φοίτησης για κάθε σχολή.
7. Όσοι λαμβάνουν συντάξεις αναπηρίας ή/και επιδόματα αναπηρίας με ποσοστό αναπηρίας ίσο ή μεγαλύτερο του 67% και κρίνονται από τον αρμόδιο φορέα (ΚΕΠΑ) ως μη ικανοί προς εργασία (βιοποριστικό επάγγελμα).
8. Όσοι είναι άμεσα συνταξιοδοτούμενοι από οποιοδήποτε ταμείο του εσωτερικού ή εξωτερικού, εξαιρουμένων των περιπτώσεων της παραγράφου 7 του παρόντος άρθρου.
9. Όσοι εκτίουν ποινές φυλάκισης.
10. Όσοι δεν έχουν τις προϋποθέσεις να οριστούν ως επαγγελματίες αγρότες στο ΜΑΑΕ, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που ισχύουν κάθε φορά.
11. Όσοι δεν συγκεντρώνουν την ελάχιστη συνολική βαθμολογία που αποφασίζεται από την Επιτροπή Παρακολούθησης του ΠΑΑ 2014-2020.
12. Όσοι δεν αποδέχονται τη διασταύρωση των δηλούμενων στοιχείων με τα επίσημα στοιχεία του Κράτους και λοιπών Δημόσιων Υπηρεσιών, ιδιαιτέρως δε με τα στοιχεία του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου και των λοιπών μητρώων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, του TAXIS, των ασφαλιστικών οργανισμών, του Εθνικού Δημοτολογίου, του Εθνικού Κτηματολογίου, των οργανισμών κοινής ωφέλειας.
13. Όσοι δηλώνουν στην αίτηση στήριξης – φάκελο υποψηφιότητας ψευδή ή αναληθή στοιχεία.
14. Όσοι δημιουργούν τεχνητά τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την ένταξη στο υπομέτρο 6.3
15. Όσοι δεν υποβάλλουν εγγράφως ή/και ηλεκτρονικά μαζί με την αίτηση στήριξης τα απαιτούμενα δικαιολογητικά εντός των απαιτούμενων χρονικών προθεσμιών σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Προκήρυξη του υπομέτρου.

Άρθρο 9

Επιχειρηματικό Σχέδιο Υποψηφίων

1. Οι υποψήφιοι για να αξιολογηθούν υποχρεούνται να υποβάλλουν πολυετές Επιχειρηματικό Σχέδιο, το οποίο πρέπει να περιγράφει με ρεαλιστικότητα τις ενέργειες για την ανάπτυξη και αναδιάρθρωση της γεωργικής εκμετάλλευσης σε σχέση με την αρχική κατάσταση.
2. Το επιχειρηματικό σχέδιο πρέπει να έχει γεωργικό προσανατολισμό και να αφορά τον γεωργικό τομέα, δηλαδή να αφορά την πρωτογενή γεωργική παραγωγή (συμπεριλαμβανομένων δραστηριοτήτων όπως η διαλογή και απλή συσκευασία ιδίων προϊόντων), ήτοι να εμπίπτει στην ομάδα ΚΑΔ 01 (εκτός των ΚΑΔ 01.6: υποστηρικτικές δραστηριότητες προς τη γεωργία και ΚΑΔ 01.7: θήρα), χωρίς να αποκλείεται κάποια στοιχεία να αφορούν εν μέρει, αλλά όχι αποκλειστικά, και την παροχή γεωργικών υπηρεσιών (όπως, π.χ. μίσθωση γεωργικών μηχανημάτων ΚΑΔ 01.6).

3. Η ελάχιστη διάρκεια υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου είναι τα τρία και η μέγιστη τα τέσσερα έτη από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ένταξης.
4. Το επιχειρηματικό σχέδιο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της αίτησης στήριξης και συμπληρώνεται σύμφωνα με τυποποιημένο υπόδειγμα που αναρτάται σε ηλεκτρονική μορφή στο ΠΣΚΕ. Η υποβολή του επιχειρηματικού σχεδίου σε ηλεκτρονική μορφή όπως και η συμφωνία με το περιεχόμενο και προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου είναι υποχρεωτική και όρος επιλεξιμότητας.
5. Το επιχειρηματικό σχέδιο περιλαμβάνει τα εξής:
 - 5.1. Περιγραφή αρχικής κατάστασης της γεωργικής εκμετάλλευσης ως προς τα εξής:
 - (α) Σύντομο βιογραφικό σημείωμα του αρχηγού της γεωργικής εκμετάλλευσης με ιδιαίτερη αναφορά στο ιστορικό της έναρξης της γεωργικής του δραστηριότητας ως αρχηγού γεωργικής εκμετάλλευσης και τυχόν υφιστάμενα επαγγελματικά προσόντα.
 - (β) Περιγραφή της αρχικής κατάστασης με αναφορά σχετικών οικονομικών και λειτουργικών στοιχείων της εκμετάλλευσης και ειδικά στοιχείων για το μέγεθος και τη δυναμικότητα – τυπική απόδοση αυτής, το φυτικό και ζωικό κεφάλαιο, τις υφιστάμενες εγκαταστάσεις και εξοπλισμό, την υφιστάμενη κατεύθυνση εκμετάλλευσης (φυτική, κτηνοτροφική, μικτή).
 - 5.2. Περιγραφή τελικής (μελλοντικής) κατάστασης της γεωργικής εκμετάλλευσης ως προς τα εξής:
 - (α) Περιγραφή και αιτιολόγηση της μελλοντικής κατάστασης ως προς τις εκτάσεις των καλλιεργειών και τα εκτρεφόμενα ζώα, τις εγκαταστάσεις και τον εξοπλισμό της εκμετάλλευσης και την κατεύθυνση της (φυτική, κτηνοτροφική, μικτή). Ενδεικτικά η αιτιολόγηση της μελλοντικής κατάστασης μπορεί να συνδέεται με, τον υφιστάμενο εξοπλισμό της εκμετάλλευσης, ιδιαίτερες γνώσεις του γεωργού, την τάση της αγοράς, την απόφαση παραγωγής ποιοτικών προϊόντων που συνδέονται με τον τόπο παραγωγής κ.λπ.
 - (β) Αναλυτική περιγραφή των δεσμεύσεων και υποχρεώσεων που ο δικαιούχος αναλαμβάνει κατά την υλοποίηση και την ορθή ολοκλήρωση του επιχειρηματικού σχεδίου, σύμφωνα με το ειδικό θεσμικό πλαίσιο του υπομέτρου 6.3 ή τις γενικότερες υποχρεώσεις που προκύπτουν από τις εθνικές και κοινοτικές απαιτήσεις, με αναφορά στο χρονοδιάγραμμα επίτευξής τους.
 - (γ) Αναλυτική περιγραφή των δράσεων και λοιπών ενεργειών για την ανάπτυξη της γεωργικής εκμετάλλευσης, σύμφωνα και με το άρθρο 10 της παρούσας, οι οποίες μπορούν να συνεισφέρουν στη βελτίωση της οικονομικής ή περιβαλλοντικής βιωσιμότητας ή εν γένει στη διαθρωτική της προσαρμογή. μαζί με σχετικό χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση αυτών. Οι σχετικές δράσεις μπορούν να αφορούν ενδεικτικά:
 - i. Την αύξηση της καλλιεργούμενης έκτασης ή του ζωικού κεφαλαίου (για παράδειγμα απόκτηση γης ή αγορά ζωικού κεφαλαίου).
 - ii. Την αναδιάρθρωση της εκμετάλλευσης.
 - iii. Την υλοποίηση επενδύσεων (για παράδειγμα αγορά εξοπλισμού, δημιουργία νέων ή επέκταση εγκαταστάσεων).
 - iv. Την υλοποίηση λοιπών παρεμβάσεων οικονομικού, τεχνολογικού ή οργανωτικού εκσυγχρονισμού (για παράδειγμα συμμετοχή σε κατάρτιση, συμβουλευτικές υπηρεσίες, ενέργειες πιστοποίησης, συμμετοχή σε συλλογικές ενέργειες προώθησης ή συλλογικές επενδύσεις, αναπροσαρμογή της παραγωγικής κατεύθυνσης).
 - (δ) Στην περίπτωση όπου μέρος των δράσεων ή ενεργειών σχεδιάζεται να υλοποιηθεί από άλλα μέτρα/υπομέτρα/δράσεις του ΠΑΑ 2014-20, πρέπει να αναφέρονται τα σχετικά μέτρα/υπομέτρα/δράσεις.
 - (ε) Προϋπολογισμός και πηγές χρηματοδότησης του επιχειρηματικού σχεδίου
 - (στ) Όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες για την παρακολούθηση των δεικτών και την αξιολόγηση του ΠΑΑ 2014-2020.

6. Το επιχειρηματικό σχέδιο να συντάσσεται από τον υποψήφιο ή από σύμβουλο γεωτεχνικό ή τεχνολόγο γεωπονίας. Εφόσον το επιχειρηματικό σχέδιο εκπονείται από σύμβουλο, αυτός αναλαμβάνει και την υποχρέωση τεχνικής στήριξης του υποψηφίου μέχρι την ολοκλήρωση του επιχειρηματικού σχεδίου (υποβολή αιτημάτων τροποποίησης επιχειρηματικού σχεδίου, αιτημάτων πληρωμής, κλπ) και η σχετική έννομη σχέση αποδεικνύεται μέσω σύναψης ιδιωτικού συμφωνητικού μεταξύ του συμβούλου και του υποψηφίου.
7. Η επίτευξη των δεσμεύσεων είναι υποχρεωτική, ανεξαρτήτως της ένταξης ή μη σε άλλα μέτρα/υπομέτρα/δράσεις του ΠΑΑ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 10 της παρούσας.
8. Το επιχειρηματικό σχέδιο μπορεί να τροποποιείται μέχρι δύο φορές με σκοπό την καλύτερη και έγκαιρη ανταπόκριση σε μεταβαλλόμενες συνθήκες υλοποίησης. Η τροποποίηση γίνεται αποδεκτή μόνο ύστερα από σαφή αιτιολόγηση, σύμφωνα με το άρθρο 20 της παρούσας.

Άρθρο 10

Δεσμεύσεις και Υποχρεώσεις Δικαιούχων

1. Ο δικαιούχος αναλαμβάνει κατάλληλες δράσεις που οδηγούν στην ανάπτυξη και αναδιάρθρωση της εκμετάλλευσής του έτσι ώστε να αυξήσει το αργότερο στην ολοκλήρωση του επιχειρηματικού σχεδίου, τη συνολική παραγωγική δυναμικότητα της γεωργικής εκμετάλλευσης (σε όρους τυπικής απόδοσης) τουλάχιστον κατά ποσοστό ίσο με 15%, σε σχέση με την αρχική κατάσταση βάσει του τυποποιημένου επιχειρηματικού σχεδίου σύμφωνα με το άρθρο 9 της παρούσας
2. Διατήρηση της ιδιότητας του επαγγελματία αγρότη μέχρι την ολοκλήρωση και την ορθή υλοποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου.
3. Απόκτηση επαρκών επαγγελματικών προσόντων, σύμφωνα με την παράγραφο 10 του άρθρου 4 της παρούσας, εντός χρονικής περιόδου η οποία δεν υπερβαίνει τους 36 μήνες από την ημερομηνία της απόφασης ένταξης, εφόσον δεν τα διαθέτει.
4. Υποβολή Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης στον ΟΠΕΚΕΠΕ ανελλιπώς καθ' όλη τη διάρκεια του επιχειρηματικού σχεδίου.
5. Επιπρόσθετα, ο/η δικαιούχος αναλαμβάνει τις παρακάτω δεσμεύσεις καθώς και τις επί μέρους χρονικές προθεσμίες επίτευξής τους που αφορούν στα ακόλουθα:
 - 5.1. Να διατηρήσει την ιδιότητα του αρχηγού της γεωργικής εκμετάλλευσης έως την ολοκλήρωση και την ορθή υλοποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου.
 - 5.2. Τα αγροτεμάχια της γεωργικής του εκμετάλλευσης να βρίσκονται στην ευρύτερη περιοχή του τόπου της μόνιμης κατοικίας του/της δικαιούχου. Αγροτεμάχια εκτός της ευρύτερης περιοχής δεν γίνονται αποδεκτά από το μέτρο.
 - 5.3. Να διατηρεί τουλάχιστον την αρχική παραγωγική δυναμικότητα της εκμετάλλευσης (σε όρους τυπικής απόδοσης), με την οποία εγκρίθηκε για το υπομέτρο 6.3, κατά την υλοποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου.
 - 5.4. Να διατηρήσει τον τόπο μόνιμης κατοικίας του σε περιοχή εφαρμογής του υπομέτρου 6.3 έως την ολοκλήρωση και την ορθή υλοποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου.
 - 5.5. Να αποκτήσει Άδεια προέγκρισης εγκατάστασης για πτηνοκτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, όπου απαιτείται, εντός δεκαοχτώ (18) μηνών από την ημερομηνία της απόφασης ένταξης.
 - 5.6. Να υποβάλλει κατ' έτος στην αρμόδια ΔΟΥ φορολογική δήλωση.
 - 5.7. Κατά την υλοποίηση και ως την ολοκλήρωση και την ορθή υλοποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου, να διατηρήσει την βαθμολογία που επιτυγχάνει βάσει των κριτηρίων επιλογής σε επίπεδο τουλάχιστον ίσο εκείνου του επιπέδου της βαθμολογίας της πρώτης σε κατάταξη επιλέξιμης αίτησης του επικαιροποιημένου πίνακα της παραγράφου 14.2 του άρθρου 16. Στην περίπτωση που δεν υπάρχουν επιλέξιμες αιτήσεις στον προαναφερόμενο πίνακα, να διατηρήσει την βαθμολογία που επιτυγχάνει σε επίπεδο τουλάχιστον ίσο εκείνου της ελάχιστης επιλέξιμης βαθμολογίας.

- 5.8. Να αποδέχεται και να διευκολύνει ελέγχους και ενέργειες για την παρακολούθηση και τον έλεγχο της ορθής υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου, την επίτευξη των συναφών δεσμεύσεων και υποχρεώσεων και την τήρηση της εθνικής ή κοινοτικής νομοθεσίας και ειδικά να αποδέχεται και να διευκολύνει επιτόπιους ελέγχους ή επισκέψεις που πραγματοποιούν Εθνικά και Κοινοτικά Όργανα, προσκομίζοντας οποιοδήποτε στοιχείο που αφορά την εκτέλεση της πράξης, εφόσον ζητηθεί.
- 5.9. Να ενημερώνει έγκαιρα και ορθά τις αρμόδιες υπηρεσίες σχετικά με την πορεία υλοποίησης της πράξης, αποστέλλοντας όλα τα σχετικά έγγραφα που αφορούν στη φυσική και οικονομική υλοποίηση της πράξης όπως και να λαμβάνει τις σχετικές εγκρίσεις και να συμμορφώνεται προς τις υποδείξεις των αρμοδίων υπηρεσιών.
- 5.10. Να αποδέχεται πρόσκληση συμμετοχής σε ενέργειες που διεξάγονται για συλλογή λογιστικών στοιχείων όσον αφορά εισοδήματα και οικονομική λειτουργία των γεωργικών εκμεταλλεύσεων (έρευνα για τη διάθρωση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων) ή για συλλογή δεδομένων και άλλων πληροφοριών που αφορούν την αξιολόγηση του ΠΑΑ 2014-2020.
- 5.11. Να αποδέχεται τη συμπερίληψή του στο κατάλογο των πράξεων του ΠΑΑ που δημοσιοποιεί η ΕΥΔ ΠΑΑ ή η Περιφέρεια με στοιχεία όπως η ονομασία του δικαιούχου, ημερομηνία έναρξης και λήξης, συνολική δαπάνη και Περιφέρεια.
6. Οι ανωτέρω δεσμεύσεις περιλαμβάνονται στο επιχειρηματικό σχέδιο του υποψηφίου και στην απόφαση ένταξης και η επίτευξή τους αποτελεί συμβατική υποχρέωση και είναι προϋπόθεση για την ορθή εφαρμογή του επιχειρηματικού σχεδίου και την καταβολή της τελευταίας δόσης στήριξης. Κάθε δικαιούχος πρέπει να τηρεί τις ανωτέρω αναφερόμενες δεσμεύσεις από την επίτευξή τους και μέχρι την εξακρίβωση της ολοκλήρωσης και της ορθής υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου και σε κάθε περίπτωση μέχρι την καταβολή της τελευταίας δόσης πληρωμής καθώς και να τηρεί τις επί μέρους χρονικές προθεσμίες επίτευξής τους. Συνεπώς το επιχειρηματικό σχέδιο δεν γίνεται αποδεκτό εφόσον κατά την υποβολή της αίτησης για την τελευταία δόση διατηρείται η αρχική κατάσταση χωρίς να επιτυγχάνονται οι δεσμεύσεις. Σε αυτήν την περίπτωση οι δικαιούχοι απεντάσσονται και η στήριξη που έχει καταβληθεί ανακτάται σύμφωνα με τα οριζόμενες κυρώσεις στο άρθρο 30 της παρούσας.
7. Η μη ένταξη σε συναφή με τις δεσμεύσεις/υποχρεώσεις μέτρα του ΠΑΑ δεν μπορεί να αιτιολογήσει ενδεχόμενη μη επίτευξη των δεσμεύσεων και υποχρεώσεων που αναλαμβάνει ο δικαιούχος. Σε κάθε περίπτωση, η έγκριση της αίτησης στήριξης για το υπομέτρο 6.3 δεν αποτελεί και δέσμευση για ένταξη και χρηματοδότηση των αναφερόμενων δράσεων από άλλα μέτρα/υπομέτρα/δράσεις του ΠΑΑ 2014-2020. Η επίτευξη των δεσμεύσεων είναι υποχρεωτική, ανεξαρτήτως της ένταξης ή μη σε άλλα μέτρα/υπομέτρα/δράσεις του ΠΑΑ.
8. Κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου, οι ΔΑΟΚ επιβλέπουν την υλοποίηση και παρακολουθούν την πορεία επίτευξης των δεσμεύσεων σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 21 της παρούσας.
9. Ειδικά στην περίπτωση της μη τήρησης των δεσμεύσεων των υποπαραγράφων 5.5 και 5.11 ανωτέρω, η ΔΑΟΚ της οικείας Περιφερειακής Ενότητας απευθύνει σύσταση στο δικαιούχο να συμμορφωθεί εντός δύο μηνών από την ημερομηνία του εγγράφου της σύστασης. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης εφαρμόζονται οι κυρώσεις του άρθρου 30 της παρούσας.
10. Στο πέρας του επιχειρηματικού σχεδίου γίνεται επαλήθευση / πιστοποίηση της επίτευξης των δεσμεύσεων, με προσκόμιση των σχετικών εκθέσεων και αναλόγων παραστατικών (όπως ενδεικτικά Έκθεση Ολοκλήρωσης Επιχειρηματικού Σχεδίου) και ελέγχου αυτών, σύμφωνα με τα άρθρα 22 και 23 της παρούσας. Ο συγκεκριμένος έλεγχος κρίνεται επιτυχής και συνεπώς πιστοποιείται η ορθή υλοποίηση και ολοκλήρωση του επιχειρηματικού σχεδίου, εφόσον:
- 10.1. Η ολοκλήρωση του επιχειρηματικού σχεδίου αφορά το γεωργικό τομέα σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 9 της παρούσας.

- 10.2. Επιτυγχάνονται οι δεσμεύσεις του επιχειρηματικού σχεδίου εντός των τιθέμενων προθεσμιών και το αργότερο εντός τεσσάρων ετών από την ημερομηνία της απόφασης ένταξης και διατηρούνται μέχρι την επαλήθευση της ολοκλήρωσης του επιχειρηματικού σχεδίου.

Άρθρο 11

Οικονομική Στήριξη

1. Η οικονομική στήριξη για την ανάπτυξη των μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων χορηγείται με τη μορφή κατ' αποκοπή ποσού στήριξης ύστερα από την έκδοση απόφασης έγκρισης του αιτήματος στήριξης.
2. Η οικονομική στήριξη χορηγείται με τη μορφή επιχορήγησης κεφαλαίου και καταβάλλεται σε δύο δόσεις. Η α' δόση που είναι το 70% του συνολικού ποσού στήριξης, καταβάλλεται αμέσως μετά την έκδοση της απόφασης ένταξης. Η τελευταία δόση (30% του συνολικού ποσού στήριξης) καταβάλλεται εντός 5 ετών από την ένταξη με προϋποθέσεις την ολοκλήρωση του επιχειρηματικού σχεδίου και την επίτευξη των συναφών δεσμεύσεων και υποχρεώσεων.
3. Το ποσό στήριξης δεν συνδέεται με την υλοποίηση δαπανών.
4. Το ποσό στήριξης είναι ίσο με 14.000 ευρώ για κάθε δικαιούχο.

Άρθρο 12

Κριτήρια Επιλογής (Βαθμολογία)

1. Οι αιτήσεις στήριξης των υποψηφίων βαθμολογούνται σύμφωνα με τα κριτήρια επιλογής συμπεριλαμβανομένου του ελαχίστου ορίου βαθμολογίας, τα οποία προσδιορίζονται στην Πρόσκληση του υπομέτρου, ύστερα από έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του ΠΑΑ και σύμφωνα με τις εξής αρχές κριτηρίων που έχουν οριστεί στο ΠΑΑ:
 - 1.1. Στήριξη της νεανικής επιχειρηματικότητας,
 - 1.2. Συμμετοχή σε συνεργασία ή συστήματα ποιότητας ή δράσεις για το περιβάλλον (όπως ενδεικτικά συμμετοχή σε ομάδα παραγωγών, ένταξη σε προγράμματα βιολογικής ή άλλης πιστοποίησης και γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα),
 - 1.3. Εισοδηματικά κριτήρια (όπως ενδεικτικά ενίσχυση δικαιούχων με χαμηλό ετήσιο οικογενειακό εισόδημα),
 - 1.4. Χαρακτηριστικά περιοχών (όπως ενδεικτικά πληθυσμιακά κριτήρια, άλλα χαρακτηριστικά),
 - 1.5. Χαρακτηριστικά «εισόδου» εκμετάλλευσης (όπως ενδεικτικά ιδιοκτησία έναντι μίσθωσης),
 - 1.6. Προσέγγιση επιχειρηματικού σχεδίου (όπως ρεαλιστικότητα και θετική συμβολή της μελλοντικής κατάστασης σε στοχεύσεις του ΠΑΑ 2014-2020 ή των Περιφερειακών Στρατηγικών για τον γεωργικό τομέα π.χ. βελτίωση οικονομικής και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας, βελτίωση της πρόσβασης στην αγορά, επιλεγμένοι τομείς παραγωγής).
2. Οι υποψήφιοι κάθε Περιφέρειας και περιόδου υποβολής επιλέγονται κατά απόλυτη φθίνουσα σειρά κατάταξης με βάση τη συνολική βαθμολογία τους.
3. Η ελάχιστη συνολική βαθμολογία κάτω από την οποία οι αιτήσεις στήριξης δεν γίνονται αποδεκτές για χρηματοδότηση καθορίζεται κάθε φορά στη εκάστοτε πρόσκληση υποβολής αιτημάτων στήριξης.
4. Τα κριτήρια επιλογής καθώς και η ελάχιστη βαθμολογία είναι δυνατόν να τροποποιούνται ύστερα από έγκριση της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΠΑΑ 2014 – 2020.
5. Για το Περιφερειακό σκέλος των κριτηρίων επιλογής, το οποίο αφορά Προτεραιότητες της οικείας Περιφέρειας σύμφωνα με τις Περιφερειακές Στρατηγικές και ανάγκες για το γεωργικό τομέα, ισχύουν τα εξής:
 - 5.1. Οι επιμέρους τιμές του Περιφερειακού Σκέλους των Κριτηρίων Επιλογής (καθορισμός – περιγραφή τιμών και αντίστοιχοι βαθμοί αυτών) καθορίζονται από τις Περιφέρειες, σε συνεργασία με τις Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής του ΠΑΑ.

- 5.2. Οι σχετικές τιμές των κριτηρίων καθώς και τυχόν τροποποιήσεις αυτών κοινοποιούνται με ευθύνη της ΔΑΟ της οικείας Περιφέρειας, στην Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής του ΠΑΑ (ΕΥΕ ΠΑΑ), δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ και της οικείας Περιφέρειας σε εύλογο χρόνο και αποτελούν μέρος της Πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων στήριξης του υπομέτρου.
- 5.3. Οι οριζόμενες τιμές των κριτηρίων πρέπει να είναι σε συμφωνία με τα οριζόμενα κριτήρια επιλογής (όπως διάρθρωση κριτηρίων, μέγιστη κλίμακα βαθμολογίας και ιεράρχηση βαθμολογίας) και δεν τροποποιούνται στις περιόδους υποβολής και έγκρισης αιτήσεων στις οποίες αναφέρεται η πρόσκληση.
6. Το περιφερειακό σκέλος των κριτηρίων επιλογής των αιτήσεων στήριξης υποψηφίων γνωστοποιούνται στους υποψηφίους με την πρόσκληση για την υποβολή αιτήσεων στήριξης.
7. Τα βαθμολογικά κριτήρια δεν τροποποιούνται στις περιόδους υποβολής και έγκρισης της πρόσκλησης για την υποβολή αιτήσεων στήριξης.

Άρθρο 13

Πρόσκληση για την υποβολή αιτήσεων στήριξης

1. Ύστερα από σχετική εισήγηση της ΕΥΕ ΠΑΑ, ο Γενικός Γραμματέας Αγροτικής Πολιτικής και Διαχείρισης Κοινοτικών Πόρων αποφασίζει την έκδοση δημόσιας πρόσκλησης για την υποβολή αιτήσεων στήριξης στο πλαίσιο του υπομέτρου 6.3 «Ανάπτυξη μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων».
2. Το περιεχόμενο της πρόσκλησης περιλαμβάνει όλα τα απαραίτητα στοιχεία ενημέρωσης των δυνητικών δικαιούχων σχετικά με τις δυνατότητες και τους όρους χρηματοδότησης από το υπομέτρο καθώς και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των δικαιούχων.
Ειδικότερα, στο πλαίσιο της πρόσκλησης παρέχονται στους δυνητικούς δικαιούχους σαφείς και λεπτομερείς πληροφορίες τουλάχιστον σχετικά με:
 - 2.1. Το προκηρυσσόμενο υπομέτρο 6.3,
 - 2.2. Τον τόπο, τον τρόπο και το χρονικό διάστημα κατά το οποίο μπορούν να υποβάλλονται οι αιτήσεις στήριξης καθώς και το χρονικό διάστημα έγκρισης αυτών,
 - 2.3. Το συνολικό ποσό της δημόσιας στήριξης που διατίθεται,
 - 2.4. Τους όρους και τα κριτήρια επιλεξιμότητας τα οποία πρέπει να πληρούν οι υποψήφιοι δικαιούχοι για να επιλεγούν για στήριξη,
 - 2.5. Τα κριτήρια επιλογής για τη βαθμολόγηση των υποψηφίων και το ελάχιστο όριο βαθμολογίας που πρέπει να συγκεντρώσουν οι επιλέξιμοι κατά τα λοιπά υποψήφιοι για να κριθούν δικαιούχοι, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 12 της παρούσας,
 - 2.6. Το είδος και το ποσό των παρεχόμενων ενισχύσεων,
 - 2.7. Το υπόδειγμα της αίτησης στήριξης,
 - 2.8. Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά που συνοδεύουν την αίτηση στήριξης,
 - 2.9. Τη διαδικασία υποβολής των αιτήσεων στήριξης μέσω κατάλληλου πληροφοριακού συστήματος,
 - 2.10. Τις διαδικασίες για το διοικητικό έλεγχο των αιτήσεων στήριξης και τις σχετικές χρονικές περιόδους, όπως τύπος διοικητικού ελέγχου, στάδια διοικητικού ελέγχου, αρμόδια όργανα, τρόπος και προθεσμίες υποβολής ενδικοφανούς προσφυγής,
 - 2.11. Τις δεσμεύσεις και λοιπές υποχρεώσεις των δικαιούχων ύστερα από την ένταξή τους στο υπομέτρο 6.3 σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 10 της παρούσας,
 - 2.12. Τα σημεία, τους αντίστοιχους αρμοδίους σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και το διαδικτυακό τόπο για την παροχή σχετικών πληροφοριών,
 - 2.13. Την ενημέρωση των ενδιαφερομένων ότι τα στοιχεία τους θα δημοσιοποιηθούν σύμφωνα με το άρθρο 111 του Καν. 1306/2013 και ότι τα στοιχεία ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας από τις αρχές ελέγχου και διερεύνησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Χώρας. Σε κάθε περίπτωση τηρούνται οι διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) 679/2016 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της

επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων),

- 2.14. Την ανώτατη προθεσμία για την ολοκλήρωση των επιχειρηματικών σχεδίων και την επίτευξη των δεσμεύσεων και υποχρεώσεων αυτού, όπως και ενδιάμεσες προθεσμίες και ορόσημα για την παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης των επιχειρηματικών σχεδίων,
 - 2.15. Τις διαδικασίες παρακολούθησης της υλοποίησης, πιστοποίησης των πράξεων και πληρωμών.
3. Η ΕΥΕ ΠΑΑ αποστέλλει στην ΕΥΔ ΠΑΑ σχέδιο πρόσκλησης με σκοπό την εξέτασή του, για τη διασφάλιση τουλάχιστον των ακόλουθων:
- 3.1. της συμβατότητας με τους στόχους του μέτρου 6 και τους στόχους του υπομέτρου 6.3, όπως αυτοί έχουν αποτυπωθεί στο ισχύον ΠΑΑ,
 - 3.2. της συμβατότητας με τα ισχύοντα κριτήρια επιλεξιμότητας και επιλογής
 - 3.3. της σαφούς και εξαντλητικής ενημέρωσης των δυνητικών δικαιούχων για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη συμμετοχή τους στο υπομέτρο 6.3
 - 3.4. της συλλογής όλων των απαιτούμενων δεδομένων για την παρακολούθηση των δεικτών.
- Με ευθύνη της ΕΥΔ ΠΑΑ εξετάζεται το σχέδιο της πρόσκλησης και διαβιβάζονται τυχόν παρατηρήσεις στην ΕΥΕ ΠΑΑ, τις οποίες η ΕΥΕ ΠΑΑ ενσωματώνει στο σχέδιο της πρόσκλησης ενημερώνοντας σχετικά την ΕΥΔ ΠΑΑ.
4. Για τη δημοσιότητα της πρόσκλησης ισχύουν οι υποχρεώσεις δημοσιοποίησης έτσι όπως ορίζονται στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) του ΠΑΑ 2014-2020, όπως ισχύει κάθε φορά και ειδικά τα εξής:
- 4.1. Η πρόσκληση αναρτάται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και κοινοποιείται στους εμπλεκόμενους φορείς, δηλαδή στην ΕΥΔ ΠΑΑ και στις αρμόδιες Περιφέρειες. Επιπλέον η πρόσκληση αναρτάται στην ιστοσελίδα του ΕΣΠΑ, του ΠΑΑ, του ΥΠΑΑΤ και στις σχετικές ιστοσελίδες των Περιφερειών. Με ευθύνη των ΔΑΟΠ, η πρόσκληση κοινοποιείται στις ΔΑΟΚ των Περιφερειακών Ενοτήτων, στις Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης των Περιφερειών καθώς και στους κατά τόπους ΟΤΑ Α΄ Βαθμού και τις Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών και τους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς. Επίσης οι ΔΑΟΠ μεριμνούν για την ευρεία δημοσιοποίηση της πρόσκλησης, με σχετική καταχώρηση σε τουλάχιστον μία εφημερίδα και μία ιστοσελίδα ενημέρωσης που δραστηριοποιούνται σε επίπεδο οικείας Περιφέρειας, ώστε να εξασφαλίζεται ότι όλοι οι δυνητικοί δικαιούχοι έλαβαν έγκαιρα γνώση για την ύπαρξη και το περιεχόμενο της πρόσκλησης. Σε αντίστοιχες ενέργειες δύνανται να προβούν και οι ΔΑΟΚ, σε μία εφημερίδα και μία ιστοσελίδα της Περιφερειακής Ενότητας.
 - 4.2. Επίσης με ευθύνη των ΔΑΟΠ ή και των Ειδικών Υπηρεσιών του ΠΑΑ, ενδείκνυται η λήψη πρόσθετων μέτρων δημοσιοποίησης, όπως:
 - 4.2.1. Η οργάνωση ανοικτών ημερίδων ενημέρωσης, γενικά ή σε ειδικές ομάδες πληθυσμού και περιοχές, χωρίς διακρίσεις,
 - 4.2.2. Η οργάνωση Γραφείου Υποστήριξης (Help Desk), ώστε να παρέχονται κατά ενιαίο και τυποποιημένο τρόπο πληροφορίες προς τους δυνητικούς δικαιούχους,
 - 4.2.3. Δημοσιοποίηση ή κοινοποίηση της πρόσκλησης σε επιπλέον Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας (τοπικής ή εθνικής εμβέλειας) όπως και σε αντιπροσωπευτικό αριθμό τοπικών φορέων (όπως ενδεικτικά συνεταιρισμοί, επιμελητήρια) που μπορούν να συμβάλλουν στην ευρύτερη δυνατή ενημέρωση του πληθυσμού και όλων των δυνητικών δικαιούχων, χωρίς διακρίσεις.
 - 4.3. Το κείμενο που δημοσιεύεται σε έντυπη μορφή μπορεί να αποτελεί περίληψη της πλήρους πρόσκλησης και να παραπέμπει σε αναλυτικό πληροφοριακό υλικό, το οποίο τίθεται στη διάθεση των ενδιαφερομένων σε ηλεκτρονική μορφή μέσω του διαδικτύου.
 - 4.4. Για τις ενέργειες δημοσιοποίησης οι ΔΑΟΠ τηρούν σχετικά αρχεία με τα αποδεικτικά στοιχεία δημοσιοποίησης.

5. Με ευθύνη της ΕΥΕ ΠΑΑ τα στοιχεία της πρόσκλησης καταχωρίζονται στο ΟΠΣΑΑ και μεταφέρονται στο ΠΣΚΕ, ώστε να χρησιμοποιηθούν στην εφαρμογή που επιτρέπει την ηλεκτρονική υποβολή αιτήσεων στήριξης.
6. Η πρόσκληση δύναται να τροποποιηθεί, πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής αιτήσεων στήριξης. Σε κάθε περίπτωση, λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη σαφή και ευρεία ενημέρωση των δυνητικών δικαιούχων για την εν λόγω τροποποίηση, σύμφωνα με την ανωτέρω παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 14

Αίτηση Στήριξης – Φάκελος υποψηφιότητας και Δικαιολογητικά

1. Οι ενδιαφερόμενοι οι οποίοι πληρούν τις προϋποθέσεις και επιθυμούν να ενταχθούν στο υπομέτρο 6.3, πρέπει να υποβάλουν αίτηση στήριξης εντός των προθεσμιών που προβλέπονται στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Η αίτηση στήριξης συνοδεύεται και από αίτηση για χορήγηση πληρωμής α' δόσης (70% του συνολικού ποσού στήριξης), ήτοι ποσό στήριξης ίσο με 9.800 ευρώ, σύμφωνα με σχετικό τυποποιημένο υπόδειγμα.
2. Η αίτηση στήριξης πρέπει να περιέχει τα ακόλουθα στοιχεία:
 - α) Αίτηση στήριξης συμπληρωμένη σύμφωνα με σχετικό τυποποιημένο υπόδειγμα, όπως παράγεται και εκτυπώνεται ύστερα από την ηλεκτρονική της υποβολή στο ΠΣΚΕ. Η αίτηση επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του ν.1599/1986 (ΦΕΚ Α'75) για τα στοιχεία που αναφέρονται σε αυτήν. Συνεπώς, πρέπει να εμφανίζει ταυτότητα περιεχομένου με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά. Η ανακρίβεια των στοιχείων που δηλώνονται στην αίτηση επισύρει τις προβλεπόμενες ποινικές και διοικητικές κυρώσεις. Η αίτηση υπογράφεται από τον υποψήφιο.
 - β) Επιχειρηματικό Σχέδιο, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της αίτησης στήριξης, συμπληρωμένο σύμφωνα με σχετικό τυποποιημένο υπόδειγμα, έτσι όπως παράγεται και εκτυπώνεται ύστερα από την ηλεκτρονική του υποβολή στο ΠΣΚΕ, και υπογεγραμμένο από τον υποψήφιο. Εφόσον το επιχειρηματικό σχέδιο εκπονείται από σύμβουλο, υπογράφεται και από αυτόν.
 - γ) Δικαιολογητικά υποβολής, όπως ορίζονται στην παρακάτω παράγραφο 3.
3. Δικαιολογητικά υποβολής αιτήματος στήριξης φυσικού προσώπου:
 - 3.1. Βεβαίωση εγγραφής στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων (ΜΑΑΕ) σε ισχύ, ως επαγγελματία αγρότη (όχι νεοεισερχομένου).
 - 3.2. Αντίγραφο των δύο όψεων του αστυνομικού δελτίου ταυτότητας ή της σχετικής προσωρινής βεβαίωσης της αρμόδιας αρχής ή αντίγραφο διαβατηρίου ή αντίγραφο άδειας οδήγησης ή αντίγραφο ατομικού βιβλιαρίου υγείας όλων των ασφαλιστικών φορέων, όπως προβλέπεται στο άρθρο 25 του Ν.3731/2008 (ΦΕΚ 263 Α').
 - 3.3. Πιστοποιητικό Οικογενειακής Κατάστασης.
 - 3.4. Βεβαίωση Δημάρχου για το μόνιμο της κατοικίας με αριθμό πρωτοκόλλου και ημερομηνία έκδοσης όχι προγενέστερη του ενός εξαμήνου από την έναρξη της υποβολής αιτήσεων στήριξης.
 - 3.5. Για αλλοδαπούς πολίτες:
 - α) Για πολίτες της Ε.Ε., έγγραφο πιστοποίησης μόνιμης διαμονής πολίτη της Ένωσης ή Δελτίο μόνιμης διαμονής μέλους οικογένειας πολίτη της Ένωσης.
 - β) Για πολίτες τρίτων χωρών, άδεια διαμονής επί μακρόν διαμένοντος ή άδεια διαμονής δεύτερης γενιάς ή άδεια διαμονής δεκαετούς διάρκειας ή δελτίο διαμονής σε σύζυγο πολίτη άλλου κράτους – μέλους της Ε.Ε. ή δελτίο διαμονής σε υπηκόους τρίτων χωρών μέλη οικογένειας πολίτη άλλου κράτους – μέλους της Ε.Ε. Στις δύο τελευταίες περιπτώσεις είναι απαραίτητη η προσκόμιση των δικαιολογητικών της παραγράφου 3.5.α και για τον/την σύζυγο του υποψηφίου ή το μέλος της οικογένειας που είναι πολίτης άλλου κράτους – μέλους της Ε.Ε.

3.6. Φορολογικά στοιχεία:

α) Εκκαθαριστικό Δήλωσης Φορολογίας Εισοδήματος Ε1 των διαθέσιμων φορολογικών στοιχείων των τριών τελευταίων ετών,

β) Αντίγραφο της Κατάστασης Οικονομικών Στοιχείων από Επιχειρηματική Δραστηριότητα (έντυπο Ε3) του ιδίων ετών με το Ε1 (διαθέσιμα φορολογικά στοιχεία των τριών τελευταίων ετών).

γ) Αντίστοιχα παραστατικά (εκκαθαριστικό Ε1, Ε3) προσκομίζονται και για το/τη σύζυγο του φυσικού προσώπου, εφόσον δεν υπάρχει κοινή δήλωση συζύγων, για τα τρία τελευταία έτη.

δ) Στις περιπτώσεις που δεν έχουν υποβληθεί φορολογικές δηλώσεις Ε1 και Ε3 για κάποια έτη, υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση ότι ο υποψήφιος (ή ο/η σύζυγος) δεν ήταν υπόχρεος σε υποβολή δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος για τα συγκεκριμένα έτη.

3.7. Βεβαίωση ασφάλισης στον ΟΓΑ σχετικά με την άσκηση γεωργικής δραστηριότητας.

3.8. Εφόσον ο/η σύζυγος του υποψηφίου ασχολείται στον τομέα της Αλιείας και είναι ασφαλισμένος στον ΟΓΑ, απαιτείται η προσκόμιση βεβαίωσης ασφάλισης στον ΟΓΑ στην οποία να αναφέρεται ο τομέας ασφάλισης.

3.9. Αντίγραφο του μελισσοκομικού βιβλιαρίου.

3.10. Εφόσον το επιχειρηματικό σχέδιο εκπονείται από σύμβουλο, προσκομίζεται ιδιωτικό συμφωνητικό μεταξύ του υποψηφίου δικαιούχου και του συμβούλου γεωτεχνικού ή τεχνολόγου γεωπονίας σχετικά με τη σύνταξη του επιχειρηματικού σχεδίου και την τεχνική στήριξη του δικαιούχου μέχρι την ολοκλήρωση του επιχειρηματικού σχεδίου.

3.11. Βεβαίωση έναρξης δραστηριοτήτων στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. ή βεβαίωση μεταβολών εργασιών, συμπεριλαμβανομένης περιγραφής της κύριας και δευτερευόντων δραστηριοτήτων της επιχείρησης (ΚΑΔ).

3.12. Υπεύθυνη δήλωση Ν. 1599/86 όπου ο υποψήφιος δικαιούχος δηλώνει ότι:

α) Εμπίπτει στον ορισμό των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων (σύσταση Επιτροπής 2003/361/ΕΚ).

β) Δεν εμπίπτει στις κατηγορίες μη επιλέξιμων υποψηφίων.

γ) Αποδέχεται ότι τα μηνύματα που αποστέλλονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλωθεί στην αίτηση στήριξης μέσω ΠΣΚΕ επέχουν θέση κοινοποίησης και συνεπώς την έναρξη όλων των έννομων συνεπειών και προθεσμιών καθώς και τις προβλεπόμενες κυρώσεις σε περίπτωση αθέτησης των υποχρεώσεων εκ μέρους τους.

δ) Αποδέχεται την περαιτέρω επεξεργασία από τις αρμόδιες υπηρεσίες των προσωπικών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων και των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων. Σε κάθε περίπτωση, διασφαλίζεται η τήρηση της νομοθεσίας περί προσωπικών δεδομένων.

3.13. Για τις οικογενειακές εκμεταλλεύσεις, συνυπολογίζεται για την εύρεση του ποσοστού της παραγωγικής δυναμικότητας της εκμετάλλευσης που προέρχεται από ιδιόκτητη γεωργική γη και η ιδιόκτητη γεωργική έκταση του/της συζύγου του/της υποψηφίου, εφόσον περιλαμβάνεται στην Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης του υποψηφίου σύμφωνα με τα οριζόμενα για την επιλεξιμότητα στις οικογενειακές εκμεταλλεύσεις του άρθρου 7 της παρούσας και κατέχονται κατά πλήρη κυριότητα ή και κατά επικαρπία.

3.14. Εφόσον υπάρχει, καταστατικό ή άλλο εταιρικό έγγραφο Ομάδας ή Οργάνωσης Παραγωγών περί συμμετοχής του υποψηφίου δικαιούχου στην εν λόγω Ομάδα ή Οργάνωση Παραγωγών.

3.15. Εφόσον ο υποψήφιος παράγει πιστοποιημένα ποιοτικά προϊόντα συμμετέχοντας σε σχετικές διαδικασίες, αποδεικτικά έγγραφα Πιστοποιητικού Οργανισμού για Ολοκληρωμένη Διαχείριση ή Παραγωγή Βιολογικών Προϊόντων (ή ένταξη και παραμονή σε Μεταβατικό στάδιο Βιολογικής Παραγωγής).

- 3.16. Εφόσον υπάρχει, άδεια προέγκρισης εγκατάστασης ή άδεια εγκατάστασης πτηνοκτηνοτροφικής εγκατάστασης.
- 3.17. Εφόσον υπάρχει, αντίγραφο πιστοποιητικού επαγγελματικής εκπαίδευσης / κατάρτισης διάρκειας τουλάχιστον 90 ωρών σε συνάφεια με τον προσανατολισμό της γεωργικής εκμετάλλευσης ή αντίγραφο τίτλου σπουδών/ πτυχίο γεωτεχνικής κατεύθυνσης, τουλάχιστον επιπέδου 3 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 10 του άρθρου 4. Οι τίτλοι σπουδών όπως Πτυχίο ή/και Μεταπτυχιακό ή/και Διδακτορικό Τίτλο Σπουδών δύναται να είναι από σχολή τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ΑΕΙ/ΤΕΙ) γεωτεχνικής κατεύθυνσης, ή ισότιμης προς αυτή σχολής, της Ελλάδος ή του εξωτερικού (αναγνωρισμένη από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.).
- 3.18. Εφόσον υπάρχουν, δικαιολογητικά σχετικά με στοιχεία της υφιστάμενης κατάστασης όπου στοιχειοθετούνται τιμές κριτηρίων βαθμολογίας που ορίζονται από τις Περιφέρειες.
- 3.19. Αντίγραφο της πρώτης σελίδας βιβλιαρίου του τραπεζικού λογαριασμού στον οποίο μετέχει ο υποψήφιος και από το οποίο να προκύπτει σαφώς ο αριθμός IBAN.
- 3.20. Εφόσον υπάρχει σύζυγος, υπεύθυνη δήλωση του/της συζύγου στην οποία δηλώνονται τα εξής:
- α) Ο ΑΦΜ του/της συζύγου.
- β) Ότι ο / η σύζυγος του αρχηγού της γεωργικής εκμετάλλευσης δεν είναι εγγεγραμμένος/η στο ΜΑΑΕ και δεν έχει τις προϋποθέσεις για να χαρακτηριστεί ως επαγγελματίας αγρότης από το ΜΑΑΕ, εξαιρουμένου του τομέα της Αλιείας.
- γ) Ο/η σύζυγος του αρχηγού γεωργικής εκμετάλλευσης δεν έχει υποβάλει Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης κατά το έτος αναφοράς της αίτησης στήριξης στο υπομέτρο 6.3.
4. Τα παραπάνω δικαιολογητικά να είναι σε ισχύ και να έχουν ημερομηνία προγενέστερη της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης στήριξης.
5. Τα παραπάνω αναφερόμενα δικαιολογητικά αφορούν πρωτότυπα ή αντίγραφα αυτών με εξαίρεση τις υπεύθυνες δηλώσεις οι οποίες πρέπει να είναι πρωτότυπες και με το γνήσιο της υπογραφής. Τα πρωτότυπα δικαιολογητικά διατηρούνται από τον δικαιούχο και είναι διαθέσιμα σε κάθε έλεγχο.

Άρθρο 15

Υποβολή αιτήσεων στήριξης-φακέλων υποψηφιότητας

1. Ο ενδιαφερόμενος να ενταχθεί στο υπομέτρο 6.3 υποβάλει μόνο μία (1) αίτηση στήριξης σε μία μόνο από τις 13 Περιφέρειες της χώρας.
2. Η υποβολή (οριστικοποίηση) των αιτήσεων στήριξης, πραγματοποιείται ηλεκτρονικά μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) σύμφωνα με τυποποιημένο υπόδειγμα-, εντός της χρονικής περιόδου που ορίζεται στη σχετική πρόσκληση για την υποβολή αιτήσεων στήριξης.
3. Οι προδιαγραφές, τα περιεχόμενα (απαιτούμενα δικαιολογητικά κ.λπ.) και ο τρόπος παρουσίασης και υποβολής της αίτησης στήριξης καθορίζονται στην πρόσκληση.
4. Για να υποβληθεί (οριστικοποιηθεί) μια αίτηση στήριξης πρέπει να έχουν συμπληρωθεί όλα τα υποχρεωτικά πεδία καθώς και να έχει υποβληθεί ηλεκτρονικά το σύνολο των δικαιολογητικών και εγγράφων σε μορφή pdf.
5. Η ορθή καταχώρηση και υποβολή πλήρους ηλεκτρονικού φακέλου στη διαδικτυακή εφαρμογή του ΠΣΚΕ, η πληρότητα αυτού και η εμπρόθεσμη οριστικοποίησή του είναι της αποκλειστικής ευθύνης του αιτούντα.
6. Εφόσον η αίτηση, μαζί με το επιχειρηματικό σχέδιο και τα συνημμένα δικαιολογητικά, οριστικοποιηθεί, λαμβάνει μοναδικό κωδικό και ημερομηνία οριστικοποίησης από το ΠΣΚΕ από την οποία τεκμαίρεται το εμπρόθεσμο της ηλεκτρονικής υποβολής.
7. Από-οριστικοποίηση της αίτησης ώστε να γίνει διόρθωση ή τροποποίηση ή συμπλήρωση των αιτήσεων, συμπλήρωση τυχόν ελλειπόντων στοιχείων, συμπληρωματικών ή διευκρινιστικών ή ανάκλησή τους, είναι

δυνατή μέσω του ΠΣΚΕ μέχρι και την 3^η εργάσιμη ημέρα πριν την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας οριστικοποίησης που ορίζεται στην σχετική πρόσκληση υποβολής αιτήσεων στήριξης. Εφόσον η διόρθωση αφορά και σε δικαιολογητικά που έχουν ήδη υποβληθεί σε έντυπη μορφή, αυτά αποστέλλονται εκ νέου και στη ΔΑΟΠ.

8. Μετά την ηλεκτρονική υποβολή οι υποψήφιοι δικαιούχοι οφείλουν εντός προθεσμίας η οποία καθορίζεται στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, να υποβάλλουν εγγράφως εις διπλούν (πρωτότυπο και αντίγραφο) το φυσικό φάκελο της αίτησης στήριξης στη ΔΑΟΚ του τόπου μόνιμης κατοικίας του υποψηφίου, λαμβάνοντας σχετικό πρωτόκολλο υποβολής.
9. Οι ΔΑΟΚ, μετά τη λήξη της ανωτέρω προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων στήριξης, διαβιβάζουν αμελλητί τα αντίγραφα των φακέλων στην οικεία ΔΑΟΠ.
10. Δεν γίνονται αποδεκτές και απορρίπτονται χωρίς διοικητικό έλεγχο οι αιτήσεις στήριξης των υποψηφίων στις εξής περιπτώσεις:
 - α) Αιτήσεις στήριξης για τις οποίες υποβάλλονται φάκελοι υποψηφιότητας για τους οποίους δεν έχει γίνει προηγουμένως ηλεκτρονική υποβολή στο ΠΣΚΕ.
 - β) Αιτήσεις στήριξης που υποβάλλονται ηλεκτρονικά χωρίς να υπάρξει κατόπιν φυσική προσκόμιση φακέλου.
 - γ) Αιτήσεις στήριξης που υποβάλλονται εκτός των ανωτέρω χρονικών διαστημάτων.
 - δ) Δεν εμφανίζεται συμφωνία περιεχομένου ηλεκτρονικής αίτησης στήριξης με τα ζητούμενα δικαιολογητικά με εξαίρεση τις περιπτώσεις που αφορούν μεμονωμένα υποβληθέντα υφιστάμενα δικαιολογητικά των οποίων οι ασυμφωνίες δικαιολογούνται ως προφανή σφάλματα σύμφωνα με το άρθρο 26 της παρούσας.
11. Οι αιτήσεις που υποβλήθηκαν μέσω του ΠΣΚΕ μεταφέρονται στο ΟΠΣΑΑ μέσω κατάλληλης υπηρεσίας του διαδικτύου που παρέχεται από το ΟΠΣΑΑ με ευθύνη των ΔΑΟΚ.

Άρθρο 16

Διοικητικός Έλεγχος Αιτήσεων Στήριξης

1. Ο διοικητικός έλεγχος πραγματοποιείται με ευθύνη των Περιφερειών και των αρμοδίων τους Υπηρεσιών μέσω της συμπλήρωσης των αντίστοιχων ηλεκτρονικών φύλλων διοικητικού ελέγχου του ΠΣΚΕ.
2. Τα ηλεκτρονικά φύλλα διοικητικού ελέγχου περιέχουν όλα τα απαραίτητα σημεία ελέγχου ώστε μαζί με τους ηλεκτρονικούς διασταυρωτικούς ελέγχους που διενεργούνται με ευθύνη της ΕΥΕ ΠΑΑ, να επιτυγχάνεται ο πλήρης έλεγχος της επιλεξιμότητας της αίτησης και ο υπολογισμός της βαθμολογίας.
3. Ο ανωτέρω διοικητικός έλεγχος διενεργείται από α' και β' αξιολογητή, ΠΕ γεωτεχνικούς ή ΤΕ Γεωπονίας. Ο α' διοικητικός έλεγχος διενεργείται από αξιολογητή υπάλληλο της οικείας ΔΑΟΚ. Ο β' διοικητικός έλεγχος διενεργείται από αξιολογητή, υπάλληλο κάποιας από τις υπόλοιπες ΔΑΟΚ της οικείας Περιφέρειας.
4. Οι αξιολογητές ορίζονται με απόφαση του Περιφερειάρχη η οποία αναρτάται στο «Διαύγεια» και στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας.
5. Οι αξιολογητές έχουν πρόσβαση στο ΠΣΚΕ όπως και στα στοιχεία των υποψηφίων. Για το λόγο αυτό μέσω υποβολής κατάλληλης υπεύθυνης δήλωσης πρέπει να δηλώνεται από μέρους τους η τήρηση της εχεμύθειας καθώς και ότι σε περίπτωση ύπαρξης σύγκρουσης συμφερόντων δεν θα προβαίνουν στο διοικητικό έλεγχο της σχετικής αίτησης στήριξης με ενημέρωση των αρμοδίων υπηρεσιών.
6. Οι αξιολογητές υποχρεούνται να λάβουν γνώση του θεσμικού πλαισίου του υπομέτρου.
7. Στον διοικητικό έλεγχο εξετάζεται το ηλεκτρονικό αίτημα στήριξης όπως αυτό συνοδεύεται από τα δικαιολογητικά του φακέλου.

8. Για τον διοικητικό έλεγχο η αίτηση στήριξης παραμένει για έλεγχο από τον α' αξιολογητή στην οικεία ΔΑΟΚ ενώ το αντίγραφο της διαβιβάζεται μέσω της ΔΑΟΠ στον β' αξιολογητή. Ο β' αξιολογητής διενεργεί το σχετικό έλεγχο επί του αντιγράφου.
9. Συμπληρωματικά δικαιολογητικά και διευκρινήσεις:
 - 9.1. Συμπληρωματικά στοιχεία είναι αυτά τα οποία, ενώ προβλέπονταν στην πρόσκληση, δεν υποβλήθηκαν λόγω παράλειψης του δυνητικού δικαιούχου και εκδόθηκαν πριν την υποβολή της αίτησης στήριξης. Οι διευκρινίσεις είναι στοιχεία που ζητούνται με σκοπό την αποσαφήνιση των υποβληθέντων στοιχείων και την καλύτερη κατανόηση του περιεχομένου της αίτησης στήριξης.
 - 9.2. Κατά τη διενέργεια του διοικητικού ελέγχου οι αξιολογητές δύνανται να ζητήσουν την υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων και διευκρινίσεων. Τα συμπληρωματικά δικαιολογητικά υποβάλλονται εντός προθεσμίας πέντε εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία ειδοποίησης περί παροχής τους από τους δικαιούχους. Οι αξιολογητές αποστέλλουν μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σχετική ειδοποίηση στη διεύθυνση που έχει δηλώσει ο υποψήφιος στο ΠΣΚΕ.
 - 9.3. Τα εν λόγω στοιχεία υποβάλλονται εγγράφως στην οικεία ΔΑΟΚ εις διπλούν. Η ΔΑΟΚ διαβιβάζει το αντίγραφο στη ΔΑΟΠ ώστε να προωθηθεί στον β' αξιολογητή. Τα συμπληρωματικά στοιχεία ψηφιοποιούνται με ευθύνη του α' αξιολογητή και ενημερώνεται το ΠΣΚΕ.
 - 9.4. Σε περίπτωση μη προσκόμισης των ανωτέρω στοιχείων ο διοικητικός έλεγχος συνεχίζεται κανονικά, αξιολογώντας αρνητικά στοιχεία και πεδία για τα οποία δεν μπορεί να εξαχθεί βέβαιο συμπέρασμα.
10. Ο διοικητικός έλεγχος αρχίζει μετά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των φυσικών φακέλων των αιτήσεων στήριξης στη ΔΑΟΚ του τόπου μόνιμης κατοικίας των υποψηφίων σε ημερομηνία που καθορίζεται με εγκύκλιο της ΕΥΕ ΠΑΑ και ολοκληρώνονται εντός προθεσμίας που ορίζεται στην σχετική πρόσκληση για υποβολή των αιτήσεων στήριξης.
11. Ο β' (τελικός) διοικητικός έλεγχος μίας αίτησης μπορεί να ξεκινήσει αμέσως μετά την οριστικοποίηση του α' διοικητικού ελέγχου.
12. Για το β' διοικητικό έλεγχο ο αξιολογητής λαμβάνει γνώση του πορίσματος του α' αξιολογητή. Σε περίπτωση διαφοροποίησης μεταξύ των δύο αξιολογήσεων συντάσσεται αιτιολογημένο πόρισμα του β' αξιολογητή και κατισχύει ο διοικητικός έλεγχός του. Οι απορριπτικές γνώμες των β' αξιολογητών ή η διαφοροποίησή τους σε σχέση με τους α' διοικητικούς ελέγχους, πρέπει να είναι πλήρως αιτιολογημένες και θα αναφέρονται στο Δελτίο Τελικού Διοικητικού Ελέγχου οι λόγοι απόρριψης ή διαφοροποίησης, τα στοιχεία του φακέλου υποψηφιότητας από όπου προκύπτουν οι λόγοι απόρριψης ή διαφοροποίησης καθώς και η νομική βάση της απόρριψης ή διαφοροποίησης. Με την έννοια «νομική βάση» νοείται η αναλυτική παραπομπή στο θεσμικό πλαίσιο του μέτρου αναφέροντας αριθμό απόφασης, άρθρο, παράγραφο, εδάφιο κ.λπ.
13. Τα φύλλα διοικητικού ελέγχου συμπληρώνονται στο σύνολο τους (επιλεξιμότητα, βαθμολογία) ανεξάρτητα από το αν πληρούνται ή όχι τα κριτήρια επιλεξιμότητας.
14. Μετά την ολοκλήρωση του διοικητικού ελέγχου των αιτήσεων στήριξης (α' και β' διοικητικοί έλεγχοι) και με βάση το όριο των διαθέσιμων πιστώσεων, οι ΔΑΟΠ συντάσσουν στο ΠΣΚΕ πίνακα αποτελεσμάτων Διοικητικού ελέγχου, με φθίνουσα σειρά βαθμολογίας ως εξής:
 - 14.1. Πίνακας αιτήσεων που επιλέγονται για στήριξη: Περιλαμβάνει τις επιλέξιμες αιτήσεις που καλύπτονται από τον προϋπολογισμό της πρόσκλησης ανά Περιφέρεια. Για τους δικαιούχους εκδίδεται άμεσα απόφαση ένταξης σύμφωνα με το άρθρο 17 της παρούσας.
 - 14.2. Πίνακας αιτήσεων που δεν επιλέγονται για στήριξη και τους λόγους απόρριψής τους: Περιλαμβάνει α) τις αιτήσεις που είναι επιλέξιμες αλλά δεν καλύπτονται από το όριο των διαθέσιμων πιστώσεων και β) τις μη επιλέξιμες αιτήσεις
15. Οι Πίνακες Αποτελεσμάτων Διοικητικού ελέγχου δημοσιεύονται με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη ύστερα από εισήγηση της ΔΑΟ της Περιφέρειας. Η εν λόγω απόφαση πρέπει να ενημερώνει:

α) σχετικά με την ύπαρξη δυνατότητας πρόσβασης στο αναλυτικό αποτέλεσμα του διοικητικού ελέγχου μέσω ΠΣΚΕ.

β) σχετικά με τη δυνατότητα υποβολής ενδικοφανούς προσφυγής κατά την έννοια του άρθρου 25 του Ν. 2690/1999 σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 18 της παρούσας.

16. Διενεργούνται τα εξής:

16.1. Με ευθύνη των ΔΑΟΠ, η Απόφαση:

- i. Αναρτάται στο πρόγραμμα «Διαύγεια» και στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας.
- ii. Κοινοποιείται στις ΔΑΟΚ, στην Διαχειριστική Αρχή της Περιφέρειας, στην Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής του ΠΑΑ (ΕΥΕ ΠΑΑ) οι οποίες προβαίνουν σε ενέργειες δημοσιοποίησης της σχετικής απόφασης.

16.2. Με ευθύνη των οικείων ΔΑΟΚ, αποστέλλεται με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο στη διεύθυνση που έχει δηλώσει ο υποψήφιος στο ΠΣΚΕ για ενημέρωση σχετικά με:

- i. Την ανάρτηση των πινάκων και τον ΑΔΑ τους στο «Διαύγεια».
- ii. Το δικαίωμα όσων έχουν ενταχθεί στον πίνακα της παραγράφου 14.1 εντός πέντε εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία έκδοσης των πινάκων αποτελεσμάτων διοικητικού ελέγχου και εφόσον δεν επιθυμούν την ένταξή τους στο υπομέτρο, να υποβάλλουν ηλεκτρονικά στο ΠΣΚΕ και στη συνέχεια ενυπόγραφα αίτηση μη ένταξης ώστε να μην ενταχθούν στο μέτρο και να μην τους καταβληθεί η πρώτη δόση.
- iii. Τη δυνατότητα υποβολής ενδικοφανούς προσφυγής κατά την έννοια του άρθρου 25 του Ν. 2690/1999 σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 18 της παρούσας.

17. Μετά την ολοκλήρωση της εκδίκασης των ενδικοφανών προσφυγών, σύμφωνα με τα σχετικά αποτελέσματα που είναι διαθέσιμα στο ΠΣΚΕ, οι ΔΑΟΠ επικαιροποιούν τους πίνακες αποτελεσμάτων διοικητικού ελέγχου της παραγράφου 14 του παρόντος άρθρου, όπου απεικονίζεται και η νέα βαθμολογική κατάταξη των υποψηφίων.

18. Σύμφωνα με το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) του ΠΑΑ 2014-2020, δύναται να πραγματοποιηθεί υπερδέσμευση του ποσού της πρόσκλησης με σκοπό:

- 18.1. Την αναπροσαρμογή του προϋπολογισμού (οικονομικό αντικείμενο) των αιτήσεων που έχουν ήδη επιλεγθεί προς στήριξη.
- 18.2. Την ένταξη στο υπομέτρο 6.3 των αιτήσεων που μετά την εξέταση της σχετικής προσφυγής, συγκεντρώνουν βαθμολογία μεγαλύτερη ή ίση της τελευταίας πρότασης που επιλέχθηκε προς στήριξη, σύμφωνα με το την παράγραφο 14.1 του παρόντος άρθρου.

19. Για τους επικαιροποιημένους πίνακες αποτελεσμάτων διοικητικού ελέγχου που προκύπτουν ακολουθούνται οι διαδικασίες δημοσιότητας από τη ΔΑΟΠ σύμφωνα με τις παραγράφους 15 και 16 του παρόντος άρθρου (όπως ανάρτηση σε ΔΙΑΥΓΕΙΑ και ιστοσελίδα Περιφέρειας) και οι διαδικασίες ενημέρωσης των δικαιούχων από τις ΔΑΟΚ σύμφωνα με τη παράγραφο 16 του παρόντος άρθρου.

20. Κατά τον διοικητικό έλεγχο οι πίνακες αποτελεσμάτων διοικητικού ελέγχου οι οποίοι συντάσσονται στο ΠΣΚΕ, μεταφέρονται στο ΟΠΣΑΑ, μέσω κατάλληλης διαδικτυακής υπηρεσίας που παρέχεται από το ΟΠΣΑΑ. Μέσω της διαδικτυακής υπηρεσίας μεταφέρονται στο ΟΠΣΑΑ, οι αιτήσεις στήριξης και οι διοικητικοί έλεγχοι των αιτήσεων με τα φύλλα διοικητικού ελέγχου.

Άρθρο 17

Αποφάσεις Ένταξης Πράξεων

1. Ο αρμόδιος Περιφερειάρχης εκδίδει Απόφαση Ένταξης Πράξεων για τις αιτήσεις που επιλέχθηκαν προς στήριξη μετά από σχετική εισήγηση της ΔΑΟΠ. Η εν λόγω απόφαση περιλαμβάνει τους δικαιούχους σε επίπεδο Περιφέρειας.

2. Το σχέδιο της απόφασης ένταξης δύναται να παράγεται από το ΟΠΣΑΑ με βάση τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στις σχετικές αιτήσεις και τα αποτελέσματα του διοικητικού ελέγχου που έχουν καταχωρισθεί ήδη στο ΟΠΣΑΑ με ευθύνη της ΔΑΟΠ.
3. Η απόφαση ένταξης εκδίδεται μετά τη δημοσιοποίηση των πινάκων αποτελεσμάτων διοικητικού ελέγχου της παραγράφου 14 του άρθρου 16 και περιλαμβάνει τους δικαιούχους. Η απόφαση ένταξης επικαιροποιείται μετά το πέρας των ενστάσεων. Μετά το πέρας του διοικητικού ελέγχου και της εξέτασης ενστάσεων η απόφαση επικαιροποιείται κάθε έξι μήνες για να καλύψει τυχόν μεταβολές που έχουν συμβεί.
4. Η Απόφαση Ένταξης περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τους εντασσόμενους δικαιούχους και τα βασικά στοιχεία των αντίστοιχων πράξεων και ειδικά τα εξής:
 - 4.1. Ονοματεπώνυμο ή επωνυμία δικαιούχου (τίτλος πράξης),
 - 4.2. ΑΦΜ δικαιούχου,
 - 4.3. Προϋπολογισμός (ποσό στήριξης) πράξης,
 - 4.4. Τόπος υλοποίησης πράξης (διεύθυνση, ΤΚ κ.λπ.),
 - 4.5. Υποχρεώσεις/δεσμεύσεις των δικαιούχων. Αναφορικά με τις υποχρεώσεις/δεσμεύσεις των δικαιούχων καθώς και τις ημερομηνίες επίτευξης αυτών η απόφαση παραπέμπει στην αίτηση στήριξης και το επιχειρηματικό σχέδιο, όπως αυτά έχουν υποβληθεί από το δικαιούχο στο ΠΣΚΕ και διαμορφωθεί κατά το διοικητικό έλεγχο της αίτησης – φακέλου υποψηφιότητας.
 - 4.6. Διαδικασία χορήγησης της στήριξης, ελέγχων και παρακολούθησης της υλοποίησης καθώς και σχετικές κυρώσεις για τα οποία η απόφαση παραπέμπει στο θεσμικό πλαίσιο του υπομέτρου.
5. Με ευθύνη της ΔΑΟΠ η εν λόγω απόφαση και οι οριστικοί πίνακες αυτής υποχρεωτικά αναρτώνται σε ηλεκτρονική μορφή στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας και στο πρόγραμμα «Διαύγεια» και κοινοποιούνται στις ΔΑΟΚ των Περιφερειακών Ενοτήτων καθώς και στην Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής του ΠΑΑ (ΕΥΕ) και στον ΟΠΕΚΕΠΕ με ηλεκτρονικά μέσα, ενώ δύναται η δημοσιοποίησή τους με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο (όπως ανάρτηση στις έδρες των ΔΑΟΠ, των ΔΑΟΚ των Περιφερειακών Ενοτήτων).
6. Με ευθύνη της ΔΑΟΠ τηρείται αρχείο δημοσιοποίησης.
7. Η Απόφαση Ένταξης καταχωρίζεται στο ΟΠΣΑΑ από τις ΔΑΟΠ και δημιουργείται Τεχνικό Δελτίο Πράξης για κάθε μια από τις Αιτήσεις που εντάσσονται. Η Απόφαση Ένταξης μεταφέρεται στο ΠΣΚΕ μέσω κατάλληλης διαδικτυακής υπηρεσίας που παρέχεται από το ΟΠΣΑΑ.
8. Με ευθύνη των οικείων ΔΑΟΚ, η Απόφαση Ένταξης κοινοποιείται ατομικά σε κάθε δικαιούχο με αποστολή ηλεκτρονικού μηνύματος στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που αυτός έχει δηλώσει στο ΠΣΚΕ.
9. Η απόφαση ένταξης πράξεων αποτελεί την πρόταση εγγραφής τους στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ). Η οριστική εγγραφή της πράξης στο ΠΔΕ γίνεται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

Άρθρο 18

Υποβολή Ενδικοφανούς προσφυγής

1. Οι υποψήφιοι των οποίων οι αιτήσεις έχουν συμπεριληφθεί στους πίνακες αποτελεσμάτων έχουν το δικαίωμα υποβολής ενδικοφανούς προσφυγής με την έννοια του άρθρου 25 του νόμου 2690/1999, κατά της σχετικής απόφασης των αποτελεσμάτων διοικητικού ελέγχου.
2. Οι ενδικοφανείς προσφυγές του παρόντος ασκούνται άπαξ, εντός της αποκλειστικής προθεσμίας των δεκαπέντε ημερολογιακών ημερών, από την επομένη της έκδοσης της απόφασης του Περιφερειάρχη σύμφωνα με την παράγραφο 14 του άρθρου 16 της παρούσας. Ενδικοφανείς προσφυγές που υποβάλλονται εκτός των προβλεπόμενων προθεσμιών δεν γίνονται παραδεκτές και αρχειοθετούνται χωρίς περαιτέρω εξέταση. Ειδικά η ενδικοφανής προσφυγή υποβάλλεται καταρχήν ηλεκτρονικά μέσω ΠΣΚΕ,

σύμφωνα με σχετικό τυποποιημένο υπόδειγμα, μαζί με οποιοδήποτε επιπλέον στοιχείο (σε μορφή εγγράφου pdf). Μετά την ηλεκτρονική της υποβολή, το έγγραφο της ενδικοφανούς προσφυγής όπως παράγεται από το ΠΣΚΕ υποβάλλεται υπογεγραμμένο από το δικαιούχο ή το νόμιμο εκπρόσωπο συνοδευόμενο από όλα τα κατά περίπτωση σχετικά στοιχεία στην οικεία ΔΑΟΚ το αργότερο εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την ηλεκτρονική υποβολή του αιτήματος μέσω ΠΣΚΕ, λαμβάνοντας σχετικό πρωτόκολλο υποβολής. Οι εν λόγω ενδικοφανείς προσφυγές διαβιβάζονται άμεσα στη ΔΑΟΠ προς εξέταση.

3. Η εξέταση των ενδικοφανών προσφυγών γίνεται από Τριμελείς Επιτροπές Ενστάσεων (μία ή περισσότερες) οι οποίες εξετάζουν το σύνολο των ενστάσεων από όλες τις Περιφερειακές Ενότητες της οικείας Περιφέρειας και συντάσσουν αιτιολογημένο πόρισμα. Οι εν λόγω επιτροπές συστήνονται στην έδρα των ΔΑΟ της κάθε Περιφέρειας και συγκροτούνται από υπαλλήλους των κατηγοριών ΠΕ και ΤΕ της ΔΑΟ με Απόφαση του Περιφερειάρχη και με υποχρεωτική ανάρτηση της σχετικής απόφασης ή αποφάσεων στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ και στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας και κοινοποίηση αυτών στην ΕΥΕ ΠΑΑ. Σε περίπτωση έλλειψης ικανού αριθμού υπαλλήλων της αρμόδιας ΔΑΟ της Περιφέρειας, δύναται να οριστούν υπάλληλοι ΔΑΟΚ των Περιφερειακών Ενοτήτων της Περιφέρειας.
4. Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να εξασφαλίζεται ότι άτομα που έχουν λειτουργήσει ως αξιολογητές της αίτησης στήριξης δεν συμμετέχουν στη διαδικασία εξέτασης ενδικοφανούς προσφυγής που αφορά τη συγκεκριμένη αίτηση. Επιπλέον, εξασφαλίζεται ότι για τα άτομα που μετέχουν στην εξέταση των ενστάσεων τηρείται η εχεμύθεια και ότι δεν υφίσταται σύγκρουση συμφερόντων, μέσω υποβολής κατάλληλης δήλωσης.
5. Οι ενδικοφανείς προσφυγές εξετάζονται ως προς τη νομιμότητα της πράξης κατά της οποίας στρέφονται όσο και ως προς την ουσία της υπόθεσης και είτε απορρίπτονται είτε γίνονται δεκτές.
6. Η εξέταση των ενδικοφανών προσφυγών από την επιτροπή ενστάσεων ξεκινά άμεσα με την υποβολή τους και ολοκληρώνεται εντός προθεσμίας ενός μήνα από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής της φυσικής αίτησης της ενδικοφανούς προσφυγής στις ΔΑΟΚ σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου. Το πόρισμα αποφάσεων επί των ενδικοφανών προσφυγών της επιτροπής επικυρώνεται με την υπογραφή του από τα μέλη της επιτροπής. Με απόφαση του Περιφερειάρχη επικαιροποιούνται και δημοσιεύονται οι Πίνακες Αποτελεσμάτων. Με τη δημοσίευση των Πινάκων η απόφαση επί της ενδικοφανούς προσφυγής καθίσταται οριστική, αποκλεισμένου έτερου σταδίου διοικητικής προσφυγής.
7. Οι ενδικοφανείς προσφυγές των υποψηφίων, οι αιτήσεις των οποίων έχουν συμπεριληφθεί στους Πίνακες Αποτελεσμάτων, υποβάλλονται στο ΠΣΚΕ και μεταφέρονται στο ΟΠΣΑΑ μέσω κατάλληλης διαδικτυακής υπηρεσίας που παρέχεται από το ΟΠΣΑΑ με ευθύνη των ΔΑΟΚ. Μέσω της διαδικτυακής υπηρεσίας μεταφέρονται στο ΟΠΣΑΑ και οι διοικητικοί έλεγχοι των ενδικοφανών προσφυγών με τα φύλλα διοικητικού ελέγχου τους.
8. Με τη δημοσίευση των πινάκων το πόρισμα της εξέτασης της ενδικοφανούς προσφυγής καθίσταται προσβάσιμο στον ενιστάμενο μέσα από το ΠΣΚΕ.

Άρθρο 19

Ανάκληση ένταξης πράξης

1. Σε περίπτωση τεκμηριωμένης αδυναμίας εκτέλεσης ή τήρησης των όρων της απόφασης ένταξης της πράξης, προβλέπεται ανάκληση πράξης - απένταξη και ειδικά στις εξής περιπτώσεις:
 - 1.1. Ανάκληση πράξης από τον δικαιούχο, οποιαδήποτε στιγμή πριν τη λήξη του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος υλοποίησης, μέσω υποβολής αιτήματος στο οποίο αναλύονται οι λόγοι αδυναμίας εκτέλεσης της πράξης σύμφωνα με τους όρους ένταξής της. Το εν λόγω αίτημα ανάκλησης, μαζί με τα κατά περίπτωση δικαιολογητικά, υποβάλλεται καταρχήν ηλεκτρονικά μέσω ΠΣΚΕ, σύμφωνα με σχετικό τυποποιημένο υπόδειγμα, μαζί με κατά περίπτωση τυχόν δικαιολογητικά (σε μορφή pdf). Μετά την ηλεκτρονική υποβολή, το εν λόγω αίτημα ανάκλησης έτσι όπως παράγεται από το ΠΣΚΕ υποβάλλεται υπογεγραμμένο από το δικαιούχο και συνοδευόμενο από όλα κατά περίπτωση

σχετικά δικαιολογητικά εγγράφως στη ΔΑΟΚ της οικείας Περιφερειακής Ενότητας το αργότερο εντός πέντε εργάσιμων ημερών από την ηλεκτρονική υποβολή του αιτήματος μέσω ΠΣΚΕ.

1.2. Απένταξη από τη ΔΑΟΚ:

α) Όταν κατά τη διαδικασία παρακολούθησης και ελέγχου της πορείας υλοποίησης της πράξης διαπιστώνονται σοβαρές αποκλίσεις / εμπλοκές σε σχέση με την πραγματοποιηθείσα πρόοδο ή τους συμβατικούς όρους της απόφασης ένταξης, έτσι όπως αυτές ορίζονται σχετικά με την παρακολούθηση στο άρθρο 21 της παρούσας.

β) ύστερα από διαπιστωμένη απάτη βάση απόφασης αρμόδιας δικαστικής αρχής.

γ) Εφόσον έχει τεθεί η πράξη σε καθεστώς επιτήρησης και ο δικαιούχος δεν έχει συμμορφωθεί εντός ορισμένης προθεσμίας με τις οδηγίες προειδοποιητικής επιστολής που του έχει αποσταλεί.

2. Οι παραπάνω περιπτώσεις ανάκλησης-απένταξης εξετάζονται από τις ΔΑΟΚ και τα σχετικά πορίσματα διαβιβάζονται στη ΔΑΟΠ.
3. Η σχετική απόφαση ανάκλησης-απένταξης της πράξης εκδίδεται από τον αρμόδιο Περιφερειάρχη, ύστερα από εισήγηση της ΔΑΟ της Περιφέρειας. Το σχέδιο της απόφασης ανάκλησης δύναται να παράγεται από το ΟΠΣΑΑ.
4. Στην περίπτωση που για την συγκεκριμένη πράξη, έχει καταβληθεί πληρωμή, τότε γίνεται ανάκτηση του ποσού σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, εκτός περιπτώσεων ανωτέρας βίας ή εξαιρετικών περιστάσεων, σύμφωνα με το άρθρο 4 Καν (ΕΕ) 640/2014.
5. Με ευθύνη της ΔΑΟΠ η εν λόγω απόφαση ανάκλησης αναρτάται σε ηλεκτρονική μορφή στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας και στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και κοινοποιείται ηλεκτρονικά στις ΔΑΟΚ και στην ΕΥΕ ΠΑΑ.
6. Η εξέταση των αιτημάτων ανάκλησης-απένταξης και η λήψη της απόφασης περί αποδοχής ή απόρριψης αυτών, συμπεριλαμβανομένης τυχόν έκδοσης πράξης πρέπει να ολοκληρώνονται το αργότερο εντός τριών μηνών από την ηλεκτρονική υποβολή του σχετικού αιτήματος ή ανάκυψης της σχετικής ανάγκης.
7. Ισχύουν τα εξής:
 - 7.1 Οι ανακλήσεις (αιτήματα) καταχωρίζονται στο ΠΣΚΕ (είτε από το Δικαιούχο είτε από τις ΔΑΟΚ) και με ευθύνη των ΔΑΟΚ ο διοικητικός έλεγχος αυτών καταχωρίζεται στο ΠΣΚΕ και μεταφέρεται στο ΟΠΣΑΑ, μέσω κατάλληλης διαδικτυακής υπηρεσίας που παρέχεται από το ΟΠΣΑΑ.
 - 7.2. Οι Αποφάσεις Ανάκλησης καταχωρίζονται στο ΟΠΣΑΑ από τις ΔΑΟΠ και ενημερώνεται το ΠΣΚΕ με ευθύνη των οικείων ΔΑΟΚ.
 - 7.3 Με ευθύνη των ΔΑΟΚ η απόφαση ανάκλησης κοινοποιείται ατομικά στον ενδιαφερόμενο μέσω αποστολής ηλεκτρονικού μηνύματος στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που έχει δηλώσει στο ΠΣΚΕ.

Άρθρο 20

Τροποποίηση – μεταβολή πράξης

1. Το επιχειρηματικό σχέδιο δύναται να τροποποιηθεί ή να μεταβληθεί κατά τη διάρκεια υλοποίησής του με αίτηση του δικαιούχου ή από τη ΔΑΟΚ με σχετική ενημέρωση του δικαιούχου. Συγκεκριμένα:
 - 1.1. Από τον δικαιούχο ύστερα από υποβολή ανάλογου αιτήματος, οποιαδήποτε στιγμή πριν τη λήξη του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος υλοποίησης, στο οποίο αναλύονται οι λόγοι τροποποίησης / μεταβολής της πράξης σύμφωνα με τους όρους ένταξής της. Το εν λόγω αίτημα, καταχωρείται ηλεκτρονικά μέσω ΠΣΚΕ, σύμφωνα με σχετικό τυποποιημένο υπόδειγμα και μαζί με κατά περίπτωση τυχόν δικαιολογητικά (σε μορφή pdf). Ειδικότερα στο αίτημα πρέπει:
 - 1.1.1. Να αναφέρονται τα σημεία τροποποίησης / μεταβολής
 - 1.1.2. Να τεκμηριώνονται επαρκώς οι λόγοι του αιτήματος

1.1.3. Να υποβάλλεται Συμπληρωματικό Επιχειρηματικό Σχέδιο εκτός των αιτήσεων που αφορούν την παράταση του χρόνου υλοποίησης του Επιχειρηματικού Σχεδίου στις οποίες απαιτείται μόνο αιτιολόγηση της αιτούμενης παράτασης.

Μετά την ηλεκτρονική υποβολή, το εν λόγω αίτημα έτσι όπως παράγεται από το ΠΣΚΕ υπογράφεται από το δικαιούχο και συνοδευόμενο από όλα τα κατά περίπτωση σχετικά δικαιολογητικά, υποβάλλεται εγγράφως στη ΔΑΟΚ το αργότερο εντός πέντε εργάσιμων ημερών από την ηλεκτρονική υποβολή του αιτήματος μέσω ΠΣΚΕ.

- 1.2. Το αίτημα τροποποίησης / μεταβολής μπορεί να υποβληθεί το αργότερο μέχρι και τον τέταρτο (4^ο) μήνα πριν την καταληκτική ημερομηνία λήξης του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου. Από την ΔΑΟΚ όταν κατά τη διαδικασία ελέγχου της πράξης (ύστερα από οριστικοποιημένο πόρισμα επιτόπιου ή διοικητικού ελέγχου) ή κατά τη διαδικασία παρακολούθησης της πορείας υλοποίησής της, διαπιστώνονται αλλαγές στα στοιχεία της πράξης όπως αυτά αποτυπώνονται στην απόφαση ένταξης ή αποκλίσεις/εμπλοκές στην υλοποίησή της σύμφωνα με τα οριζόμενα σχετικά με την παρακολούθηση στο άρθρο 21 της παρούσας.
2. Ο μέγιστος αριθμός αιτημάτων τροποποιήσεων ορίζεται σε δύο, ενώ σε αυτόν δεν προσμετρώνται τα αιτήματα μεταβολών.
3. Ως τροποποιήσεις θεωρούνται:
 - 3.1. Η αλλαγή της παραγωγικής κατεύθυνσης της εκμετάλλευσης.
 - 3.2. Η αλλαγή του τόπου μόνιμης κατοικίας εφόσον η νέα μόνιμη κατοικία βρίσκεται σε διαφορετική Περιφέρεια.
4. Ως μεταβολές θεωρούνται οι εξής:
 - 4.1. Αλλαγή της τιμής αύξησης της συνολικής παραγωγικής δυναμικότητας της εκμετάλλευσης (σε όρους τυπικής απόδοσης) στη μελλοντική κατάσταση σε σχέση με την αρχική κατάσταση, εφόσον η νέα τιμή υπολείπεται εκείνης που είχε δηλωθεί ότι θα επιτευχθεί στη μελλοντική κατάσταση, λαμβάνοντας υπόψη τους όρους της δέσμευσης της παραγράφου 1 του άρθρου 10 της παρούσας απόφασης.
 - 4.2. Αλλαγή του τόπου της μόνιμης κατοικίας του δικαιούχου εφόσον η νέα κατοικία βρίσκεται εντός της ίδιας Περιφέρειας.
 - 4.3. Παράταση του χρονοδιαγράμματος ολοκλήρωσης του επιχειρηματικού σχεδίου ή ημερομηνιών επίτευξης επιμέρους δεσμεύσεων και λοιπών οροσήμων του επιχειρηματικού σχεδίου, εντός των δεσμευτικών χρονοδιαγραμμάτων, με την επιφύλαξη της κατωτέρω παραγράφου 5.3.
 - 4.4. Αλλαγές ως προς στοιχεία που έχουν βαθμολογηθεί κατά την ένταξη (όπως για παράδειγμα χαρακτηριστικά μόνιμης κατοικίας) με την προϋπόθεση ότι είναι παραδεκτές σύμφωνα με την παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου.
 - 4.5. Αλλαγές στα στοιχεία του δικαιούχου όπως ενδεικτικά: στοιχεία ταυτοποίησης και αριθμοί ασφαλιστικών ή φορολογικών μητρώων, μόνιμης κατοικίας εφόσον δεν επηρεάζεται η βαθμολογία οικογενειακής κατάστασης, στοιχείων λογαριασμών κ.λπ.

Αλλαγές στα λοιπά στοιχεία του επιχειρηματικού σχεδίου δεν θεωρούνται μεταβολές και αυτές κοινοποιούνται απολογιστικά με την υποβολή της αίτησης πληρωμής β' δόσης.
5. Απορρίπτονται αιτήματα για τροποποιήσεις και μεταβολές στις περιπτώσεις όπου:
 - 5.1. Δεν τηρούνται οι όροι της σχετικής Πρόσκλησης ειδικά όσον αφορά στους όρους και προϋποθέσεις ένταξης και τα κριτήρια επιλεξιμότητας.
 - 5.2. Έχουν ως αποτέλεσμα να διατηρείται απλά η αρχική κατάσταση χωρίς ανάπτυξη των γεωργικών δραστηριοτήτων και επίτευξη των δεσμεύσεων.
 - 5.3. Δεν συμμορφώνονται με τα χρονικά όρια σχετικά με τη μέγιστη και ελάχιστη διάρκεια του επιχειρηματικού σχεδίου (4 και 3 έτη αντίστοιχα).

- 5.4. Έχουν ως αποτέλεσμα αλλαγή στη βαθμολογία του δικαιούχου, με την νέα βαθμολογία να πέφτει κάτω από το ελάχιστο όριο βαθμολογίας ή να μην υπερβαίνει τη βαθμολογία της πρώτης σε κατάταξη επιλέξιμης αίτησης του επικαιροποιημένου πίνακα της παραγράφου 14.2 του άρθρου 16.
 - 5.5. Δεν υπάρχει αιτιολόγηση του αιτήματος.
 - 5.6. Έχουν ως αποτέλεσμα αλλαγή της τιμής της παραγωγικής δυναμικότητας της εκμετάλλευσης (σε όρους τυπικής απόδοσης) στην μελλοντική κατάσταση κατώτερη από το κατώφλι που περιγράφονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 10 της παρούσας.
6. Η εξέταση του αιτήματος γίνεται μέσω του ΠΣΚΕ από τη ΔΑΟΚ και μπορεί να οδηγήσει:
- 6.1. Σε αποδοχή του αιτήματος με αλλαγή των σχετικών στοιχείων της πράξης και ενδεχόμενη τροποποίηση της απόφασης ένταξης.
 - 6.2. Σε απόρριψη του αιτήματος εφόσον αυτή είναι μη αποδεκτή σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου. Η μη αποδοχή του αιτήματος τροποποίησης της πράξης, δύναται να οδηγήσει σε ανάκληση της απόφασης έγκρισης και σε διαδικασία ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών, σύμφωνα με τις αντίστοιχες διαδικασίες για την επιβολή κυρώσεων που ορίζονται στο άρθρο 30 της παρούσας.
7. Η απόφαση αποδοχής ή απόρριψης του αιτήματος τροποποίησης της πράξης λαμβάνεται από τις ΔΑΟΚ και κοινοποιείται στη ΔΑΟ της Περιφέρειας.
8. Εφόσον κατά την αποδοχή ή απόρριψη του αιτήματος τροποποίησης / μεταβολής δεν επηρεάζονται βασικά στοιχεία της ισχύουσας απόφασης ένταξης δεν χρειάζεται τροποποίηση ή ανάκληση αυτής.
9. Εφόσον κατά την αποδοχή ή απόρριψη των τροποποιήσεων προκύπτει ότι αλλάζουν βασικά στοιχεία της υφιστάμενης απόφασης ένταξης, τότε αυτή πρέπει να τροποποιείται. Αυτό συμβαίνει όταν αλλάζουν τα εξής στοιχεία:
- 9.1. Αλλαγή τόπου υλοποίησης πράξης
 - 9.2. Αλλαγή ημερομηνιών επίτευξης των δεσμεύσεων, παραπέμποντας στην αίτηση τροποποίησης και τα σχετικά υποβαλλόμενα παραστατικά όπως έχουν υποβληθεί στο ΠΣΚΕ και διαμορφωθεί κατά το διοικητικό έλεγχό της τροποποίησης,
10. Η σχετική απόφαση για την τροποποίηση της πράξης εκδίδεται από τον αρμόδιο Περιφερειάρχη, ύστερα από εισήγηση της ΔΑΟ της Περιφέρειας, σύμφωνα με την εξέταση και την απόφαση αποδοχής ή απόρριψης της τροποποίησης σε επίπεδο ΔΑΟΚ. Η εν λόγω απόφαση εκδίδεται σύμφωνα με τις διαδικασίες και τα λοιπά οριζόμενα για την ένταξη πράξεων στο άρθρο 17 της παρούσας.
11. Η εξέταση της τροποποίησης και η λήψη της απόφασης περί αποδοχής ή απόρριψής της, συμπεριλαμβανομένης τυχόν έκδοσης νέας απόφασης ένταξης που τροποποιεί την υφιστάμενη, πρέπει να ολοκληρώνεται το αργότερο εντός τριών μηνών από την ηλεκτρονική υποβολή του σχετικού αιτήματος ή ανάκυψης της σχετικής ανάγκης.
12. Το αίτημα τροποποίησης του δικαιούχου καταχωρίζεται στο ΠΣΚΕ (είτε από το Δικαιούχο είτε από τις ΔΑΟΚ) και με ευθύνη των ΔΑΟΚ ο διοικητικός έλεγχος αυτής και τα αποτελέσματα εξέτασης της τροποποίησης (αποδοχή, απόρριψη,) καταχωρίζονται στο ΠΣΚΕ και μεταφέρονται στο ΟΠΣΑΑ, μέσω κατάλληλης διαδικτυακής υπηρεσίας που παρέχεται από το ΟΠΣΑΑ.
13. Με ευθύνη των ΔΑΟΚ το αποτέλεσμα εξέτασης της τροποποίησης (αποδοχή, απόρριψη) κοινοποιείται ατομικά στον ενδιαφερόμενο δικαιούχο μέσω αποστολής ηλεκτρονικού μηνύματος στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που έχει δηλώσει στο ΠΣΚΕ.

Άρθρο 21

Παρακολούθηση και Επίβλεψη της υλοποίησης

1. Οι ΔΑΟΚ είναι υπεύθυνες για την παρακολούθηση και την επίβλεψη της υλοποίησης της πράξης και του επιχειρηματικού σχεδίου των δικαιούχων του υπομέτρου 6.3 Όταν διαπιστώνονται σχετικές θεραπεύσιμες αποκλίσεις και αλλαγές, αποστέλλουν σχετικές συστάσεις και υποδείξεις προς τους δικαιούχους με στόχο την αποτελεσματική, ορθή και έγκαιρη ολοκλήρωση των επιχειρηματικών σχεδίων σε συμφωνία με τους όρους επιλεξιμότητας και τους λοιπούς όρους της απόφασης ένταξης. Ειδικά, η παρακολούθηση και επίβλεψη της πορείας υλοποίησης συνίσταται στην πιστοποίηση της ορθής προόδου υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου σύμφωνα με την απόφαση ένταξης και ιδιαίτερα στα εξής:
 - 1.1. Στον έλεγχο της τήρησης των δεσμεύσεων και υποχρεώσεων του άρθρου 10.
 - 1.2. Στον έλεγχο ότι ο δικαιούχος κατά την υλοποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου δεν εμπίπτει σε κάποιες από τις αποκλειόμενες κατηγορίες του άρθρου 8 και πληροί τα κριτήρια επιλεξιμότητας των άρθρων 6 και 7 που έχουν εφαρμογή κατά την υλοποίηση και ορθή εκτέλεση του επιχειρηματικού σχεδίου λαμβάνοντας υπόψη τα παρακάτω:
 - α) Δεν έχουν εφαρμογή οι παράγραφοι 2 και 6 του άρθρου 7 κατά την υλοποίηση και ορθή εκτέλεση του επιχειρηματικού σχεδίου.
 - β) Για τους σκοπούς του υπομέτρου 6.3, μετά την ένταξη των δικαιούχων, κατά τη διάρκεια υλοποίησης και μέχρι την ορθή εκτέλεση του επιχειρηματικού σχεδίου, επιτρέπεται η απασχόληση σε δραστηριότητες που αφορούν διακίνηση, μεταφορά, τυποποίηση, συσκευασία, αποθήκευση, μεταποίηση, χονδρική και λιανική πώληση αποκλειστικά προϊόντων που παράγει η εκμετάλλευση καθώς και η παροχή γεωργικών υπηρεσιών μίσθωσης αγροτικών μηχανημάτων σε άλλους παραγωγούς, εφόσον πληρούνται οι δεσμεύσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 10 της παρούσας.
 - γ) Δεν έχει εφαρμογή η παράγραφος 4 του άρθρου 8 κατά την υλοποίηση και ορθή εκτέλεση του επιχειρηματικού σχεδίου.
 - 1.3. Στον έλεγχο της πορείας υλοποίησης και των τυχόν αποκλίσεων από την επίτευξη των δεσμεύσεων και υποχρεώσεων.
 - 1.4. Στην κατ' έτος διασταύρωση των στοιχείων του ΜΑΑΕ για το σύνολο των δικαιούχων και μέχρι την ορθή ολοκλήρωση του επιχειρηματικού τους σχεδίου.
 - 1.5. Στην κατ' έτος διασταύρωση των στοιχείων της Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης με εκείνα που αφορούν την παραγωγική δυναμικότητα σε όρους τυπικής απόδοσης (όπως ενδεικτικά εξακρίβωση της διατήρησης τουλάχιστον της αρχικής παραγωγικής δυναμικότητας της εκμετάλλευσης, παρακολούθηση υλοποίησης δεσμεύσεων για αναπροσαρμογή παραγωγικής κατεύθυνσης ή αύξησης δυναμικότητας) για το σύνολο των δικαιούχων (100%) και μέχρι την ορθή ολοκλήρωση του επιχειρηματικού τους σχεδίου. Η παρακολούθηση αυτή γίνεται μέσω του ΠΣΚΕ.
 - 1.6. Στη διαβίβαση τυχόν καταγγελιών για τη διενέργεια έκτακτων ελέγχων στην ΕΥΔ ΠΑΑ.
 - 1.7. Στη διασταύρωση των στοιχείων του δικαιούχου και του επιχειρηματικού σχεδίου του με λοιπά διαθέσιμα στοιχεία όπως και τα πορίσματα ελέγχων εθνικών ή ευρωπαϊκών οργάνων και ειδικά των επιτόπιων ελέγχων του υπομέτρου 6.3

Εφόσον για τους ανωτέρω ελέγχους απαιτούνται δικαιολογητικά, οι ΔΑΟΚ προβαίνουν στην ενημέρωση των δικαιούχων μέσω αποστολής ηλεκτρονικού μηνύματος στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που έχει δηλώσει στο ΠΣΚΕ, για την προσκόμιση των σχετικών δικαιολογητικών εντός δύο μηνών από την ενημέρωσή τους.
2. Με βάση τα παραπάνω και εφόσον κατά τη διαδικασία παρακολούθησης και επίβλεψης της υλοποίησης της πράξης παρατηρούνται σοβαρές αποκλίσεις, η ΔΑΟΚ λαμβάνει μέτρα όπως περιγράφονται στο παρόν άρθρο και στα άρθρα 10 και 30 της παρούσας. Ως σοβαρές αποκλίσεις για το υπομέτρο 6.3 θεωρούνται αυτές που σχετίζονται με τους όρους επιλεξιμότητας, με τις δεσμεύσεις και τους λοιπούς συμβατικούς όρους της απόφασης ένταξης. Ενδεικτικά αναφέρονται οι εξής διακριτές περιπτώσεις:

- 2.1. Αποκλίσεις από την ορθή υλοποίηση και ολοκλήρωση του επιχειρηματικού σχεδίου και ειδικά ως προς το περιεχόμενο των δεσμεύσεων ή των καταληκτικών προθεσμιών επίτευξής τους
- 2.2. Μείωση βαθμολογίας του δικαιούχου, ύστερα από αναβαθμολόγηση του δικαιούχου με αποτέλεσμα αυτή να υπολείπεται του ελάχιστου ορίου βαθμολογίας ή να μην υπερβαίνει τη βαθμολογία της πρώτης σε κατάταξη επιλέξιμης αίτησης του επικαιροποιημένου πίνακα της παραγράφου 14.2 του άρθρου 16.
- 2.3. Μη υποβολή αιτήματος πληρωμής δεύτερης δόσης εντός τεσσάρων ετών από την έκδοσης της απόφασης ένταξης.
3. Στην περίπτωση των παραπάνω σοβαρών αποκλίσεων η πράξη δύναται να τεθεί σε καθεστώς επιτήρησης, σύμφωνα με το άρθρο 66 παρ. 4 του Ν. 4314/2014, από τη ΔΑΟΚ. Στα έργα που τίθενται σε καθεστώς επιτήρησης γίνεται αποστολή προειδοποιητικής επιστολής στο δικαιούχο της πράξης στην οποία προσδιορίζονται οι αποκλίσεις και καθορίζονται διορθωτικά μέτρα και περίοδος συμμόρφωσης του δικαιούχου.
4. Για την παρακολούθηση της υλοποίησης και λήψη των σχετικών ενεργειών οι ΔΑΟΚ έχουν πρόσβαση στα σχετικά στοιχεία, βάσεις δεδομένων και πορίσματα ή τους διαβιβάζονται τα εν λόγω στοιχεία.
5. Κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου οι ΔΑΟΚ διενεργούν τις επιτόπιες επισκέψεις του άρθρου 23 της παρούσας.
6. Για τον προγραμματισμό και την έγκαιρη υλοποίηση της κατάρτισης των δικαιούχων που δεν διαθέτουν επαρκή επαγγελματικά προσόντα μέσω του υπομέτρου 1.1:
 - 6.1. Οι ΔΑΟ των Περιφερειών, με βάση σχετική εισήγηση των κατά τόπους ΔΑΟΚ, διαβιβάζουν στον ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ το αργότερο εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία της απόφασης ένταξης τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με τους δικαιούχους του προγράμματος ανάπτυξης μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων που δεν διαθέτουν επαρκή επαγγελματικά προσόντα (ονοματεπώνυμο, αριθμός και λοιπά στοιχεία όπως ενδεικτικά τόπος κατοικίας, Παραγωγική Κατεύθυνση και Τεχνοοικονομικός Προσανατολισμός, εξειδίκευση θεματικού περιεχομένου κατάρτισης, ημερομηνία απόφασης ένταξης)
 - 6.2. Ο ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ, το αργότερο εντός τριών μηνών από τη διαβίβαση των παραπάνω στοιχείων αποστέλλει στις κατά τόπους ΔΑΟΠ τον προγραμματισμό του σχετικά με την υλοποίηση της κατάρτισης, τηρώντας την απαίτηση για ολοκλήρωση αυτής εντός 36 μηνών από την ημερομηνία της απόφασης ένταξης και ενημερώνοντας για τυχόν επικαιροποίηση του σχετικού προγραμματισμού σε 6μηνιαία βάση. Μετά την ολοκλήρωση των σχετικών καταρτίσεων εντός ενός μηνός ο ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ αποστέλλει σχετική πληροφόρηση στις κατά τόπους ΔΑΟΠ.

Τα παραπάνω στοιχεία κοινοποιούνται στην ΕΥΕ ΠΑΑ.

Άρθρο 22

Αίτηση Πληρωμής - Επαλήθευση – Πιστοποίηση και Ολοκλήρωση της Πράξης

1. Για την καταβολή των οικονομικών ενισχύσεων του προγράμματος υποβάλλεται σχετική αίτηση πληρωμής. Ειδικότερα:
 - 1.1. Η αίτηση πληρωμής για την καταβολή της α' δόσης (70% του ποσού στήριξης) υποβάλλεται μαζί με την αίτηση στήριξης. Εφόσον ο υποψήφιος κριθεί δικαιούχος έχει το δικαίωμα, εντός πέντε εργάσιμων ημερών από τη συμπερίληψή του στον πίνακα δικαιούχων, να υποβάλει δήλωση υπαναχώρησης, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο άρθρο 16 της παρούσας.
 - 1.2. Η αίτηση καταβολής της τελικής πληρωμής (δεύτερη πληρωμή) μπορεί να υποβληθεί μετά τη συμπλήρωση του τρίτου έτους από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ένταξης και σε κάθε περίπτωση όχι αργότερα από τη συμπλήρωση τεσσάρων ετών από την απόφαση ένταξης. Με την υποβολή της δεύτερης αίτησης πληρωμής ξεκινά η διαδικασία πιστοποίησης της ορθής εφαρμογής του επιχειρηματικού σχεδίου και ολοκλήρωσης της πράξης.

2. Δεν μπορεί να υποβληθεί αίτημα πληρωμής σε περίπτωση που εκκρεμεί αίτημα τροποποίησης.
3. Η υποβολή αιτήματος πληρωμής δεύτερης δόσης μετά την παρέλευση τεσσάρων ετών από την έκδοση της απόφασης ένταξης, θεωρείται αθέτηση των όρων και προϋποθέσεων και επιβάλλονται αυτά που προβλέπονται σχετικά με την παρακολούθηση της εφαρμογής και την εφαρμογή κυρώσεων στα άρθρα 21 και 30 της παρούσας. Εξαιρούνται οι περιπτώσεις μη υποβολής για λόγους ανωτέρας βίας ή εξαιρετικών περιστάσεων και μόνον εφόσον ο δικαιούχος έχει προβεί σε έγγραφη ενημέρωση της ΔΑΟΚ εντός δεκαπέντε εργάσιμων ημερών από τη στιγμή που είναι σε θέση να πράξει αναλόγως. Το σχετικό αίτημα εξετάζει η ΔΑΟΚ.
4. Η αίτηση πληρωμής επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του ν.1599/1986 (ΦΕΚ Α'75) για τα στοιχεία που αναφέρονται σε αυτήν.
5. Η αίτηση πληρωμής υποβάλλεται μέσω ΠΣΚΕ ύστερα από τη συμπλήρωση του σχετικού τυποποιημένου υποδείγματος. Η ορθή καταχώρηση και υποβολή της αίτησης πληρωμής στη διαδικτυακή εφαρμογή του ΠΣΚΕ, η πληρότητα αυτής και η εμπρόθεσμη οριστικοποίησή της είναι της αποκλειστικής ευθύνης του αιτούντα. Αιτήσεις πληρωμής στις οποίες δεν έχουν συμπληρωθεί όλα τα υποχρεωτικά προς συμπλήρωση πεδία του ΠΣΚΕ δεν είναι δυνατό να υποβληθούν καθώς δεν κρίνονται πλήρεις.
6. Στην ηλεκτρονική αίτηση υποβάλλεται ηλεκτρονικά το σύνολο των δικαιολογητικών και εγγράφων που απαιτούνται σε μορφή pdf.
7. Εφόσον η αίτηση πληρωμής υποβληθεί οριστικώς, λαμβάνει μοναδικό κωδικό και ημερομηνία οριστικοποίησης από το ΠΣΚΕ από την οποία τεκμαίρεται το εμπρόθεσμο της ηλεκτρονικής υποβολής.
8. Μετά την οριστικοποίηση της ηλεκτρονικής υποβολής, οι δικαιούχοι υποβάλλουν εγγράφως εντός δέκα εργάσιμων ημερών το δεύτερο αίτημα πληρωμής και τα σχετικά δικαιολογητικά στην οικεία ΔΑΟΚ, λαμβάνοντας σχετικό πρωτόκολλο υποβολής. Υποβάλλονται τα εξής:
 - 8.1. Αντίγραφο της αίτησης πληρωμής όπως παράγεται από το ΠΣΚΕ υπογεγραμμένο από το δικαιούχο.
 - 8.2. Το σύνολο των συνημμένων δικαιολογητικών έτσι όπως ορίζονται στην παράγραφο 18 του παρόντος άρθρου.
9. Στις περιπτώσεις που η αίτηση πληρωμής δεν έχει οριστικοποιηθεί στο ΠΣΚΕ ή παρουσιάζει πρόδηλες ελλείψεις (π.χ. κενό αίτημα πληρωμής) που διαπιστώνονται από την Υπηρεσία στην οποία κατατίθεται, η αίτηση:
 - 9.1. Πρωτοκολλείται ως εισερχόμενη στην Υπηρεσία υποβολής αλλά αρχειοθετείται ως μη παραδεκτή.
 - 9.2. Ενημερώνεται ο δικαιούχος για το μη παραδεκτό του αιτήματος για να το επανυποβάλλει.
10. Όταν κατά το διοικητικό έλεγχο της αίτησης πληρωμής διαπιστώνονται:
 - 10.1. Μεμονωμένες ελλείψεις δικαιολογητικών τα οποία υπήρχαν πριν την υποβολή (π.χ. φορολογικά στοιχεία) ή
 - 10.2. Μεμονωμένες ελλείψεις δικαιολογητικών που βεβαιώνουν προϋποθέσεις που υπήρχαν πριν την υποβολή της αίτησης πληρωμής (π.χ. βεβαίωση από το ΜΑΑΕ για την ιδιότητα του επαγγελματία αγρότη) ή
 - 10.3. Ανάγκη διευκρινήσεων (π.χ. τεχνική έκθεση),η ΔΑΟΚ μπορεί να ζητήσει από το δικαιούχο να προσκομίσει αυτά τα δικαιολογητικά ή να παρέχει διευκρινήσεις εντός προθεσμίας 15 εργάσιμων ημερών. Η ανωτέρω προθεσμία των δεκαπέντε εργάσιμων ημερών χορηγείται με την επιφύλαξη γενικότερων προθεσμιών υποβολής αιτημάτων πληρωμής οι οποίες δεν δύναται να παρατείνονται λόγω υπαιτιότητας του δικαιούχου.
11. Ο δικαιούχος έχει τη δυνατότητα πριν την έναρξη του διοικητικού ελέγχου να υποβάλλει αίτημα ανάκλησης του αιτήματος πληρωμής. Στην περίπτωση αυτή, ο ελεγκτής του αιτήματος πληρωμής χαρακτηρίζει το υποβληθέν αίτημα ως μη αποδεκτό και το ακυρώνει. Στη συνέχεια, ο δικαιούχος επανυποβάλλει αίτημα πληρωμής σε νέα ημερομηνία και με νέο πρωτόκολλο εντός όλων των σχετικών προθεσμιών.
12. Με την υποβολή της αίτησης πληρωμής στη ΔΑΟΚ, οι αιτούντες αποδέχονται την περαιτέρω επεξεργασία από τις αρμόδιες υπηρεσίες των προσωπικών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων και των ευαίσθητων

προσωπικών δεδομένων. Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η τήρηση της νομοθεσίας περί προστασίας δεδομένων.

13. Ειδικά η υποβολή της δεύτερης (τελικής) αίτησης πληρωμής, μαζί με την υποβαλλόμενη Έκθεση Ολοκλήρωσης Επιχειρηματικού Σχεδίου εκκινεί τη διαδικασία επιβεβαίωσης της Ολοκλήρωσης της Πράξης σύμφωνα με το άρθρο 23.
14. Με ευθύνη της ΔΑΟΚ οι αιτήσεις πληρωμών που υποβλήθηκαν μέσω του ΠΣΚΕ μεταφέρονται στο ΟΠΣΑΑ μέσω κατάλληλης υπηρεσίας του διαδικτύου που παρέχεται από το ΟΠΣΑΑ.
15. Μετά τη φυσική υποβολή αίτησης πληρωμής μαζί με τα σχετικά δικαιολογητικά αρχίζει ο διοικητικός έλεγχος αυτής. Οι αιτήσεις πληρωμής και τα συνημμένα δικαιολογητικά υποβάλλονται και εξετάζονται σύμφωνα με τα αντίστοιχα άρθρα 23 και 24 της παρούσας.
16. Τα δικαιολογητικά του φυσικού φακέλου μπορούν να είναι πρωτότυπα ή αντίγραφα, με εξαίρεση τις υπεύθυνες δηλώσεις οι οποίες πρέπει να είναι πρωτότυπες
17. Ο χρόνος έκδοσης – αναφοράς των δικαιολογητικών πρέπει να αφορά τη χρονική περίοδο κατά τη διάρκεια υλοποίησης και την τελική κατάσταση της γεωργικής εκμετάλλευσης.
18. Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την τελική αίτηση πληρωμής και την πιστοποίηση της Ολοκλήρωσης είναι τα εξής:
 - 18.1. Έκθεση ολοκλήρωσης επιχειρηματικού σχεδίου:
 - 18.1.1. Η Έκθεση Ολοκλήρωσης Επιχειρηματικού Σχεδίου συμπληρώνεται σύμφωνα με σχετικό τυποποιημένο υπόδειγμα και αφορά την κατάσταση της γεωργικής εκμετάλλευσης του έτους υποβολής της αίτησης πληρωμής ή του προηγούμενου έτους. Στην εν λόγω έκθεση αναλύονται παράμετροι σχετικά με την τελική κατάσταση της γεωργικής εκμετάλλευσης, τις δράσεις και ενέργειες που έγιναν και αποδεικνύεται η ορθή ολοκλήρωση του επιχειρηματικού σχεδίου και η επίτευξη των σχετικών δεσμεύσεων, λαμβάνοντας υπόψη την αρχική κατάσταση, το ισχύον (αρχικό ή τροποποιημένο) επιχειρηματικό σχέδιο, στοιχεία σχετικά με την πορεία ολοκλήρωσης (όπως ενδεικτικά συμμόρφωση σε τυχόν συστάσεις ελέγχων και τροποποίηση επιχειρηματικού σχεδίου, που ενδεχομένως έλαβαν χώρα) καθώς και όλα τα απαιτούμενα δεδομένα που είναι απαραίτητα για τον καθορισμό δεικτών και την αξιολόγηση του υπομέτρου 6.3 σύμφωνα με το πλαίσιο αξιολόγησης του ΠΑΑ 2014 – 2020
Η Έκθεση ολοκλήρωσης επιχειρηματικού σχεδίου συντάσσεται και υπογράφεται από τον δικαιούχο. Εφόσον η εν λόγω έκθεση συντάσσεται από γεωτεχνικό ή τεχνολόγο γεωπονίας, υπογράφεται και από αυτόν.
 - 18.2. Βεβαίωση Δημάρχου για το μόνιμο της κατοικίας με αριθμό πρωτοκόλλου και ημερομηνία έκδοσης όχι προγενέστερη του ενός εξαμήνου.
 - 18.3. Βεβαίωση μεταβολών εργασιών, συμπεριλαμβανομένης περιγραφής της κύριας και των δευτερευόντων δραστηριοτήτων της επιχείρησης (ΚΑΔ) για όλα τα έτη από το έτος έναρξης και μετά.
 - 18.4. Φορολογικά στοιχεία:
 - 18.4.1. Εκκαθαριστικά δήλωσης φορολογίας εισοδήματος ΕΙ για όλα τα έτη του επιχειρηματικού σχεδίου.
 - 18.4.2. Αντίγραφο της Κατάστασης Οικονομικών Στοιχείων από Επιχειρηματική Δραστηριότητα (έντυπο Ε3) για όλα τα έτη του επιχειρηματικού σχεδίου.
 - 18.5. Βεβαίωση από το ΜΑΕΕ για την ιδιότητα του επαγγελματία αγρότη για όλα τα έτη του επιχειρηματικού σχεδίου.
 - 18.6. Βεβαίωση επαρκούς επαγγελματικής ικανότητας κατόπιν παρακολούθησης μαθημάτων επαγγελματικής κατάρτισης ελάχιστης διάρκειας 90 ωρών από τον ΕΛΓΟ «ΔΗΜΗΤΡΑ». Η εν λόγω βεβαίωση δεν αφορά σε δικαιούχους που διαθέτουν επαρκή επαγγελματικά προσόντα σύμφωνα με την παράγραφο 10 του άρθρου 4 της παρούσας.
 - 18.7. Εφόσον πρόκειται για πτηνοκτηνοτροφική εκμετάλλευση, άδεια εγκατάστασης αυτής η οποία να καλύπτει τη δυναμικότητά της.

- 18.8. Αντίγραφο του μελισσοκομικού βιβλιαρίου.
- 18.9. Αντίγραφο της πρώτης σελίδας βιβλιαρίου του τραπεζικού λογαριασμού στον οποίο μετέχει ο δικαιούχος και από το οποίο να προκύπτει σαφώς ο αριθμός IBAN. Το συγκεκριμένο παραστατικό προσκομίζεται μόνο εφόσον ο δικαιούχος αιτείται αλλαγή του τραπεζικού λογαριασμού
- 18.10. Δικαιολογητικά από τα οποία προκύπτει συμμόρφωση με τυχόν συστάσεις που έχουν απευθυνθεί στο δικαιούχο κατά την εκτέλεση του επιχειρηματικού του σχεδίου.
- 18.11. Υπεύθυνη δήλωση Ν. 1599/86 όπου να δηλώνονται τα εξής σχετικά με τους δικαιούχους:
- 18.11.1. Εμπίπτουν στον ορισμό των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων (σύσταση Επιτροπής 2003/361/ΕΚ).
- 18.11.2. Δεν υπάρχει εκκρεμής διαδικασία περί ανάκτησης ή άλλης επιβολής κυρώσεων σχετικά με προηγούμενη καταβολή πληρωμής ή περί αθέτησης όρων της πράξης.
- 18.11.3. Κατά τη διάρκεια υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου έχουν τηρηθεί οι όροι επιλεξιμότητας των άρθρων 6, 7 και 8 της παρούσας που έχουν εφαρμογή εξαιρουμένων α) της παραγράφου 6 του άρθρου 7 και β) της παραγράφου 4 του άρθρου 8.
- 18.11.4. Δεν εκτίουν ποινές φυλάκισης.
19. Δικαιούχοι που δηλώνουν εκ προθέσεως ψευδή ή ανακριβή στοιχεία ή δημιουργούν τεχνητά τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την καταβολή της ενίσχυσης με στόχο να αποκομίσουν οφέλη αντίθετα με τους στόχους των δράσεων υφίστανται τις κυρώσεις του άρθρου 30.

Άρθρο 23

Διοικητικός Έλεγχος της Αίτησης - Φακέλου Πληρωμής και Ολοκλήρωση της Πράξης

1. Ο διοικητικός έλεγχος των αιτημάτων πληρωμής διενεργείται από τις ΔΑΟΚ.
2. Κάθε αίτηση πληρωμής εξετάζεται από υπάλληλο της οικείας ΔΑΟΚ. Οι υπάλληλοι που αναλαμβάνουν τους σχετικούς διοικητικούς ελέγχους ανήκουν υποχρεωτικά στις κατηγορίες ΠΕ Γεωτεχνικών και ΤΕ Τεχνολόγων Γεωπονίας και ορίζονται με απόφαση του Περιφερειάρχη. Η εν λόγω απόφαση αναρτάται υποχρεωτικά στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας και κοινοποιείται στην ΕΥΕ ΠΑΑ. Σε περίπτωση έλλειψης ικανού αριθμού υπαλλήλων στο επίπεδο της οικείας Περιφερειακής Ενότητας δύναται να οριστούν και υπάλληλοι ΠΕ ή ΤΕ άλλων ειδικοτήτων.
3. Οι εν λόγω υπάλληλοι έχουν πρόσβαση στο ΠΣΚΕ όπως και στα στοιχεία των δικαιούχων. Για τον λόγο αυτό, πρέπει να δηλώνεται από μέρους τους η τήρηση της εχεμύθειας μέσω υποβολής κατάλληλης υπεύθυνης δήλωσης καθώς και ότι σε περίπτωση ύπαρξης σύγκρουσης συμφερόντων ενημερώνουν σχετικά τη ΔΑΟΚ και δεν προβαίνουν στον διοικητικό έλεγχο της σχετικής αίτησης στήριξης.
Πριν τη διενέργεια του διοικητικού ελέγχου προαπαιτείται ο έλεγχος για το εμπρόθεσμο της υποβολής και την πληρότητα του φυσικού φακέλου υποψηφιότητας.
Σε περίπτωση διαπίστωσης θεραπεύσιμων ελλείψεων δικαιολογητικών, ενημερώνεται ο δικαιούχος μέσω αποστολής ηλεκτρονικού μηνύματος στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που έχει δηλώσει στο ΠΣΚΕ, για να προβεί τις απαιτούμενες διορθωτικές ενέργειες.
4. Για τις αιτήσεις που κρίνονται πλήρεις διενεργείται διοικητικός έλεγχος. Ο διοικητικός έλεγχος διενεργείται με την υποστήριξη του ΠΣΚΕ.. Συμπληρώνεται τυποποιημένο έντυπο ελέγχου αίτησης πληρωμής δικαιούχου το οποίο παράγεται από το ΠΣΚΕ Ο έλεγχος συνίσταται α) στη διενέργεια διασταυρωτικών ελέγχων με διαθέσιμες βάσεις δεδομένων (ΟΣΔΕ, ΜΑΑΕ, ΟΓΑ κ.λπ.), β) στην εξέταση της συμφωνίας των υποβληθέντων με τα σχετικά υποδείγματα και γ) στην εξακρίβωση της νομιμότητας και πληρότητας των υποβαλλόμενων δικαιολογητικών του αιτήματος ώστε τελικά να επαληθευτεί η ολοκληρωμένη ενέργεια σε σχέση με την αντίστοιχη αίτηση στήριξης, όπως αυτή έχει εγκριθεί (επιλεξιμότητα, επίτευξη δεσμεύσεων κ.λπ.).

5. Η δόμηση του πορίσματος ελέγχου είναι τέτοια ώστε εφόσον αυτό συμπληρωθεί χωρίς ευρήματα, το αίτημα πληρωμής θεωρείται ολοκληρωμένο καθώς πληρούνται οι όροι που περιγράφονται στα άρθρα 6, 7, 8, 9, 10 και 12 και ως προς τις διατάξεις που έχουν εφαρμογή κατά την υποβολή του αιτήματος τελικής πληρωμής.
6. Στο πλαίσιο του διοικητικού ελέγχου των αιτημάτων πληρωμής δεύτερης δόσης, ο αρμόδιος για τον έλεγχο της αίτησης υπάλληλος δύναται να ζητήσει διευκρινιστικά στοιχεία μέσω αποστολής ηλεκτρονικού μηνύματος στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που έχει δηλώσει στο ΠΣΚΕ, να προτείνει αιτιολογημένα διαγραφή μέρους ή του συνόλου της στήριξης ή και την απένταξη του δικαιούχου από το καθεστώς ενισχύσεων.
7. Ο διοικητικός έλεγχος περιλαμβάνει μία (1) επιτόπια επίσκεψη στη γεωργική εκμετάλλευση με σκοπό την επιβεβαίωση της ορθής υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου σύμφωνα με τις δεσμεύσεις που τίθενται, ειδικά ως προς τις γεωργικές εκτάσεις και το ζωικό κεφάλαιο. Για την υλοποίηση των επιτόπιων επισκέψεων ισχύουν τα εξής:
 - 7.1. Η εν λόγω επιτόπια επίσκεψη διενεργείται από υπάλληλο της ΔΑΟΚ, ΠΕ γεωτεχνικού ή ΤΕ τεχνολόγο γεωπόνου, σε εύκαιρο χρόνο καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου και μέχρι την ολοκλήρωσή του.
 - 7.2. Τα πορίσματα / αποτελέσματα των ανωτέρω επιτόπιων επισκέψεων λαμβάνονται υπόψη κατά το διοικητικό έλεγχο. Σε περίπτωση που η επιτόπια επίσκεψη δεν επιβεβαιώνει τα δικαιολογητικά σχετικά με την υλοποίησή του επιχειρηματικού σχεδίου γίνονται οι σχετικές αλλαγές στα αποτελέσματα του διοικητικού ελέγχου.
8. Με δεδομένο ότι η τελική πληρωμή καταβάλλεται το αργότερο εντός 5 ετών από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ένταξης, ο διοικητικός έλεγχος των αιτημάτων πληρωμής πρέπει να έχει ολοκληρωθεί σε χρονικό διάστημα που θα οριστεί με εγκύκλιο της ΕΥΕ ΠΑΑ ώστε να μην παραβιάζεται η ανωτέρω προθεσμία.
9. Με ευθύνη των ΔΑΟΚ οι Διοικητικοί Έλεγχοι των Αιτημάτων Πληρωμής καταχωρίζονται στο ΠΣΚΕ και μεταφέρονται στο ΟΠΣΑΑ μέσω κατάλληλης διαδικτυακής υπηρεσίας που παρέχεται από το ΟΠΣΑΑ. Τα αποτελέσματα του διοικητικού ελέγχου κοινοποιούνται κατάλληλα στις ΔΑΟΠ.
10. Για την πρώτη και δεύτερη πληρωμή η ΔΑΟ της Περιφέρειας εκδίδει απόφαση έγκρισης διάθεσης πίστωσης στην οποία αναγράφονται ιδίως το συνολικό ποσό που πρέπει να καταβληθεί στους δικαιούχους, όπως διαμορφώθηκε από τους αντίστοιχους διοικητικούς ελέγχους, η Συλλογική απόφαση (Σ.Α.Ε.), ο ενάρθρος (Κ.Α.Ε.) και ο τίτλος του έργου του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων από το οποίο πραγματοποιείται η διάθεση της πίστωσης. Η Απόφαση Έγκρισης Διάθεσης Πίστωσης καταχωρίζεται στο ΟΠΣΑΑ και διαβιβάζεται στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών, Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης του ΥΠΑΑΤ.
11. Η Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης του ΥΠΑΑΤ, σε συνέχεια της ανωτέρω απόφασης, εκδίδει εντολή κατανομής πίστωσης με την οποία μεταφέρονται οι πιστώσεις στον Ειδικό Λογαριασμό Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων (ΕΛΕΓΕΠ). Την εντολή αυτή διαβιβάζει στην Τράπεζα της Ελλάδος, την αναρτά στο Πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και την καταχωρίζει στο ΟΠΣΑΑ.
12. Για την πρώτη και δεύτερη πληρωμή η ΔΑΟ της οικείας Περιφέρειας συντάσσει φάκελο πληρωμής τον οποίο διαβιβάζει στον ΟΠΕΚΕΠΕ με ένδειξη « Μερική Πληρωμή» ή «Τελική Πληρωμή».
13. Ύστερα από την ολοκλήρωση των διαδικασιών για τη δεύτερη πληρωμή και εφόσον διαπιστωθεί ορθή ολοκλήρωση του επιχειρηματικού σχεδίου και το δεύτερο αίτημα πληρωμής κριθεί ως επιτυχές σύμφωνα με την παράγραφο 5 της παρούσας, η πράξη θεωρείται ολοκληρωμένη, οπότε και ισχύουν τα εξής:
 - 13.1. Με ευθύνη της οικείας ΔΑΟΠ εκδίδεται και καταχωρείται μέσω ΟΠΣΑΑ Απόφαση Ολοκλήρωσης της Πράξης.

- 13.2. Με ευθύνη των ΔΑΟΚ ο ενδιαφερόμενος δικαιούχος ενημερώνεται για την Ολοκλήρωση της Πράξης μαζί με το αποτέλεσμα του διοικητικού ελέγχου μέσω αποστολής μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που έχει δηλώσει στο ΠΣΚΕ.

Άρθρο 24

Πληρωμή Πράξεων

1. Η οικονομική στήριξη καταβάλλεται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ στον τραπεζικό Λογαριασμό του δικαιούχου σε 2 δόσεις σε συνάρτηση με την πρόοδο του επιχειρηματικού σχεδίου σε ότι αφορά την επίτευξη των δεσμεύσεων του αλλά και την τήρηση του χρονοδιαγράμματος που περιλαμβάνεται σε αυτό.
2. Η δεύτερη (τελική) πληρωμή καταβάλλεται μετά την ορθή ολοκλήρωση του επιχειρηματικού σχεδίου και σε κάθε περίπτωση το αργότερο εντός πέντε (5) ετών από την ημερομηνία της απόφασης ένταξης.
3. Τα στοιχεία των πληρωμών μεταφέρονται από το ΟΠΣΑΑ στο ΠΣΚΕ. Στη συνέχεια με ευθύνη των οικείων ΔΑΟΚ, το αποτέλεσμα του διοικητικού ελέγχου του αιτήματος πληρωμής κοινοποιείται ατομικά στον ενδιαφερόμενο δικαιούχο μέσω αποστολής μηνύματος στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που έχει δηλώσει στο ΠΣΚΕ, με ενημέρωση για πρόσβαση στα εν λόγω στοιχεία μέσω ΠΣΚΕ και για το δικαίωμα άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής σε περίπτωση επιβολής κυρώσεων ή μειώσεων.
4. Επίσης με ευθύνη των ΔΑΟΚ τα συγκεντρωτικά αποτελέσματα διοικητικού ελέγχου των αιτήσεων πληρωμής κοινοποιούνται στη ΔΑΟ της Περιφέρειας και στην ΕΥΕ ΠΑΑ τουλάχιστον σε ετήσια βάση.

Άρθρο 25

Ανάκληση της αίτησης πληρωμής

1. Οι δικαιούχοι μπορούν να ανακαλέσουν το αίτημα πληρωμής με έγγραφη αίτησή τους στην οικεία ΔΑΟΚ οποιαδήποτε στιγμή μετά την υποβολή του και πριν την έναρξη του διοικητικού ελέγχου.
2. Οι ΔΑΟΚ εξετάζουν τα σχετικά αιτήματα ανάκλησης άμεσα μετά τη υποβολή τους. Ο ελεγκτής στον οποίο έχει χρεωθεί το σχετικό αίτημα πληρωμής, χαρακτηρίζει το υποβληθέν αίτημα πληρωμής ως μη αποδεκτό και το ακυρώνει.
3. Στη συνέχεια, ο δικαιούχος δύναται να υποβάλει νέο αίτημα πληρωμής σε νέα ημερομηνία και με νέο πρωτόκολλο εντός όλων των σχετικών προθεσμιών.
4. Τυχόν αίτημα ανάκλησης αίτησης πληρωμής που πραγματοποιείται μετά την έναρξη του διοικητικού ελέγχου χαρακτηρίζεται ως απαράδεκτο.
5. Η ανάκληση επαναφέρει το δικαιούχο στη θέση που βρίσκονταν πριν υποβάλει την εν λόγω ανακαλούμενη αίτηση πληρωμής.

Άρθρο 26

Διόρθωση προφανών σφαλμάτων

1. Οι αιτήσεις στήριξης, οι αιτήσεις πληρωμής, οι αιτήσεις τροποποίησης/μεταβολής και τυχόν δικαιολογητικά έγγραφα που παρέχει ο δικαιούχος μπορούν να διορθώνονται και να προσαρμόζονται ανά πάσα στιγμή μετά την υποβολή τους σε περιπτώσεις προφανών σφαλμάτων τα οποία αναγνωρίζει η αρμόδια αρχή βάσει συνολικής αξιολόγησης της συγκεκριμένης περίπτωσης και υπό την προϋπόθεση ότι ο δικαιούχος ενήργησε καλή την πίστη.
2. Ως προφανή σφάλματα αναγνωρίζονται μόνον όσα μπορούν να διαπιστωθούν απευθείας στο πλαίσιο τυπικού ελέγχου. Κατάλογος προφανών σφαλμάτων θα ορισθεί με εγκύκλιο. Ενδεικτικά ως προφανή σφάλματα μπορεί να αναγνωρίζονται: αναριθμητισμοί ή αναγραμματισμοί, λάθη στα δεκαδικά ψηφία, ή

στο όνομα του δικαιούχου κ.λπ. Η απώλεια ημερομηνίας οριστικοποίησης ή άλλης προθεσμίας δεν μπορεί να θεωρηθεί προφανές σφάλμα.

3. Η ΔΑΟΚ εφόσον αναγνωρίσει ότι πρόκειται για προφανές σφάλμα διενεργεί τις απαραίτητες διορθώσεις στο ΠΣΚΕ.

Άρθρο 27

Επιτόπιοι Δειγματοληπτικοί Έλεγχοι

Η ΕΥΔ ΠΑΑ 2014-2020 είναι υπεύθυνη για την οργάνωση και τον καθορισμό όλων των διαδικασιών που σχετίζονται με τους επιτόπιους ελέγχους.

Άρθρο 28

Έκτακτοι Έλεγχοι

1. Η ΕΥΔ ΠΑΑ εφόσον υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις για την ύπαρξη παραβάσεων εθνικού ή κοινοτικού δικαίου, και ειδικά κατόπιν καταγγελιών ή εισαγγελικών παραγγελιών, προβαίνει στη διενέργεια έκτακτου επιτόπιου ελέγχου και όπου απαιτείται ζητείται από τον Οργανισμό Πληρωμών (ΟΠΕΚΕΠΕ) η αναστολή της χρηματοδότησης της πράξης.
2. Για την ορθότερη και αποτελεσματικότερη εξέταση των καταγγελιών, αλλά και του συνόλου των ελέγχων, η ΕΥΔ ΠΑΑ, ο Οργανισμός Πληρωμών (ΟΠΕΚΕΠΕ) και κάθε εμπλεκόμενος Φορέας στον Έλεγχο (ΔΑΟ, ΔΑΟΚ) συνεργάζονται με τα εθνικά ελεγκτικά όργανα όπως το Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος και το Σώμα Επιθεωρητών Δημόσιας Διοίκησης. Ειδικότερα, οποιαδήποτε βάσιμη καταγγελία ή υπόνοια διάπραξης παρατυπίας που προκύπτει μετά από έλεγχο διοικητικό ή επιτόπιο (εικονικές συναλλαγές, υπερτιμολογήσεις, πλαστά τιμολόγια κ.λπ.) και δεν καλύπτεται θεσμικά από τις αρμοδιότητες της Δημόσιας Αρχής που ασκεί τον έλεγχο, αποστέλλεται στις αρμόδιες κατά νόμο υπηρεσίες (ΣΔΟΕ, ΣΕΕΔΔ, ΓΕΔΔ, Εισαγγελικές Αρχές) που αναλαμβάνουν τον περαιτέρω έλεγχο.
3. Το σύνολο των απαραίτητων πληροφοριών σχετικών με την εξέταση της καταγγελίας και του πορίσματος του ελέγχου εισάγονται από την αρμόδια αρχή που διενήργησε τον έλεγχο στο ΟΠΣΑΑ.

Άρθρο 29

Έλεγχοι Εποπτείας

Οι έλεγχοι εποπτείας διενεργούνται σύμφωνα με το ΣΔΕ (ΤΙΤΛΟΣ IV: Εποπτεία εφαρμογής Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου), όπως κάθε φορά ισχύει.

Άρθρο 30

Κυρώσεις από την αθέτηση των όρων και προϋποθέσεων

1. Εφόσον κατά την διάρκεια των ελέγχων των αιτημάτων στήριξης και πληρωμών και εν γένει κατά τη διάρκεια παρακολούθησης της υλοποίησης των πράξεων, διαπιστωθούν σοβαρές παρατυπίες επιβάλλονται οι κατά περίπτωση κυρώσεις του παρόντος άρθρου σύμφωνα με τα άρθρα 63 και 64 του Καν. (ΕΕ) 1306/2013, το άρθρο 63 του Καν. (Ε.Ε.) 809/2014 και το άρθρο 35 του Καν. (ΕΕ) 640/ 2014 όπως κάθε φορά ισχύουν και τις σχετικές εθνικές διατάξεις περί επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020.
2. Για τους δικαιούχους οι οποίοι, χωρίς να συντρέχει περίπτωση ανώτερης βίας ή εξαιρετικής περίπτωσης:
 - 2.1. Αθετούν τις συμβατικές τους υποχρεώσεις
 - 2.2. Δεν συμμορφώνονται με ενδεχόμενες συστάσεις
 - 2.3. Αθετούν τους όρους επιλεξιμότητας και τις δεσμεύσεις του θεσμικού πλαισίου

- 2.4. Δεν υλοποιούν ορθά το επιχειρηματικό τους σχέδιο
- 2.5. Δηλώνουν ψευδή ή ανακριβή στοιχεία για να λάβουν τις ενισχύσεις του υπομέτρου ή δεν δηλώνουν τα απαραίτητα στοιχεία λόγω αμέλειας, ή δημιουργούν τεχνητά τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την καταβολή της ενίσχυσης με στόχο να αποκομίσουν οφέλη αντίθετα με τους στόχους των δράσεων
- 2.6. Επιθυμούν να αποδεσμευτούν από το πρόγραμμα, επιστρέφοντας οικειοθελώς την καταβληθείσα στήριξη,

εφαρμόζονται οι ακόλουθες κυρώσεις:

- a) Απεντάσσονται από το πρόγραμμα.
 - β) Τυχόν ενισχύσεις που τους έχουν χορηγηθεί επιστρέφονται στο σύνολό τους εντόκως ως αχρεωστήτως καταβληθείσες.
 - γ) Αίρονται ενδεχόμενες ευνοϊκές μεταχειρίσεις που είχαν στα μέτρα αγροτικής ανάπτυξης και στις οικονομικές ενισχύσεις του γεωργικού τομέα εφόσον απέρρεαν αποκλειστικά από την ένταξή τους στο πρόγραμμα ενισχύσεων ανάπτυξης μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων.
 - δ) Επιπλέον των ανωτέρω, δικαιούχοι που δηλώνουν ψευδή στοιχεία για να λάβουν τις ενισχύσεις του υπομέτρου ή δεν δηλώνουν τα απαραίτητα στοιχεία λόγω αμέλειας, αποκλείονται από την παροχή στήριξης στο πλαίσιο του ίδιου μέτρου για το ημερολογιακό έτος της διαπίστωσης καθώς και για το επόμενο έτος.
3. Εφόσον κατά τον διοικητικό έλεγχο των αιτήσεων πληρωμής, υπάρχει διαφορά κατά ποσοστό μεγαλύτερο του 10%, μεταξύ του ποσού (x) που πρέπει να καταβληθεί στο δικαιούχο με βάση την αίτηση πληρωμής και του ποσού (y) που είναι επιλέξιμο και πρέπει να καταβληθεί στο δικαιούχο μετά το διοικητικό έλεγχο αυτής, επιβάλλεται διοικητική κύρωση και συγκεκριμένα μείωση στο ποσό (y). Το ποσό της μείωσης θα ισούται με τη διαφορά μεταξύ των δύο ποσών και θα είναι $(x - y)$. Άρα ο δικαιούχος θα λαμβάνει το ποσό $(z) = y - (x - y)$. Το εν λόγω ποσό δεν μπορεί να υπερβαίνει την πλήρη ανάκτηση της στήριξης. Η προαναφερόμενη διοικητική κύρωση επιβάλλεται κατ' αναλογία για μη επιλέξιμο τίμημα της πράξης που εντοπίζεται κατά τη διάρκεια της πράξης μέσω σχετικών ελέγχων. Συνεπώς αν από αποτέλεσμα ελέγχου που διενεργείται χρονικά μεταξύ της απόφασης ένταξης και του τελικού αιτήματος πληρωμής προκύψει μείωση του αρχικού ποσού στήριξης, τότε εκτός από τη μείωση θα επιβάλλεται και η σχετική ποινή. Σημειώνεται ότι δεν επιβάλλονται κυρώσεις αν ο δικαιούχος μπορεί να αποδείξει έναντι της αρμόδιας αρχής ότι δεν ευθύνεται για την ένταξη του μη επιλέξιμου ποσού ή εάν η αρμόδια αρχή κρίνει με αιτιολογημένο τρόπο ότι ο εν λόγω δικαιούχος δεν υπέχει ευθύνη.
4. Δεν επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε ανωτέρα βία, εξαιρετικές περιστάσεις, προφανή σφάλματα τα οποία αναγνωρίζει η αρμόδια αρχή, σφάλμα της αρμόδιας αρχής ή άλλης αρχής και εφόσον το σφάλμα δεν μπορούσε να εντοπιστεί εύλογα από το πρόσωπο το οποίο αφορά η διοικητική κύρωση και όταν η αρμόδια αρχή πεισθεί ότι το συγκεκριμένο πρόσωπο δεν ευθύνεται για τη μη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις.
5. Για τις ανωτέρω αναφερόμενες κυρώσεις του παρόντος άρθρου συντάσσονται μέσω του ΠΣΚΕ σχετικά πορίσματα από την Υπηρεσία που διενεργεί τον έλεγχο, τα οποία κοινοποιούνται στη ΔΑΟΠ.

Άρθρο 31

Ανωτέρα βία και έκτακτες ή εξαιρετικές περιστάσεις

1. Λόγος ανωτέρας βίας συντρέχει όταν η ανθρώπινη σκέψη και πρόνοια δεν μπορεί να προβλέψει και να προλάβει το επιζήμιο γεγονός. Ως περιπτώσεις ανωτέρας βίας και εξαιρετικών περιστάσεων είναι δυνατόν να θεωρηθούν οι ακόλουθες ιδίως περιπτώσεις:
 - 1.1. Θάνατος του δικαιούχου.
 - 1.2. Μακροχρόνια ανικανότητα του δικαιούχου προς εργασία.

- 1.3. Σοβαρή φυσική καταστροφή που προκαλεί σημαντική ζημιά στην εκμετάλλευση.
 - 1.4. Καταστροφή, λόγω ατυχήματος, κτιρίων της εκμετάλλευσης που χρησιμοποιούνται για την εκτροφή ζώων.
 - 1.5. Επιζωοτία ή νόσος των φυτών, που πλήττει αντιστοίχως ένα μέρος ή το σύνολο των ζώων ή των καλλιεργειών του δικαιούχου, για το τρέχον έτος ενίσχυσης.
 - 1.6. Απαλλοτρίωση του συνόλου ή σημαντικού τμήματος της εκμετάλλευσης, εφόσον δεν ήταν προβλέψιμη κατά την ημέρα υποβολής της αίτησης.
2. Οι αποφάσεις σχετικά με περιπτώσεις ανωτέρας βίας και εξαιρετικών περιστάσεων λαμβάνονται κατά περίπτωση, βάσει αποδεικτικών στοιχείων, και εφαρμόζοντας την αρχή της ανωτέρας βίας στο πλαίσιο του γεωργικού δικαίου της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της νομολογίας του Δικαστηρίου.
 3. Οι περιπτώσεις ανωτέρας βίας και οι εξαιρετικές περιστάσεις εξετάζονται μόνο στην περίπτωση που κοινοποιούνται εγγράφως στην οικεία ΔΑΟΚ της Περιφέρειας μαζί με τα αποδεικτικά στοιχεία που κρίνονται ικανοποιητικά από τον εν λόγω φορέα, εντός δεκαπέντε εργάσιμων ημερών από την ημέρα που ο δικαιούχος ή ο έλκων εξ' αυτού δικαιώματα είναι σε θέση να το πράξει.
 4. Με απόφαση του Περιφερειάρχη, μετά από εισήγηση της ΔΑΟΚ και αποδοχή της από τη ΔΑΟ της Περιφέρειας, αναγνωρίζονται οι περιπτώσεις ανωτέρας βίας ή εξαιρετικές περιπτώσεις και κατά περίπτωση εκδίδονται οι σχετικές αποφάσεις.

Άρθρο 32

Αναστολή της στήριξης

1. Σύμφωνα με το άρθρο 36 του Καν. (Ε.Ε) 640/2014, ο οργανισμός πληρωμών (ΟΠΕΚΕΠΕ) μπορεί να αναστείλει την στήριξη όταν κατόπιν ελέγχου εντοπίζεται μη συμμόρφωση η οποία έχει ως αποτέλεσμα την επιβολή διοικητικής κύρωσης. Η αναστολή αίρεται από τον οργανισμό πληρωμών μόλις ο Δικαιούχος εκπληρώσει τις ενέργειες συμμόρφωσης έναντι των συστάσεων της αρμόδιας αρχής που διενήργησε τον έλεγχο.
2. Η μέγιστη περίοδος αναστολής δεν υπερβαίνει τους τρεις μήνες.

Άρθρο 33

Χρηματοδότηση και Ποσοστά Στήριξης

1. Η χορηγούμενη στήριξη στο πλαίσιο του υπομέτρου 6.3 για την Ανάπτυξη μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων αποτελεί δημόσια δαπάνη που συγχρηματοδοτείται από το Ε.Γ.Τ.Α.Α. και εθνικούς πόρους.
2. Η χρηματοδοτική συνδρομή του Ε.Γ.Τ.Α.Α. χορηγείται σύμφωνα με το χρηματοδοτικό σχέδιο του Υπομέτρου 6.3 του Π.Α.Α. 2014 – 2020, όπως ισχύει κάθε φορά, σε συμφωνία με τα οριζόμενα στον Καν (ΕΚ) 1305/2013 και στον Καν. (ΕΚ) 1303/2013.
3. Το ποσό στήριξης είναι αυτό που ορίζεται στο άρθρο 11 της παρούσας. Το ποσοστό στήριξης ανέρχεται στο 100%.
4. Η συνολική δημόσια δαπάνη, εθνική και κοινοτική, εγγράφεται στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Άρθρο 34

Τελικές διατάξεις

1. Η παρούσα να αναρτηθεί στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ», στην ιστοσελίδα του ΕΣΠΑ, του ΠΑΑ, του ΥΠΑΑΤ και στις σχετικές ιστοσελίδες των Περιφερειών.

2. Η παρούσα ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης.

Άρθρο 35

Κατάλογος Παραρτημάτων

Η παρούσα Υπουργική Απόφαση συνοδεύεται από τα ακόλουθα Παραρτήματα:

1. Παράρτημα Ι: Τυπικές αποδόσεις κλάδων παραγωγής

**Παράρτημα Ι: Συντελεστές τυπικής απόδοσης
Ζωική Παραγωγή**

Κωδικός Συντελεστή Τυπικής Απόδοσης	Περιγραφή Προϊόντων για τους σκοπούς εφαρμογής των τυπικών αποδόσεων (Καν. 1166/2008 του Ευρ. Κοινοβουλίου και Καν. 1242/2008 της Επιτροπής)	Σταθμισμένοι Συντελεστές Τυπικής Απόδοσης (€/Μονάδα*)	
C_1	Ιπποειδή (κάθε ηλικίας)	Ίπποι, ημίονοι και όνοι	358
C_2_1	Βοοειδή και βουβάλια ηλικίας κάτω του ενός (1) έτους	Αρσενικά και Θηλυκά	435
C_2_2	Βοοειδή και βουβάλια, ηλικίας ενός έτους και άνω, αλλά κάτω των δύο ετών	Αρσενικά	880
C_2_3	Βοοειδή και βουβάλια, ηλικίας ενός έτους και άνω αλλά κάτω των δύο ετών	Θηλυκά	619
C_2_4	Βοοειδή και βουβάλια ηλικίας δύο ετών και άνω	Αρσενικά	980
C_2_5	Θηλυκά βοοειδή και βουβάλια (δαμάλια) ηλικίας δύο ετών και άνω	Δαμάλεις για: α. εκτροφή β. πάχυνση	1068
C_2_6	Αγελάδες και βουβάλια γαλακτοπαραγωγής		1447
C_2_99	Άλλες αγελάδες και άλλα βουβάλια	Λοιπά βοοειδή που δεν αναφέρονται αλλού	351
C_3_1_1	Θηλυκά Προβατοειδή αναπαραγωγής		93
C_3_1_99	Λοιπά προβατοειδή	Οι τυπικές αποδόσεις των λοιπών προβατοειδών λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό της συνολικής τυπικής απόδοσης της εκμετάλλευσης μόνο εάν στην εκμετάλλευση δεν υπάρχουν θηλυκά προβατοειδή αναπαραγωγής.	59
C_3_2_1	Θηλυκά Αιγοειδή αναπαραγωγής		83
C_3_2_99	Λοιπά αιγοειδή	Οι τυπικές αποδόσεις των λοιπών αιγοειδών λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό της συνολικής τυπικής απόδοσης της εκμετάλλευσης μόνο εάν στην εκμετάλλευση δεν υπάρχουν θηλυκά αιγοειδή αναπαραγωγής.	56
C_4_1	Χοιρίδια	Αρσενικά και θηλυκά, βάρους ζώντος ζώου κάτω των 20 κιλών	67
C_4_2	Χοιρομητέρες αναπαραγωγής	Βάρους 50 κιλών και άνω	597
C_4_99	Λοιποί χοίροι	Βάρους ζώντος ζώου 20 κιλών και άνω (κάπροι, παχυνόμενοι χοίροι κ.α.)	220
C_5_1	Κοτόπουλα	Κρεατοπαραγωγής	398
C_5_2	Όрниθες αυγοπαραγωγής	Περιλαμβάνονται και οι πετεινοί αναπαραγωγής	1957
C_5_3	Λοιπά πουλερικά	Γάλι και γαλοπούλες, πάπιες, χήνες, στρουθοκάμηλοι, ορτύκια φασιανοί, περιστέρια, φραγκόκοτες κ.α.	1457

Κωδικός Συντελεστή Τυπικής Απόδοσης	Περιγραφή Προϊόντων για τους σκοπούς εφαρμογής των τυπικών αποδόσεων (Καν. 1166/2008 του Ευρ. Κοινοβουλίου και Καν. 1242/2008 της Επιτροπής)		Σταθμισμένοι Συντελεστές Τυπικής Απόδοσης (€ / Μονάδα*)
C_6	Κουνέλια, κονικλομητέρες αναπαραγωγής	Θηλυκά κουνέλια σε παραγωγική ηλικία και λοιπά κουνέλια για πάχυνση και παραγωγή κρέατος	63
C_7	Μέλισσες	Ευρωπαϊκές και εγχώριες κυψέλες μελισσών	74

(*) Μονάδες

α) για τα προϊόντα ζωϊκής παραγωγής, η κεφαλή ζώου

β) για τα πουλερικά, τα 100 ζώα

γ) για τις μέλισσες, η κυψέλη

Φυτική Παραγωγή

Κωδικός Συντελεστή Τυπικής Απόδοσης	Περιγραφή Προϊόντων για τους σκοπούς εφαρμογής των τυπικών αποδόσεων (Καν. 1166/2008 του Ευρ. Κοινοβουλίου και Καν. 1242/2008 της Επιτροπής)	Σταθμισμένοι Συντελεστές Τυπικής Απόδοσης (€/Μονάδα*)	
B_1_1_1	Μαλακό και ημίσκληρο σιτάρι και όλυρα	Περιλαμβάνονται και σπόροι για σπορά	411
B_1_1_2	Σκληρό σιτάρι	Περιλαμβάνονται και σπόροι για σπορά	324
B_1_1_3	Σίκαλη (περιλαμβάνονται και τα μείγματα σπόρων-σιμιγός)	Περιλαμβάνονται και σπόροι για σπορά	281
B_1_1_4	Κριθάρι	Περιλαμβάνονται και σπόροι για σπορά	364
B_1_1_5	Βρώμη	Περιλαμβάνονται και σπόροι για σπορά	386
B_1_1_6	Αραβόσιτος για καρπό (αμιγής)	Περιλαμβάνονται και σπόροι για σπορά	1583
B_1_1_7	Ρύζι	Περιλαμβάνονται και σπόροι για σπορά	1569
B_1_1_99	Άλλα σιτηρά για παραγωγή καρπού (τριτικάλε, σόργο, νταρί, φαλαρίδα, κεχρί κλπ.)	Περιλαμβάνονται και σπόροι για σπορά	358
B_1_10	Φυτείες σποροπαραγωγής και σπορόφυτα	ΔΕΝ περιλαμβάνονται τα σιτηρά, όσπρια, πατάτες, ρύζι και φυτά για ελαιούχους σπόρους	4027
B_1_11	Άλλες καλλιέργειες αρόσιμων εκτάσεων	Ξερά κρεμμύδια, ξερά σκόρδα, κοκκάρι, γλυκοπατάτα, κ.α.	3727
B_1_12_1	Γαίες υπό αγρανάπωση	Χωρίς επιδοτήσεις	103
B_1_12_2	Γαίες υπό αγρανάπωση	Για τις οποίες καταβάλλονται επιδοτήσεις	140
B_1_2_1	Όσπρια για ξηρό καρπό (περιλαμβάνονται και σπόροι για σπορά): α. Βρώσιμα όσπρια και μείγματα βρώσιμων οσπρίων με σιτηρά (φασόλια με αραβόσιτο) και μεταξύ τους, β. Κτηνοτροφικά όσπρια (περιλαμβάνονται και συγκαλλιέργειες οσπρίων μεταξύ τους, καθώς και όσπρια αμιγούς καλλιέργειας)	Μπιζέλια, φασόλια, κουκιά, φούλια και γλυκά λούπινα	1834
B_1_2_2	Όσπρια για ξηρό καρπό (περιλαμβάνονται και σπόροι για σπορά): α. Βρώσιμα όσπρια και μείγματα βρώσιμων οσπρίων με σιτηρά και μεταξύ τους, β. Κτηνοτροφικά όσπρια (περιλαμβάνονται και συγκαλλιέργειες οσπρίων μεταξύ τους, καθώς και όσπρια αμιγούς καλλιέργειας)	Φακές, Ρεβίθια, Αρακάς, Λαθούρια και άλλα πρωτεϊνούχα φυτά	1886
B_1_3	Γεώμηλα	Περιλαμβάνονται οι πρώιμες πατάτες και ο πατατόσπορος: α. Ανοιξιάτικες β. Καλοκαιρινές γ. Φθινοπωρινές και χειμερινές	9177
B_1_4	Ζαχαρότευτλα	ΔΕΝ περιλαμβάνονται οι σπόροι για σπορά.	2591

Κωδικός Συντελεστή Τυπικής Απόδοσης	Περιγραφή Προϊόντων για τους σκοπούς εφαρμογής των τυπικών αποδόσεων (Καν. 1166/2008 του Ευρ. Κοινοβουλίου και Καν. 1242/2008 της Επιτροπής)	Σταθμισμένοι Συντελεστές Τυπικής Απόδοσης (€/Μονάδα*)	
B_1_5	Κτηνοτροφικά φυτά με ριζώματα, βολβούς, ή κονδύλους, κ.λπ. και κτηνοτροφικά λάχανα	Κτηνοτροφικά τεύτλα, γλυκοπατάτες ζωτροφής, κολοκάσι, καρότα ζωτροφής, γογγύλια ζωτροφής, λάχανα και λαχανίδες για ζωτροφή. ΔΕΝ περιλαμβάνονται οι σπόροι για σπορά.	105
B_1_6_1	Καπνός	ΔΕΝ περιλαμβάνονται οι εκτάσεις σποροπαραγωγής	5735
B_1_6_11	Άλλα κλωστικά (ινώδη) φυτά	Γιούτα, αγαύη κλπ. ΔΕΝ περιλαμβάνονται οι εκτάσεις σποροπαραγωγής.	1115
B_1_6_12	Αρωματικά, φαρμακευτικά και αρτυματικά φυτά	Χαμομήλι, κύμινο, λεβάντα, μαντζουράνα, μέντα, κρόκος, φασκόμηλο, ρίγανη, γλυκάνισος, πιπεριές για κόκκινο πιπέρι, δίκταμο, αλόη κλπ. ΔΕΝ περιλαμβάνονται οι εκτάσεις σποροπαραγωγής.	9500
B_1_6_3	Βαμβάκι	ΔΕΝ περιλαμβάνονται οι εκτάσεις σποροπαραγωγής	1516
B_1_6_4	Ελαιούχα φυτά και σπόροι / Ελαιοκράμβη και αγριογογγύλη	Περιλαμβάνονται οι σπόροι για σπορά	1261
B_1_6_5	Ελαιούχα φυτά και σπόροι / Ηλίανθος	Περιλαμβάνονται οι σπόροι για σπορά	1314
B_1_6_6	Ελαιούχα φυτά και σπόροι / Σόγια	Περιλαμβάνονται οι σπόροι για σπορά	1305
B_1_6_8	Άλλα ελαιούχα φυτά και σπόροι	Σουσάμι, αραχίδα, σινάπι κλπ. Περιλαμβάνονται οι σπόροι για σπορά.	1287
B_1_6_9	Κλωστικά (ινώδη) φυτά / κλωστικό λινάρι	ΔΕΝ περιλαμβάνονται οι εκτάσεις σποροπαραγωγής	1236
B_1_6_99	Άλλα βιομηχανικά φυτά που δεν αναφέρονται αλλού	Κολοκύθια για πασατέμπο, σόργο για σκούπες, ζαχαροκάλαμο, μη κλωστικό λινάρι, λούφα, στέβια κλπ. ΔΕΝ περιλαμβάνονται οι εκτάσεις σποροπαραγωγής.	1261
B_1_7_1_1	Νωπά λαχανικά, πεπονοειδή, φράουλες / καλλιέργειες ανοικτού αγρού (μεγάλης έκτασης)	Εφαρμόζεται σύστημα αμειψισποράς με άλλες αροτραίες καλλιέργειες και συνήθως τα προϊόντα προορίζονται για βιομηχανική επεξεργασία. Πεπόνια, καρπούζια, βιομηχανική τομάτα, γλυκό καλαμπόκι κ.α.	7525
B_1_7_1_2	Νωπά λαχανικά, πεπονοειδή, φράουλες / καλλιέργειες κηπευτικής μορφής (μικρής έκτασης)	Εφαρμόζεται η εναλλαγή καλλιεργειών με άλλες κηπευτικές καλλιέργειες. Μελιτζάνες, τομάτες, πιπεριές, χλωρά φασόλια, μπάμιες, φράουλες, σπαράγγια κ.α.	11775
B_1_7_2	Νωπά λαχανικά, πεπονοειδή, φράουλες / καλλιέργειες σε θερμοκήπια ή άλλα προσπελάσιμα στέγαστρα		68926

Κωδικός Συντελεστή Τυπικής Απόδοσης	Περιγραφή Προϊόντων για τους σκοπούς εφαρμογής των τυπικών αποδόσεων (Καν. 1166/2008 του Ευρ. Κοινοβουλίου και Καν. 1242/2008 της Επιτροπής)	Σταθμισμένοι Συντελεστές Τυπικής Απόδοσης (€/Μονάδα*)	
B_1_8_1	Άνη και καλλωπιστικά φυτά στο ύπαιθρο	Λουλούδια, βολβοί, καλλωπιστικοί θάμνοι κ.α. ΔΕΝ περιλαμβάνονται τα φυτώρια.	44409
B_1_8_2	Άνη και καλλωπιστικά φυτά σε θερμοκήπια ή άλλα προσπελάσιμα στέγαστρα	Λουλούδια, βολβοί, καλλωπιστικοί θάμνοι κ.α. ΔΕΝ περιλαμβάνονται τα φυτώρια.	138656
B_1_9_1	Καλλιέργειες κτηνοτροφικών φυτών-Πολυετείς καλ/γυεις χλωρών φυτών που διαρκούν περισσότερο από ένα (1) έτος και λιγότερο από πέντε (5) έτη.	Προσωρινές χορτολιβαδικές εκτάσεις σπαρμένες με μηδική, λοιπά πολυετή τριφύλλια και λειμώνες.	2286
B_1_9_2_1	Χλωρός αραβόσιτος	Προορίζεται για ζωτοτροφή ή ενσίρωση	1487
B_1_9_2_2	Κτηνοτροφικά ψυχανθή που συγκομίζονται χλωρά	Φακές, μπιζέλια, τριφύλλια, μηδική, βίκος, λαθούρια, λούπινα, μείγματα ψυχανθών κ.α.	1474
B_1_9_2_99	Άλλα κτηνοτροφικά φυτά που συγκομίζονται χλωρά και δεν αναφέρονται αλλού	Σιτηρά, ετήσιο σόργο, σόγια, ελαιοκράμβη κ.α.	1382
B_2	Οικογενειακοί λαχανόκηποι	Μέχρι ένα (1) στρέμμα με λαχανικά, οπωροφόρα δένδρα και αμπέλια, κυρίως, για χρήση από την οικογένεια του κατόχου και όχι για πώληση.	142
B_3_1	Βοσκότοποι και λιβάδια	Εξαιρούνται οι άγονοι βοσκότοποι. Η τιμή αφορά έκταση χωρίς να εξετάζεται το ποσοστό αξιοποίησης λόγω κάλυψης από δασικά είδη κ.λπ.	105
B_3_2	Άγονοι βοσκότοποι	Η τιμή αφορά έκταση χωρίς να εξετάζεται το ποσοστό αξιοποίησης λόγω κάλυψης από δασικά είδη κ.λπ.	105
B_3_3	Μόνιμα λιβάδια και βοσκότοποι	Μη χρησιμοποιούμενα, πλέον, για παραγωγικούς σκοπούς, αλλά είναι επιλέξιμα για ενισχύσεις. Η τιμή αφορά έκταση χωρίς να εξετάζεται το ποσοστό αξιοποίησης λόγω κάλυψης από δασικά είδη κ.λπ.	141
B_4_1_1_1	Φυτείες οπωροφόρων δέντρων και θάμνοι νωπών φρούτων εύκρατης προέλευσης	α. Πυρηνόκαρπα: Ροδακινιές, Βερυκοκιές, Κερασιές, Κορομηλιές, Δαμασκηνιές, Βυσσινιές, Νεκταρινιές κ.α. β. Μηλοειδή: Μηλιές, Αχλαδιές, Κυδωνιές κ.α. γ. Λοιπά δένδρα και θάμνοι νωπών φρούτων: Μουσμυλιές, Συκιές, Μουριές, Ροδιές, Φραγκοσυκιές, Σμέουρα, Μύρτιλλο, Βατόμουρα, Γκότζι μπερι, Αρώνια, Κρασιά, Φυσαλίδα κ.α.	6750
B_4_1_1_2	Φυτείες οπωροφόρων δέντρων υποτροπικής προέλευσης	α. Ακτινίδια β. Λοιπά: Μπανανιές υπαίθριες, Αβοκάντο κ.α.	5238
B_4_1_3	Καρποί με κέλυφος	Αμυγδαλιές, Καρυδιές, Καστανιές, Φυστικές (Αιγίνης), Φουντουκιές, Λεπτοκαρυές κ.α.	5057

Κωδικός Συντελεστή Τυπικής Απόδοσης	Περιγραφή Προϊόντων για τους σκοπούς εφαρμογής των τυπικών αποδόσεων (Καν. 1166/2008 του Ευρ. Κοινοβουλίου και Καν. 1242/2008 της Επιτροπής)	Σταθμισμένοι Συντελεστές Τυπικής Απόδοσης (€/Μονάδα*)	
B_4_2	Εσπεριδοειδώνες	Πορτοκαλιές, Λεμονιές, Μανταρινιές, Νερατζιές, Κιτριές, Γκρέιπφρουτ, Περγαμόντο, Φράπες, Κουμκουάτ κ.α.	5135
B_4_3_1	Ελαιώνες που ο καρπός τους προορίζεται συνήθως για επιτραπέζια χρήση	Ελαιώνες που συνήθως παράγουν επιτραπέζιες ελιές	2953
B_4_3_2	Ελαιώνες που ο καρπός τους προορίζεται συνήθως για ελαιοποίηση	Ελαιώνες που συνήθως παράγουν ελιές για λάδι	1882
B_4_4_1	Αμπελώνες που τα προϊόντα τους προορίζονται συνήθως για οίνους ποιότητας (ονομασίας προελεύσεως και ελεγχόμενης ποιότητας)	Αμπελώνες, οι οποίοι συνήθως παράγουν οίνους ποιότητας (ΠΟΠ, ΠΓΕ)	7066
B_4_4_2	Αμπελώνες που τα προϊόντα τους προορίζονται συνήθως για λοιπούς οίνους	Αμπελώνες, οι οποίοι συνήθως παράγουν άλλους οίνους	6868
B_4_4_3	Αμπελώνες που τα προϊόντα τους προορίζονται συνήθως για επιτραπέζια σταφύλια	Επιτραπέζια σταφύλια	9612
B_4_4_4	Σταφίδες	Ξερή σουλτανίνα ή κορινθιακή	4606
B_4_5	Φυτώρια	α. Καρποφόρων δένδρων β. Αμπελιών γ. Διακοσμητικών φυτών δ. Δασικών δέντρων κ.α.	52170
B_4_6	Άλλες μόνιμες καλλιέργειες	α. Λοιπές δενδρώδεις καλλιέργειες (Χαρουπιές, Σχίνος κ.α.) β. Άλλες πολυετείς (μόνιμες) φυτείες (βουρλότοποι, καλαμιώνες, λυγαριές της εκμετάλλευσης, ιτιές, ινδικοί κάλαμοι, καλάμια μπαμπού κ.α.) γ. Χριστουγεννιάτικα δένδρα	1859
B_4_7	Μόνιμες καλλιέργειες σε θερμοκήπια	Μπανανιές κ.α.	32062
B_6_1	Μανιτάρια	Μανιτάρια	10814

(*) Μονάδες

α) για τα προϊόντα φυτικής παραγωγής, το εκτάριο

β) για τα μανιτάρια, 100τ.μ. θαλάμου για 7 διαδοχικές συγκομιδές ετησίως

Φυτική Παραγωγή, Καλλιέργειες στις οποίες ο υπολογισμός της τυπικής απόδοσης έχει γίνει με ισοδύναμο τρόπο	
Περιγραφή Προϊόντων για τους σκοπούς εφαρμογής των τυπικών αποδόσεων	Τυπική απόδοση ανά εκτάριο
Εκτροφή σαλιγκαριών ανοικτού τύπου	16.260
Κινόα	4.500
Μανιτάρια Τρούφα	19.250
Μαστιχόδεντρα	9.000
Μαστιχόδεντρα εξαίρεση	9.000
Τριανταφυλλιά για παραγωγή ροδέλαιου	12.000

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

Σ. ΑΡΑΧΩΒΙΤΗΣ